

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž-Us 24/2019-37

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnoga suda Vesne Vrbić kao predsjednice vijeća te Žarka Dundovića i Dražena Tripala kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice – specijalistice Marijane Kutnjak Čaleta kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. M. P. i drugih, zbog kaznenih djela iz čl. 291. st. 2. u vezi sa st. 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 – ispravak i 101/17 – dalje: KZ/11) i drugih, odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK), opt. M. P., opt. Z. M.₁, opt. Z. M.₂ i opt. D. V. te drugih osoba na koje je prenesena imovinska korist T. P., M. M., L. M.₁, I. M.₁, V. H. i A. M.₁, podnesenima protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 6. lipnja 2018. broj K-Us-10/2016-189 ispravljene rješenjem istog suda od 6. prosinca 2018. broj K-Us-10/2016-237, u sjednici održanoj dana 27. siječnja 2021., u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske G. K., branitelja opt. M. P., odvjetnika M. G.₁, branitelja opt. Z. M.₁, odvjetnika I. S. i odvjetnika V. M., i opunomoćenika drugih osoba na koje je prenesena imovinska korist M. M., I. M.₁ i L. M.₁, odvjetnika V. M. branitelja opt. Z. M.₂, odvjetnika N. M., branitelja opt. D. V., odvjetnika J. G.₁ i odvjetnice J. V., opunomoćenika druge osobe na koju je prenesena imovinska korist M. M., odvjetnika M. S. i opunomoćenika druge osobe na koju je prenesena imovinska korist V. H. (ranije M.), odvjetnika T. B., i dana 3. ožujka 2021.,

presudio i riješio je:

I. Djelomično se prihvaćaju žalbe optuženih M. P. i Z. M.₂, ukida se pobijana presuda u odnosu na opt. M. P. i kazneno djelo iz čl. 337. st. 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03 – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08, 57/11 i 77/11 – dalje: KZ/97) i opt. Z. M.₂ i kazneno djelo iz čl. 337. st. 1. u vezi čl. 37. KZ/97 opisanih u točki 1. izreke pobijane presude i u tom dijelu predmet upućuje prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

II. Uslijed odluke pod I. te djelomičnim prihvaćanjem žalbe optuženih M. P. i Z. M.₂, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni na način da se opt. M. P. prihvaćaju kao utvrđene kazne zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci za kazneno djelo iz čl.

291. st. 2. u vezi st. 1. i čl. 34. KZ/11 i u trajanju od 1 (jedne) godine za kazneno djelo iz čl. 293. st. 3. u vezi st. 1. KZ/11, a opt. Z. M.₂ u trajanju od 1 (jedne) godine i 10 (deset) mjeseci za kazneno djelo iz čl. 291. st. 2. u vezi st. 1. i čl. 37. KZ/11, u trajanju od 1 (jedne) godine za kazneno djelo iz čl. 294. st. 1. KZ/11 za koja su tom presudom proglašeni krivim pod toč. 2. izreke i opt. Z. M.₂ u trajanju od 2 (dvije) godine za kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. i čl. 38. KZ/11 za koje je proglašen krivim pod toč. 3. izreke te se optuženici uz primjenu čl. 51. st. 1. i 2. KZ/11 osuđuju na jedinstvene kazne zatvora, opt. M. P. u trajanju od 3 (tri) godine i 2 (dva) mjeseca, a opt. Z. M.₂ na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine i 8 (osam) mjeseci.

Na temelju čl. 54. KZ/11 optuženicima se u izrečene jedinstvene kazne zatvora uračunava vrijeme provedeno u istražnom zatvoru i to opt. M. P. od 2. srpnja 2015. do 23. srpnja 2015., a opt. Z. M.₂ od 4. srpnja 2015. do 15. srpnja 2015.

III. Prihvaćaju se djelomično žalbe opt. Z. M.₁ i druge osobe M. M., preinačuje se pobijana presuda na način da se odbija prijedlog USKOK-a za oduzimanje imovinske koristi koju je opt. Z. M.₁ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 opisanim u točki 4. izreke u odnosu na nekretninu označenu kao, k.č. br. 137/1 u naravi šuma V. površine 13 252 m² upisane u zk.ul. 371 k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D. u vrijednosti od 142.600,00 kuna i k.č. br. 118/4, u naravi šuma Š. površine 338 m² i k.č. br. 118/5, u naravi šuma Š. površine 609 m², obje upisane u zk.ul. 442. k.o. S. S., kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D. u vrijednosti od 102.900,00 kuna.

IV. Odbijaju se kao neosnovane žalbe USKOK-a, opt. D. V., drugih osoba T. P., L. M.₁, I. M.₁, V. H. i A. M.₁ te u ostalom dijelu žalbe optuženih M. P., Z. M.₁ i Z. M.₂ i druge osobe M. M. te se u pobijanom, a neukinutom i nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjaska presuda.

Objašnjenje

Pobijanom presudom od 6. lipnja 2018., broj K-Us-10/2016, koja je ispravljena rješenjem broj K-Us-10/2016-237 od 6. prosinca 2018., Županijski sud u Osijeku je na temelju čl. 453. toč. 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11., 121/11 - pročišćeni tekst, 91/12 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17 - dalje: ZKP/08-17), oslobodio optužbe opt. M. P. da bi počinio kazneno djelo primanja mita iz čl. 293. st. 1. KZ/11 i opt. Z. M.₂ da bi počinio kazneno djelo davanja mita iz čl. 294. st. 1. KZ/11.

Istom presudom, pod točkom 1. izreke opt. M. P. je proglašen krivim zbog jednog kaznenog djela zlorabe položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. KZ/97, za koje mu je, na temelju iste zakonske odredbe, utvrđena kazna zatvora u trajanju jedne godine, dok je pod točkom 2. izreke pobijane presude proglašen krivim zbog jednog kaznenog djela zlorabe položaja i ovlasti u pokušaju iz čl. 291. stavaka 1. i 2. u vezi čl. 34. KZ/11 za koje mu je, na temelju čl. 291. st. 2. KZ/11 utvrđena kazna zatvora u trajanju dvije godine i šest mjeseci i zbog jednog kaznenog djela primanja mita iz čl. 293. st. 3. u vezi st. 1. KZ/11, za koje mu je na temelju čl. 293. st. 3. KZ/11 utvrđena kazna zatvora u trajanju jedne godine te je opt. M. P. uz primjenu čl. 51. KZ/11 osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju četiri godine i dva mjeseca, u koju mu je, na temelju čl. 54. KZ/11 uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 2. do 23. srpnja 2015.

Pod točkom 3. izreke pobijane presude opt. Z. M.₁ je proglašen krivim zbog jednog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. stavaka 1. i 2. KZ/11, za koje mu je, na temelju čl. 246. st. 2. KZ/11 utvrđena kazna zatvora u trajanju tri godine i jednog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. stavaka 1. i 2. KZ/11, opisanog pod točkom 4. izreke pobijane presude za koje mu je, na temelju čl. 246. st. 2. KZ/11, utvrđena kazna zatvora u trajanju od četiri godine te je opt. Z. M.₁ uz primjenu čl. 51. KZ/11 osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju šest godina i šest mjeseci u koju mu je, na temelju čl. 54. KZ/11, uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 4. do 15. srpnja 2015.

Optuženi Z. M.₂ je pobijanom presudom pod točkom 1. proglašen krivim zbog jednog kaznenog djela poticanja na zlouporabu položaja i dužnosti iz čl. 337. st. 1. u vezi čl. 37. KZ/97 za koje mu je, na temelju čl. 337. st. 1. KZ/97, utvrđena kazna zatvora u trajanju osam mjeseci, pod točkom 2. izreke pobijane presude je proglašen krivim zbog jednog kaznenog djela poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 291. stavaka 1. i 2. u vezi čl. 37. KZ/11, za koje mu je, na temelju čl. 291. st. 2. KZ/11, utvrđena kazna zatvora u trajanju jedne godine i deset mjeseci i zbog jednog kaznenog djela davanja mita iz čl. 294. st. 1. KZ/11, za koje mu je na temelju iste zakonske odredbe utvrđena kazna zatvora u trajanju jedne godine, te je pod točkom 3. izreke pobijane presude proglašen krivim zbog jednog kaznenog djela pomaganja u zlouporabi povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. stavaka 1. i 2. u vezi čl. 38. KZ/11 za koje mu je, na temelju čl. 246. st. 2. KZ/11, utvrđena kazna zatvora u trajanju dvije godine, te je opt. Z. M.₂, uz primjenu čl. 51. KZ/11, osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju četiri godine i jedanaest mjeseci u koju mu je, na temelju čl. 54. KZ/11, uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 4. do 15. srpnja 2015.

Optuženi D. V. je pod točkom 3. izreke pobijane presude proglašen krivim zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. stavaka 1. i 2. KZ/11 te je, na temelju čl. 246. st. 2. KZ/11, osuđen na kaznu zatvora u trajanju tri godine u koju mu je, na temelju čl. 54. KZ/11, uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 3. do 15. srpnja 2015.

Na temelju članaka 77. i 78. KZ/11 u vezi čl. 560. ZKP/08-17 te čl. 79. st. 2. KZ/11 opt. M. P., opt. Z. M.₁ i opt. Z. M.₂ oduzeta imovinska korist ostvarena kaznenim djelima i to:

U odnosu na opt. M. P. je, na temelju čl. 77. i čl. 78. st. 2., 3. i 4. KZ/11, utvrđeno da iznos od 2.097.373,43 kn predstavlja imovinsku korist koju je taj optuženik ostvario dijelom od kaznenog djela iz čl. 293. st. 3. KZ/11 iz točke 2. izreke presude te od drugog kaznenog djela u smislu čl. 78. st. 2. KZ/11 te da je taj iznos imovina Republike Hrvatske.

Utvrđeno je da nekretnina označena kao zkč. br. 2213/195 u naravi kuća br. 10 površine 104 m² i dvorište površine 239 m², ukupne površine 343 m², upisana u zk. ul. 983, k.o. R. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, koja se vodi kao vlasništvo T. P., vrijednosti 1.715.863,55 kuna predstavlja dio imovinske koristi koju je opt. M. P. ostvario kaznenim djelima, utvrđeno je da je ta nekretnina vlasništvo Republike Hrvatske te je naloženo Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog građanskog suda u Zagrebu da izvrši upis prava vlasništva Republike Hrvatske na istoj nekretnini te istovremeno izvrši brisanje prava vlasništva T. P. na navedenoj nekretnini, a T. P. da predmetnu nekretninu preda slobodnu od

stvari i osoba putem ovlaštenog predstavnika Republike Hrvatske u isključivi posjed Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Utvrđeno da osobno vozilo marke Volkswagen EOS 2,0 TDI, reg. oznake ..., godina proizvodnje 2008., broj šasije ..., koje se vodi kao vlasništvo M. P., vrijednosti 84.700,00 kuna, predstavlja dio imovinske koristi koju je opt. M. P. ostvario kaznenim djelima i da je ta pokretnina vlasništvo Republike Hrvatske, te je naloženo Ministarstvu unutarnjih poslova da u evidenciji registriranih vozila izvrši upis prava vlasništva tog vozila u korist Republike Hrvatske, a opt. M. P. da predmetnu pokretninu putem ovlaštenog predstavnika Republike Hrvatske preda u isključivi posjed Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Optuženom M. P. je naloženo da razliku do ukupnog iznosa imovinske koristi u iznosu od 296.809,88 kuna uplati u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe.

U odnosu na opt. Z. M.₁ je, na temelju čl. 77. st. 1. KZ/11 utvrđeno da novčani iznos od 52.037.435,73 kune predstavlja imovinsku korist koju je opt. Z. M.₁ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. KZ/11 opisanim u točki 4. te je utvrđeno da je taj iznos imovina Republike Hrvatske.

Utvrđeno je da iznos od 105.197,43 kune koji se nalazi na računu broj: ... otvorenog kod H. A. A. b. d.d. Z. na ime opt. Z. M.₁, iznos od 30.084,64 eura (225.634,80 kn) s računa broj: ... otvorenog kod H. A. A. b. d.d. Z. na ime I. M.₁, iznos od 78.550,00 eura (589.125,00 kn) s računa broj: ... otvorenog kod E. S. b. d.d. R. na ime I. M.₁, iznos od 6.284,51 eura (47.133,82 kn) s računa broj ... otvorenog kod E. S. b. d.d. R. na ime L. M.₁ predstavljaju dio imovinske koristi koju je opt. Z. M.₁ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. KZ/11 opisanim u točki 4., te je naloženo H. A. A. b. d.d. Z. da iznos od 105.197,43 kuna s računa broj: ... otvorenog na ime opt. Z. M.₁, OIB: ..., Z., iznos od 30.084,64 eura (225.634,80 kuna) s računa broj: ... otvorenog na ime I. M.₁, OIB: ..., iz Z., iznos od 78.550,00 eura (589.125,00 kuna) s računa broj: ... otvorenog na ime I. M.₁, OIB: ..., iz Z., da iznos od 6.284,51 eura (47.133,82 kuna) s računa broj ... otvorenog na ime L. M.₁, OIB: ..., iz Z., prenese u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe.

Nadalje, pobijanom presudom je utvrđeno da iznos od 21.270,00 eura (159.525,00 kn) i 17.040,00 kuna pronađen prilikom pretrage obiteljske kuće koju koristi i koje je vlasnik opt. Z. M.₁, a koji je privremeno oduzet od njegove supruge M. M. uz potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj ..., ..., ... te položen na račun Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, te iznos od 7.000.000,00 kuna koji je po nalogu Županijskog suda u Zagrebu broj Kir-Us-686/15 od 08. prosinca 2015. H. p. b. d.d. s depozitnog računa Županijskog suda u Zagrebu broj: ... prenijela u korist Državnog proračuna, predstavlja dio imovinske koristi koju je opt. Z. M.₁ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. KZ/11 opisanim u točki 4.) te da je isti imovina Republike Hrvatske.

Istom je presudom utvrđeno da nekretnine označene kao 1. Stan ... na 2. katu koji se sastoji od 8 prostorija i to: hodnika, WC/nusprostorije, kuhinje, DB/blagavaonice, 2 sobe i 2 kupaonice, te terase i uređene zelene površine kao pripadka Stan ..., na etaži 2 KAT, korisne površine 164,39 m² s pripadcima ukupne površine 148,92 m² u grafičkom prilogu

označenom bojom, 423. etaža: 737/100000 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 3251 Stambeno-poslovna zgrada ... i ... i dvorište ukupne površine 3839 m², upisana u zk. ul. 3414, k.o. Grad Z. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu i 1. Garaža ... koja se sastoji od 2 garažna mjesta ne etaži ... korisne površine 423,31 m², u grafičkom prilogu označena žutom bojom, 367. etaža: 190/100000 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 3251 Stambeno-poslovna zgrada br. ... i ... i dvorište ukupne površine 3839 m², upisana u zk. ul. 3414, k.o. Grad Z. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, koje se vode kao vlasništvo M. M., vrijednosti 6.697.473,73 kune, zatim nekretnine označene kao 1. Stan ... na 2. katu koji se sastoji od 5 prostorija te terase i uređene zelene površine kao pripatka, 424. etaža: 317/100000 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 3251 Stambeno-poslovna zgrada br. ... i ... i dvorište ukupne površine 3839 m², upisana u zk. ul. 3414, k.o. Grad Z. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, i 1. Garaža ... koja se sastoji od 1 garažnog mjesta, 377. etaža: 165/100000 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 3251 Stambeno-poslovna zgrada br. ... i ... i dvorište ukupne površine 3839 m², upisana u zk. ul. 3414, k.o. Grad Z. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, koje se vode kao vlasništvo M. M., vrijednosti 2.787.095,00 kuna, zatim nekretnina označena kao zkč. br. 118/3 u naravi dvorište Š. površine 316 m² i ruševina Š. površine 113 m², ukupne površine 429 m², upisane u zk. ul. 454, k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., koja se vodi kao vlasništvo M. M., vrijednosti 38.100,00 kuna, zatim nekretnina označena kao zkč. br. 137/1 u naravi šuma V. površine 13252 m², upisane u zk. ul. 371, k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., koja se vodi kao vlasništvo M. M., vrijednosti 142.600,00 kuna, zatim nekretnina označena kao zkč. br. 118/4, u naravi šuma Š. površine 338 m² i zkč. br. 118/5 u naravi šuma Š. površine 609 m², obje upisane u zk. ul. 442, k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., koje se vode kao vlasništvo M. M., vrijednosti 102.900,00 kuna, zatim nekretnina označena kao zkč. br. 139 u naravi livada V. površine 731 m² i šuma V. površine 44362 m², ukupne površine 45093 m², upisane u zk. ul. 161, k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., koja se vodi kao vlasništvo M. M., vrijednosti 1.084.058,26 kuna, zatim 3/12 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 138/1, u naravi put V. površine 507 m², upisana u zk. ul. 415, k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., koja se vodi kao vlasništvo M. M., vrijednosti 3.049,22 kuna, zatim 3/12 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 138/1, u naravi put V. površine 507 m², upisana u zk. ul. 415, k.o. S. S. kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., koja se vodi kao vlasništvo M. M., vrijednosti 3.045,04 kuna, zatim nekretnina označena kao 1. stan oznake ..., stambeni prostor na 5. i 6. katu stubišta 1, ukupne korisne površine 190,28 čm, 236. etaža: 113/100000 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 169/1 Zgrada mješovite uporabe br. ..., ... i ..., površine 2290 m² i dvorište površine 2660 m², ukupne površine 4950 m², upisane u zk. ul. 350, k.o. T. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, koja se vodi kao vlasništvo V. H., vrijednosti 3.003.281,24 kuna, zatim nekretnina označena kao 1. garažno mjesto oznake ..., garažno mjesto u podzemnoj etaži, korisne površine 8,75 čm, 44. etaža: 5/10000 dijela nekretnine označene kao zkč. br. 169/1 Zgrada mješovite uporabe broj ..., ... i ..., površine 2290 m² i dvorište površine 2660 m², ukupne površine 4950 m², upisane u zk. ul. 350, k.o. T. kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, koja se vodi kao vlasništvo V. H., vrijednosti 102.655,44 kune, predstavljaju dio imovinske koristi koju je opt. Z. M.₁ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. KZ/11 opisanim u točki 4).

Utvrđeno je da su prethodno pobrojane nekretnine vlasništvo Republike Hrvatske te je naloženo Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog građanskog suda u Zagrebu i Zemljišnoknjižnom odjelu D., Općinskog suda u Rijeci da izvrše upis prava vlasništva Republike Hrvatske na naprijed navedenim nekretninama koje se vode kod tih sudova te da

istovremeno izvrše brisanje prava vlasništva M. M. i V. H. na navedenim nekretninama, a M. M. i V. H. da te nekretnine koje glase na njih predaju slobodne od stvari i osoba, putem ovlaštenog predstavnika Republike Hrvatske u isključivi posjed Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Utvrđeno je da pokretne i to brodica oznake ... modela S. ukupne snage motora 662,40 ks, NIB 138959, broj trupa ..., godina proizvodnje 2011., duljine 11,98 m, širine 1,35m GT 8,30 s porivnim uređajima- vanbrodskom motoru marke Mercury, upisana u Upisnik koji vodi Lučka kapetanija Š., Lučka ispostava R. pod rbr uloška 1242, koja se vodi kao vlasništvo opt. Z. M.₁ vrijednosti 1.600.000,00 kuna, osobni automobil marke Bentley Continental 6.0 GTC V12, godina proizvodnje 2007. broja šasije ..., registracijske oznake ..., koji se vodi kao vlasništvo M. M., vrijednosti 873.300,00 kuna, osobni automobil marke Audi 2.0 TDI Sport S Q3, godina proizvodnje 2017., broja šasije ..., registracijske oznake ..., koji se vodi kao vlasništvo V. H., vrijednosti 374.679,00 kuna, predstavljaju dio imovinske koristi koju je opt. Z. M.₁ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 2. KZ/11, opisanim u točki 4. i da su navedene pokretne vlasništvo Republike Hrvatske, te je naloženo Lučkoj ispostavi R., Lučke kapetanije Š., da izvrši upis prava vlasništva Republike Hrvatske na prethodno navedenoj brodici i porivnim uređajima – vanbrodskom motoru marke Mercury te istovremeno izvrši brisanje prava vlasništva opt. Z. M.₁ na navedenoj pokretnini, a Ministarstvu unutarnjih poslova da u evidenciji registriranih osobnih vozila izvrši upis prava vlasništva prethodno preciziranih osobnih vozila marke Bentley Continental i Audi u korist Republike Hrvatske.

Nadalje je naloženo opt. Z. M.₁, te M. M. i V. H. da predaju predmetne pokretne putem ovlaštenog predstavnika Republike Hrvatske u isključivi posjed Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Optuženom Z. M.₁ je naloženo da razliku do ukupnog iznosa imovinske koristi od 25.539.718,70 kuna uplati u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe.

U odnosu na opt. Z. M.₂, istom je presudom, na temelju čl. 77. st. 1. KZ/11, utvrđeno da novčani iznos od 25.894.262,73 kune predstavlja imovinsku korist koju je ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. stavaka 1. i 2. u vezi čl. 38. KZ/11, opisanim u točki 3. i da je taj iznos imovina Republike Hrvatske te je odlučeno da se na ime oduzimanja dijela imovinske koristi koju je opt. Z. M.₂ ostvario kaznenim djelom opisanim u točki 3), oduzima iznos od 2.692.012,50 kuna, čija je isplata zabranjena optuženiku od strane N. D. rješenjem Županijskog suda u Zagrebu broj Kir-Us-583/15 od 15. listopada 2015., na način da se nalaže N. D. da ga prenese u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Utvrđeno je da iznos od 6.284,51 eura (47.133,82 kn) s računa broj: ... otvorenog kod E. S. b. d.d. R. na ime A. M.₁ predstavlja dio imovinske koristi koju je opt. Z. M.₂ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 1. i 2. u vezi čl. 38. KZ/11 opisanim u točki 3., te je naloženo E. S. b. d.d. R. da iznos od 6.284,51 eura (47.133,82 kune) s računa broj: ... otvorenog na ime A. M.₁ prenese u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe.

Utvrđeno da osobno vozilo marke Land Rover Evoque, reg. oznake ..., godine proizvodnje 2011. broj šasije ..., koji se vodi kao vlasništvo A. M.₁, vrijednosti 210.000,00 kuna, predstavlja dio imovinske koristi koju je opt. Z. M.₂ ostvario kaznenim djelom iz čl. 246. st. 1. i 2. u vezi čl. 38. KZ/11, opisanim u točki 3. i da je ta pokretnina vlasništvo Republike Hrvatske, te je naloženo Ministarstvu unutarnjih poslova da u evidenciji registriranih vozila izvrši upis prava vlasništva tog osobnog vozila u korist Republike Hrvatske, a A. M.₁ da predmetnu pokretninu putem ovlaštenog predstavnika Republike Hrvatske preda u isključivi posjed Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Optuženom Z. M.₂ je naloženo da razliku do ukupnog iznosa imovinske koristi od 25.894.262,73 kune uplati u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske, u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe.

Na temelju čl. 148. st. 1. u vezi čl. 145. st. 2. toč. 6. ZKP/08-17 opt. M. P., opt. Z. M.₁, opt. Z. M.₂ i opt. D. V. presuđeni su na plaćanje paušala u iznosu od po 10.000,00 kuna svaki, dok će se u pogledu preostalih troškova sud odlučiti posebnim rješenjem.

Protiv te presude žalbu je podnio USKOK zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na oslobađajući dio presude i zbog odluke o kaznenoj sankciji u odnosu na sve optuženike. Žalbeni je prijedlog USKOK-a preinačiti oslobađajući dio prvostupanjske presude na način da se opt. M. P. i opt. Z. M.₂ proglašaju krivima i osudi po zakonu, podredno da se presuda u tom dijelu ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje, a u donosu na osuđujući dio da se presuda preinači u odnosu na odluke o sankcijama u pravcu žalbenih navoda.

U odnosu na točke 1. i 2. izreke pobijane presude žalbu je podnio opt. M. P. po branitelju, odvjetniku M. G.₁ (podnesci od 29. studenog 2018. i 8. svibnja 2019.), zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kaznenoj sankciji, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Optuženi Z. M.₁ je žalbe podnio putem branitelja, odvjetnika V. M. (podnesci od 23. studenog 2018. i 27. prosinca 2018.) i odvjetnika I. S. (obje žalbe će se u daljnjem dijelu postupka tretirati kao jedna žalba), zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni i oduzimanju imovinske koristi. Predlaže pobijanu presudu preinačiti na način da ga se oslobodi optužbe, podredno pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku pred potpuno izmijenjeno vijeće.

Optuženi Z. M.₂ žalbu podnosi putem branitelja, odvjetnika N. M., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se ukine pobijana presuda i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Optuženi D. V. se žali putem branitelja, odvjetnika J. G.₁ i odvjetnice J. V. (podnesci od 12. prosinca 2018. i 28. siječnja 2019.) s tim da će i u odnosu na ovog optuženika obje njegove žalbe biti razmatrane kao jedna žalba. Žali se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači na način da se optužba u

odnosu na njega odbije, odnosno da ga se oslobodi optužbe, podredno da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje i odluku, pred izmijenjeno vijeće.

T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, žalbu je podnijela putem svog opunomoćenika, odvjetnika D. P., zbog "pogrešne primjene materijalnog kaznenog prava, pogrešne primjene kaznenog procesnog prava", pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja te odluke o oduzimanju imovinske koristi, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine u dijelu koji se odnosi na oduzimanje imovinske koristi T. P., podredno „ukoliko sud drugog stupnja utvrdi da postoje osnove za oduzimanje imovinske koristi zainteresirane treće strane, ista predlaže sudu da iznos imovinske vrijednosti koja bi se oduzela smanji na pravičan iznos u odnosu na štetu koja bi za 3. optuženog nastala da dugovani iznos poreza nije platio i da mu je u tome 1. optuženik namjeravao pomoći.“

M. M., L. M.₁ i I. M.₁, kao druge osobe na koje je prenesena imovinska korist, žalbu su ponijele putem svog opunomoćenika, odvjetnika V. M. (podnesci od 19. studenog 2018., 27. prosinca 2018., 28. i 29. siječnja 2019.) „iz svih žalbenih osnova“, s prijedlogom da se pobijana presuda u odluci o oduzimanju imovinske koristi od opt. Z. M.₁ i M. M., L. M.₁ i I. M.₁ preinači i u cijelosti odbije prijedlog USKOK-a od 14. svibnja 2018., podredno da se pobijana presuda u cijelosti ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje i odluku pred potpuno izmijenjeno vijeće.

V. H. (ranije M.) kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist žalbu je podnijela putem svog opunomoćenika, odvjetnika T. B., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

A. Š.₁ (ranije M.) kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist žalbu je podnije putem braniteljice S. M.₁, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o oduzimanju imovinske koristi, s prijedlogom da se odbije prijedlog USKOK-a za oduzimanje imovinske koristi od opt. Z. M.₁ i A. Š.₁ (ranije M.), podredno da se pobijane presuda ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, pred potpuno izmijenjeno vijeće.

USKOK je podnio odgovore na žalbe opt. M. P., opt. Z. M.₁, opt. Z. M.₂ te opt. D. V., kao i T. P., M. M., L. M.₁, I. M.₁, V. H. i A. Š.₁ (ranije M.), kao drugih osoba na koje je prenesena imovinska korist, s prijedlogom da se te žalbe odbiju kao neosnovane.

Odgovore na žalbu USKOK-a podnijeli su opt. Z. M.₁ (dva podneska) putem svojih branitelja, odvjetnika I. S. i odvjetnika V. M. i opt. Z. M.₂ putem branitelja, odvjetnika N. M., a njihovi su prijedlozi da se žalba USKOK-a odbije kao neosnovana.

Odgovori USKOK-a su dostavljeni optuženicima i navedenim drugim osobama osim T. P. (ona niti njen opunomoćenik nisu nazočili sjednici vijeća), od kojih je A. Š.₁ (ranije M.) u spis 19. veljače 2021. dostavila podnesak kojim se očituje na odgovor USKOK-a na njenu žalbu.

Spis je sukladno čl. 474. st. 1. ZKP/08-17 bio dostavljen Državnom odvjetniku Republike Hrvatske.

Kako su svi branitelji optuženika zahtijevali da ih se izvijesti o sjednici vijeća to su oni i optuženici o sjednici vijeća uredno izvješteni.

Sjednici vijeća su bili nazočni zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske G. K., branitelj opt. M. P., odvjetnik M. G.₁, branitelji opt. Z. M.₁, odvjetnici V. M. i I. S., branitelj opt. Z. M.₂, odvjetnik N. M., branitelji opt. D. V., odvjetnik J. G.₁ i odvjetnica J. V., kao i opunomoćenici M. M., L. M.₁ i I. M.₁, odvjetnik V. M., opunomoćenik M. M., odvjetnik M. S. i opunomoćenik V. H. (ranije M.) odvjetnik T. B., dok uredno izvješteni optuženici, opunomoćenik D. P. i druge osobe na koje je imovinska korist prenesena nisu pristupili pa je u odnosu na njih sjednica održana u njihovoj odsutnosti, na temelju čl. 475. st. 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19 - dalje: ZKP/08-19).

Tijekom vijećanja je uočeno da prvostupanjska presuda nije bila dostavljena A. Š.₁ (ranije M.) kao osobi na koju je prenesena imovinska korist koju je počinjenjem kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. u vezi čl. 38. KZ/11 opisanim u točki 3. izreke pobijane presude stekao opt. Z. M.₂ te je ovaj propust otklonjen naknadnim dostavljanjem prvostupanjske presude A. Š.₁ koja je u zakonskom roku izjavila naprijed navedenu žalbu putem opunomoćenice S. M.₁.

Nakon proteka roka za žalbu druge osobe A. Š.₁ i odgovora na žalbu sjednica vijeća nastavljena je 3. ožujka 2021. u nejavnom dijelu s obzirom da žaliteljica nije u žalbi zatražila obavijest o sjednici vijeća.

Optuženi Z. M.₁ je u podnesku od 4. siječnja 2021. kojeg je podnio njegov branitelj V. M., zatražio da se njegova nazočnost osigura putem audio-video uređaja, „jer nije u mogućnosti prisustvovati zakazanoj sjednici“.

Međutim takav prijedlog opt. Z. M.₁ nije prihvaćen.

Naime, u ovom kaznenom je postupku opt. Z. M.₁ prvostupanjskom presudom proglašen krivim i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora šest godina i šest mjeseci. Opće je poznato da optuženik nije došao na objavu prvostupanjske presude, nego je dan prije objave napustio Republiku Hrvatsku i nalazi se na području Bosne i Hercegovine. Protiv optuženika određen je istražni zatvor i raspisana tjeratica koja dvije godine i šest mjeseci nije dala rezultata. Zbog odluka mjerodavnih pravosudnih tijela Bosne i Hercegovine optuženik nije izručen Republici Hrvatskoj.

Iz navedenoga slijedi da je optuženik postao nedostupan pravosudnim tijelima Republike Hrvatske isključivo iz subjektivnih razloga jer je vlastitom odlukom pobjegao iz Republike Hrvatske.

U takvoj procesnoj situaciji optuženik traži da javnoj sjednici prisustvuje putem video veze iz druge države u kojoj se nalazi. Očito je da je optuženik obaviješten o održavanju javne sjednice. Nema niti jednog objektivnog razloga zbog kojega optuženik ne bi mogao osobno doći na sjednicu. Razlog je isključivo subjektivne prirode jer je optuženik odlučio pobjeći i time izbjeći provođenje zakonitih odluka sudbene vlasti Republike Hrvatske. Drugim

riječima, optuženiku je zajamčeno neposredno sudjelovanje i u drugostupanjskom postupku, ali on to sudjelovanje izbjegava vlastitom odlukom zbog koje je nedostupan.

U takvoj situaciji nije moguće udovoljiti njegovu zahtjevu da prisustvuje javnoj sjednici video vezom iz druge države u koju je pobjegao kako bi izbjegao provođenje odluka sudbene vlasti Republike Hrvatske. Takva bi odluka bila suprotna vladavini prava i to iz slijedećih razloga.

Postupci koji se odvijaju u odsutnosti optuženika nisu sami po sebi nespojivi s čl. 29. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 5/14 - dalje: Ustav RH) i čl. 6. st. 1. Europske konvencije o zaštiti ljudskim prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine, Međunarodni ugovori" broj 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17 - dalje: Konvencija). U situaciji odsutnosti optuženika potrebno je ocijeniti je li optuženik pružio opravdan i objektivan razloga za svoju odsutnosti i postoji li bilo što u spisu predmeta što bi moglo dovesti do zaključka da je optuženik odsutan zbog razloga koji su izvan njegove kontrole (presuda ESLJP-a Medenica protiv Švicarske, br. 20491/92, § 57. i 58., presuda od 14. lipnja 2001., rješenje USRH-a U-III-3931/2018. od 20 svibnja 2020.).

Već je navedeno da je optuženik sam odlučio postati nedostupan jer je dan prije izricanja nepravomoćne presude pobjegao iz Republike Hrvatske. Nedostupan je dvije i pol godine i unatoč poduzetim pravnim sredstvima nije moguće osigurati njegovu dostupnost, zbog odluka pravosudnih tijela države na čijem se području nalazi. Prema tome, optuženik je nedostupan isključivo zbog njegova vlastita ponašanja. Iz stanja spisa jasno proizlazi da nema niti jedne objektivne prepreke da optuženik prisustvuje javnoj sjednici neposredno.

Optuženik je obaviješten o sjednici i tako mu je omogućeno neposredno sudjelovanje. No on je odlučio ne sudjelovati ne samo na sjednici, nego i izbjeci kazneni postupak uopće. Kada bi se u takvoj situaciji odbjeglom i nedostupnom optuženiku dopustilo sudjelovanje na sjednici video vezom, tada bi to značilo da sudbena vlast Republike Hrvatske odobrava takvo stanje nedostupnosti i ohrabruje ponašanja kojima se vlastitom odlukom optuženika otežava ili onemogućuje provođenja zakona i Ustava Republike Hrvatske.

Osim toga, u kaznenom postupku optuženik ima ne samo prava, nego i dužnosti. U dužnosti ulaze i postupanje sukladno odlukama sudova. Samovoljna odluka optuženika da pobjegne i postane nedostupan u stvari predstavlja odricanje od prava na neposredno sudjelovanje u kaznenom postupku, a time i na javnoj sjednici. Takvo ponašanje nije prihvatljivo. Dopustiti optuženiku, koji se svojevóljno stavio u situaciju nedostupnosti i time se odrekao svojega prava neposrednog sudjelovanja u kaznenom postupku, da sudjeluje na javnoj sjednici video vezom bilo bi zapravo odobravanje takvog svojevóljnog postupanja, a to je suprotno vladavini prava i vjerodostojnosti sudbene vlasti.

Osim toga, upotreba zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaja) u uvjetima prekogranične upotrebe zakonom je predviđena kao mogućnost i oblik međunarodne pravne pomoći koja se koristi u situacijama kada je sudu takav oblik nužan u vođenju kaznenog postupka. Što se tiče nazočnosti okrivljenika drugostupanjskoj sjednici na kojoj se odlučuje o žalbi na presudu je njegovo pravo, ali ne i obveza.

Uz sve navedeno treba napomenuti da je optuženik to svoje pravo ostvario putem branitelja koji je nazočio javnom dijelu sjednice vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Na sjednici vijeća branitelj opt. Z. M.₁, odvjetnik V. M. je u ime svih branitelja optuženika i osoba od kojih je oduzeta imovinska korist prenesena od optuženika zatražio da drugostupanjski sud nakon isključenja javnosti sa sjednice otvori zapisnik o vijećanju i glasanju prvostupanjskog suda i da ga pročita. Međutim, vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske je taj prijedlog odbilo kao neosnovan jer su prema izričitoj odredbi čl. 166. st. 3. ZKP/08-19 podaci o tijeku vijećanja i glasanja tajni, osim u slučaju iz čl. 164. st. 5. ZKP/08-19, kada je u pitanju izdvajanje glasa člana vijeća koji može postaviti zahtjev da se njegovo pisano obrazloženje priloži pisanoj odluci, što konkretnom predmetu nije slučaj.

Žalbe optuženih M. P., Z. M.₁, Z. M.₂ i osobe od koje je oduzeta imovinska korist M. M. su djelomično osnovane, dok žalbe USKOK-a, opt. D. V., kao i žalbe drugih osoba T. P., L. M.₁, I. M.₁, V. H. i A. Š.₁ nisu osnovane.

U odnosu na točku I. izreke ove odluke

U odnosu na kaznena djela opisana u točki 1. izreke pobijane presude u odnosu na žalbenu osnovu bitnih povreda odredaba kaznenog postupka opt. M. P. neosnovano tvrdi da su nerazumljivi razlozi obrazloženja kada sud potpuno pogrešno navodi da vođenje stegovnog postupka koji je rezultirao donošenjem oslobađajuće presude nije važna okolnost, iako se vođenje stegovnog postupka protiv M. P. odnosilo na postupanje M. P. u vezi radnji koje su predmet inkriminacija opisanih u točki 2. izreke pobijane presude, a ne inkriminacija iz ove točke izreke pobijane presude. Međutim, kako se ti prigovori ne odnose na odlučne činjenice, a što je uvjet da bi se radilo o bitnoj povredi iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, ovaj postupovni prigovor nije osnovan. Osim toga, evidentno je u pitanju prigovor pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju jer se njime želi ukazati na pogrešnost činjeničnih utvrđenja suda prvog stupnja. Nadalje, nije osnovan prigovor ovog optuženika, kojega označuje kao povredu čl. 368. (ispravno: 468.) st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, da je izreka nerazumljiva jer da se u toč. 1. u zakonskom opisu ne navodi na što je opt. Z. M.₂ potaknuo opt. M. P. pa da je pravilno trebalo navesti „opt. Z. M.₂ s namjerom potaknuo opt. M. P. da kao službena osoba iskoristi svoj položaj i ovlast pa time drugoj osobi pribavi korist“. Niti u ovom dijelu žalba opt. M. P. nije osnovana jer opisani formalni propust koji se odnosi na ispravni pravni opis predmetnih kaznenih djela ne čini izreku nerazumljivom u mjeri da se presuda ne da ispitati.

Optuženi Z. M.₂ u žalbi (str. 5., zadnji odlomak) tvrdi da postoji nekoliko povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 koje će iznijeti u daljnjem dijelu žalbe za pojedine točke izreke pobijane presude (od 1.-3.), ali sadržajno se ti navodi žalbe (str. 5.-30.) odnose na činjenične prigovore, koji će biti razmatrani u okviru žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Dakle, suprotno navedenim prigovorima ovih optuženika izreka pobijane presude u toč. 1. nije nerazumljiva i proturječna, sadrži obilježja kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/97 zbog kojeg su ovi optuženici proglašeni krivim (opt. P. kao počinitelj, a opt. Z. M.₂ kao poticatelj). Sud prvog stupnja je u obrazloženju iznio razloge zašto je utvrdio da se radi o počinjenju kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/97, a ne nalazi dokazanim da se radi o tome da je opt. M. P. bio potaknut od opt. Z. M.₂ na počinjenje kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11 i da je postupao u cilju da ovome pribavi protupravnu imovinsku korist, na štetu Republike

Hrvatske, već utvrđuje da je dokazano da se radi o postupanju radi pribavljanu opt. Z. M.₂ neimovinske koristi.

Prema tome, sud prvog stupnja nije počinio navedene postupovne povrede kao što to smatraju optuženici M. P. i Z. M.₂.

Međutim, osnovano se ovi optuženici žale zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jer su njihovim činjeničnim prigovorima dovedena u sumnju pravilnost činjeničnih utvrđenja suda prvog stupnja u odnosu na toč. 1. izreke.

Naime, s pravom optuženici M. P. i Z. M.₂ ukazuju da su utvrđenja suda prvog stupnja, o tome da je opt. Z. M.₂ potaknuo opt. M. P., ne dajući mu za to mito kao protučinidbu, da ovaj iskoristi svoj položaj poreznog inspektora tijekom vršenja poreznog nadzora po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 120/13 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/13, 148/13, 83/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/14 i 136/15) na način da ne utvrdi sve okolnosti relevantne za utvrđenje zakonitih prihoda i rashoda i ne utvrdi porijeklo novca kojim je opt. Z. M.₂ 7. i 8. ožujka 2011. vratio pozajmice N. D. u ukupnom iznosu od 24.083.324,56 kuna sve kako bi opt. Z. M.₂ ostvario neimovinsku korist, nisu logična i životna te nemaju uporišta u izvedenim dokazima.

Doista, kada se usporedi opis predmetnog kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/11 iz toč. 1. izreke pobijane presude za koje su navedeni optuženici proglašeni krivim, s činjeničnim opisom kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11 opisanog u toč. 1. prvotne optužnice od 26. travnja 2016. i izmijene od 14. svibnja 2018., proizlazi da je sud prvog stupnja izvršio značajne izmjene. Naime, USKOK je navedenom optužnicom teretio pod točkom 1. izreke opt. M. P. zbog kaznenog djela primanja mita iz čl. 293. st. 1. KZ/11 počinjenog u stjecaju s kaznenim djelom zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 2. KZ/11, a opt. Z. M.₂ zbog kaznenog djela davanja mita iz čl. 294. st. 1. KZ/11 i poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti iz čl. 291. st. 2. u vezi čl. 37. KZ/11 pri čemu je obilježje kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11 bilo stjecanje imovinske koristi i šteta za proračun. Inkriminacija se sastojala u tome da opt. M. P. pri vršenju poreznog nadzora po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak, na poticaj opt. Z. M.₂, kao porezni inspektor nije obračunao porez na dohodak i prirez za 2011. te nije utvrdio porijeklo novca kojim je opt. Z. M.₂ izvršio povrat pozajmice N. D. u ukupnom iznosu od 24.083.324,56 kuna, te mu nije na taj iznos obračunao porez na dohodak čime je opt. Z. M.₂ ostvario protupravnu imovinsku korist u iznosu od 12.209.650,67 kuna, a na štetu proračuna Republike Hrvatske, za što opt. M. P. od opt. Z. M.₂ dobiva točno neutvrđeni iznos mita.

Međutim, u pobijanoj je presudi sud prvog stupnja navedene optuženike M. P. i Z. M.₂ oslobodio je od optužbe zbog kaznenih djela primanja i davanja mita razdvajajući ova kaznena djela kao posebnu cjelinu, ne nalazeći dokazanim te navode optužbe, a u točki 1. izreke je opt. M. P. proglasio krivim zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 337. st. 1. KZ/97 jer je utvrdio da se nije radilo o zlouporabi kojom bi opt. Z. M.₂ bila ostvarena znatna imovinska koristi na štetu državnog proračuna, sve u navedenom iznosu, već samo neimovinska korist koja se sastoji u tome što je opt. P. iskorištavanjem svog službenog položaja nije utvrdio porijeklo novca kojim je opt. Z. M.₂ izvršio povrat pozajmice N. D. u ukupnom iznosu od 24.083.324,56 kuna. U obrazloženju presude sud prvog stupnja ukazuje da s obzirom na dvojbu na koji bi se način imala tretirati pozajmica D. L. koju je dao opt. Z.

M.₂ u iznosu od 25.894.262,83 kune, kao pravi posao (na koji nije trebalo plaćati porez na dohodak) ili prividni posao (na koji se porez na dohodak trebao platiti), treba prihvatiti da se nije radilo o postupanju opt. P. da s namjerom opt. Z. M.₂ pribave imovinsku korist u velikom iznosu, već da se radilo samo o namjeri stjecanju neimovinske koristi. Ta je korist, po sudu prvog stupnja, ostvarena time što je opt. P. provođenjem poreznog nadzora po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak i donošenjem zaključka o obustavi na taj način utvrdio da nema nerazmjera između dokazanih izvora prihoda s cjelokupnom imovinom opt. Z. M.₂, čime da je onemogućio da se za isto nadzirano razdoblje onemogućiti naknadi porezni nadzor po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak. Uporište za ovo utvrđenje o nemogućnosti provođenja ponovnog poreznog nadzora po istom osnovu i za isto vremensko razdoblje sud nalazi u nalazu i mišljenju knjigovodstvene vještakinje K. Š. i u iskazu svjedoka I. R. koji su se u tom pravcu očitovali navodeći da ponovni nadzor nije moguć.

Međutim, imajući u vidu naprijed izneseno, evidentno je da je prethodna teza optužbe da su navedeni optuženici postupali kako bi se opt. Z. M.₂ neobračunavanjem poreza na dohodak ostvarila imovinska korist u iznosu od 12.209.650,67 kuna, za što je opt. M. P. od opt. Z. M.₂ primio mito u točno neutvrđenom iznosu, bila logičnije strukturirana i bila je konzistentnija (drugo je pitanje je li imala uporište u dokazima), za razliku od činjeničnog opisa iz toč. 1. izreke pobijane presude iz kojeg proizlazi da je opt. P., ne primajući od opt. Z. M.₂ ništa za uzvrat, sve propuste u provjeri imovine i izvora prihoda činio samo kako bi obustavio postupak poreznog nadzora po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak i kako se više ne bi mogao ponovno provoditi takav postupak u odnosu na opt. Z. M.₂.

Optuženici P. i M. s pravom u žalbama ukazuju da, u situaciji kada su sve pozajmice i povrati pozajmica knjiženi, kad je potvrđeno da je opt. M. P. poduzeo određene radnje provjere izvora prihoda opt. Z. M.₂, a da je sud prihvatio nalaz i mišljenje vještakinje K. Š. da pozajmice nisu porezno oporeziv prihod, što proizlazi i iz drugostupanjskog rješenja Ministarstva financija, Samostalne službe za drugostupanjski upravni postupak od 17. studenog 2011., doista nije logično da bi opt. Z. M.₂ uopće imao motiva tražiti od opt. M. P. da postupa nezakonito, a ovaj da to prihvati i da ne postupa kako bi morao, samo zbog izbjegavanja naknadnog poreznog nadzora.

Nadalje, s pravom žalitelji ukazuju da je upitan zaključak suda prvog stupnja o motivu da se postupa na inkriminiran način kako bi se izbjeglo ponovno provjeravanje izvora prihoda u odnosu na imovinu opt. Z. M.₂, jer nije sporno da bi porezna tijela u slučaju nalaženja novih okolnosti mogla po pravilima o obnovi ponoviti navedene provjere. Stoga žalitelji opravdano postavljaju pitanje zašto bi se oni upuštali u sve ove konstrukcije radi izbjegavanja naknadne provjere, ako uvijek postoji procesna mogućnost da porezna tijela ponove kontrole imovine i prihoda.

Dakle, ako je sud prvog stupnja našao dokazanim da je u periodu svibnja do prosinca 2012., u vrijeme kada je opt. P. vršio navedeni porezni nadzor, bio stav poreznih tijela da se pozajmice ne smatraju oporezivim prihodom, tada se postavlja pitanje od kakvog je utjecaja na rezultat poreznog nadzora po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak, kojeg je obustavio zaključkom od 21. prosinca 2012., bila okolnost da opt. P. nije utvrdio porijeklo novca od kojeg je D. vratio opisane pozajmice. S poreznog aspekta proizlazi da je opt. Z. M.₂ pozajmice koje je od N. D. uzeo uredno vratio, ne radi se o prividnom pravnom poslu na koji bi se morao platiti porez na drugi dohodak, pa ne proizlazi da bi opt. P. u tom pravcu pozajmica postupio nepravilno, pogotovo ako sud prvog stupnja izrijekom navodi da opt. P. u

to vrijeme nije imao nikakvih saznanja o antedatiranom aneksu ugovora o profesionalnom igranju između D. L. i N. D. i da se radilo o nezakonitom izvlačenju novca iz tog kluba kako bi opt. Z. M.₂ vratio pozajmice klubu.

Iz naprijed navedenih razloga, jer su žalbenim navodima optuženih M. P. i Z. M.₂ dovedena u sumnju utvrđenja suda prvog stupnja u pogledu kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/97, opisanog u točki 1. izreke pobijane presude trebalo je djelomičnim prihvaćanjem njihovih žalbi pobijanu presudu u tom dijelu ukinuti i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

U ponovljenom suđenju sud će na sve okolnosti ovog kaznenog djela provesti do sada izvedene dokaze, a po potrebi i druge, te će njihovom savjesnom ocjenom donijeti novu na zakonu utemeljenu odluku. Pri tome će imati u vidu sva sporna pitanja na koja je ukazano u prethodnom dijelu obrazloženja, te ostale navode žalbi ovih optuženika koji se odnose na predmetno kazeno djelo.

S obzirom da se USKOK nije žalio na utvrđenje suda prvog stupnja iz ove točke izreke presude da se u konkretnom slučaju ne radi o stjecanju imovinske koristi, već slijedi da prihvaća da je u pitanju stjecanje neimovinske koristi, sud je u donošenju nove odluke ograničen zabranom reformacije *in peius* iz odredbe čl. 13. ZKP/08-19 budući da predmet odlučivanja ne može više biti pitanje stjecanja imovinske koristi.

Iz navedenih je razloga riješeno kao u točki I. izreke ove odluke.

U odnosu na žalbe USKOK-a zbog oslobađajućeg dijela pobijane presude i u odnosu na žalbe optuženika M. P., Z. M.₂, Z. M.₁ i D. V. zbog osuđujućeg dijela prvostupanjske presude iz točaka 2.,3 i 4. izreke (osim zbog odluka o kazni i o oduzimanju imovinske koristi

U odnosu na žalbu USKOK-a na oslobađajući dio prvostupanjske presude

Sud prvog stupnja s pravom oslobađa od optužbe opt. M. P. zbog kaznenog djela primanja mita iz čl. 293. st. 1. KZ/11, a opt. Z. M.₂ zbog kaznenog djela davanja mita iz čl. 294. st. 1. KZ/11 ukazujući da nema dovoljno dokaza da bi izveo zaključak da je u inkriminiranom razdoblju opt. Z. M.₂ opt. M. P. dao točno neutvrđeni iznos.

Prvostupanjski sud pri tom pravilno ističe da iskaz svjedokinje J. V., koja u svom iskazu opisuje jedan događaj tijekom vršenja poreznog nadzora kod opt. Z. M.₂, kada je na sastanku koji je održan u odvjetničkom uredu kod K. Č. opt. M. P., u dogovoru s opt. Z. M.₂, pokušao na nju utjecati da u korist opt. Z. M.₂ prizna određene porezne obveze, ne predstavlja dovoljan dokaz da je tijekom svibnja do prosinca 2012. postojao koruptivan dogovor između opt. M. P. i opt. Z. M.₂.

Naime, s pravom prvostupanjski sud ističe da svjedokinja J. V. opisuje događaj od 16. studenog 2010. koji se ne odnosi na inkriminirano razdoblje od svibnja do prosinca 2012., i u kojem opt. M. P. nije službeno sudjelovao u svojstvu poreznog inspektora koji bi obavljao porezni nadzor kod opt. Z. M.₂, već je neformalno došao u društvu s inspektoricom V. Stoga je ispravan zaključak suda prvog stupnja da iz navedenog dokaza ne proizlazi s izvjesnošću da bi opt. P. kao službena osoba od opt. Z. M.₂ primio mito u vezi obavljanja poreznog nadzora

kod opt. Z. M.₂ po čl. 63. Zakona o porezu na dohodak opisanim u točki 1. izreke pobijane presude koji je obavljan tijekom 2012.

Nadalje, sud prvog stupnja osnovano ističe da u nedostatku drugih pouzdanih dokaza u pogledu predmetnih kaznenih djela iz čl. 293. st. 1. KZ/11 i čl. 294. st. 1. KZ/11, okolnost da je tijekom ovog kaznenog postupka utvrđen nesrazmjer imovine i zakonitih prihoda opt. P. i članova njegove obitelji nije dovoljan dokaz za zaključak da je optužba u ovom dijelu dokazala tvrdnje o davanju mita od strane opt. Z. M.₂ opt. M. P.

Osim toga, u konkretnom slučaju treba primijetiti da se USKOK ne žali na pravilnost utvrđenja suda prvog stupnja koja se odnose na točku 1. izreke pobijane presude (koja je u optužnici obuhvaćala i predmetna kaznena djela primanja i davanja mita), iako je sud prvog stupnja u odnosu na činjenični i pravni opis iz prvotne optužnice od 26. travnja 2016. i izmijenjene od 14. svibnja 2018. izvršio izmjene, o čemu je bilo riječi u prethodnom dijelu obrazloženja.

Dakle, USKOK prihvaća pravilnost utvrđenja suda prvog stupnja iz točke 1. izreke, jer ju u tom smislu niti ne pobija žalbom, da opt. M. P. ne postupa s ciljem da opt. Z. M.₂ ostvari imovinsku korist, već da na poticaj opt. Z. M.₂ postupa kao službena osoba da ovome pribavi neimovinsku korist. USKOK prihvaća stoga i pravnu ocjenu suda da se ne radi o kaznenom djelu iz čl. 291. st. 1. KZ/11 koje na poticanja opt. Z. M.₂ čini opt. M. P., već da je u pitanju počinjenje kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/11 koje na poticanje opt. Z. M.₂ čini opt. M. P.

Kraj takvog stanja stvari, u procesnoj situaciji kada se u odnosu na ove inkriminacije više ne može raspravljati zbog zabrane iz čl. 13. ZKP/08-19, tvrdnje opt. M. P. i opt. Z. M.₂ da nije logično da bi zbog opisanog načina ostvarenja samo neimovinske koristi bio potreban koruptivni dogovor između njih dvojice u vezi predmetnog kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/97 se ukazuju osnovanim.

Prema tome, sve navedene okolnosti ukazuju da nema dovoljno dokaza da bi opt. M. P. od opt. Z. M.₂ primio mito, tako da niz okolnosti na koje ukazuje žalba USKOK-a, da obrane P. i Z. M.₂ nisu osporavale navode svjedokinje V. o njenom pokušaju podmićivanja, da iz ostalih navoda svjedokinje V. o tome da je opt. P. u vrijeme provođenja poreznog nadzora po čl. 63. Zakona o porezu na dohotak kupio gradilište vrijedno 45.000 eura i da je navedena svjedokinja opisala kako je u vrijeme donošenja nezakonitog rješenja od 24. veljače 2015. opt. P. rekla da je postupio nezakonito i da na tome radi USKOK, na što joj je ovaj odgovorio da od toga neće biti ništa te da je teško uzeti novac od M., da je opt. P. u inkriminirano vrijeme (1. lipnja 2012.) u ime svoje supruge od svjedoka M. V.₁ za 105.000,00 kuna kupio gradilište, da je kod opt. Z. M.₂ pronađen nacrt zapisnika koji nije potpisan niti parafiran koji ne odgovara originalu, što ukazuje na nezakonito postupanje opt. P. i da isto proizlazi iz komunikacijskog vještačenja o učestaloj komunikaciji između opt. M. P. i opt. Z. M.₂, nisu odlučne i nemaju to značenje koje im pridaje žalba tužitelja.

Iz navedenih razloga nije osnovana žalba USKOK-a zbog oslobađajućeg dijela pobijane presude.

U odnosu na kazneno djelo iz toč. 2. izreke pobijane presude

Optuženi Z. M.₂ u žalbi u odnosu na odluke pod točkom 2. pobijene presude tvrdi da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, jer da je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi i razlozima presude, da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, da su razlozi nejasni ili u znatnoj mjeri proturječni, te da o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju tih isprava ili iskaza danih u postupku i samih tih isprava i iskaza.

Konkretizirajući ovaj postupovni prigovor opt. Z. M.₂, u sažetom, navodi da usporedbom televizijske snimke sa objave presude od 6. lipnja 2018., koja se nalazi na priloženom CD-u, proizlazi da je predsjednik vijeća čitajući izreku presude u dijelu koji se odnosi na utvrđene kazne zatvora opt. Z. M.₂ objavio da se ovom optuženiku, za počinjenje kaznenog djela iz toč. 2. izreke pobijane presude, temeljem čl. 291. st. 2. KZ/11 utvrđuje kazna zatvora u trajanju od dvije godine, dok je u pisanom otpravku navedeno da se opt. Z. M.₂ za počinjenje tog istog kaznenog djela iz toč. 2. pobijane presude utvrđuje kazna zatvora u trajanju od jedne godine i deset mjeseci. Osim toga, navodi da je iz navedene snimke s javne objave vidljivo da je predsjednik vijeća javno objavio i dio izreke koji se odnosi na odluku o oduzimanju imovinske koristi, koji također ne odgovara pisanom otpravku presude niti zapisniku o objavi koji predstavlja izvornik.

Nadalje, u okviru istog postupovnog prigovora o počinjenju bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 opt. Z. M.₂ navodi da sud prvog stupnja nije mogao zapisnikom o ispravku od 6. prosinca 2018., na temelju čl. 462. st. 1. ZKP/08-17, ispravljati zapisnik o objavi presude Županijskog suda u Osijeku poslovnog broja 4 K-Us-10/2016-185, od 6. lipnja 2018. na način da je na stranici 8. zapisnika u sedmom redu umjesto riječi "2.opt. Z. M.₁ za kazneno djelo iz točke 2)" naveo da treba stajati riječi "2.opt. Z. M.₁ za kazneno djelo iz točke 3)" jer da se radi o nedopuštenoj intervenciji suda u izvornik presude koji se ne može ispravljati. Navodi se da je sud mogao na temelju citirane odredbe čl. 462. ZKP/08-17 ispravljati samo pisani otpravak presude kako bi ga uskladio s izvornikom, ali nikako zapisnik o objavi koji predstavlja izvornik u smislu odredbe čl. 412. st. 1. ZKP/08-17, jer se radi o izreci presude koja je zabilježena na raspravnom zapisniku. Optuženi Z. M.₂ ističe da je sud prvog stupnja, osim što je na opisan način počinio citiranu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, na njegovu štetu povrijedio odredbu čl. 18. Ustava RH kojom se jamči pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom jer se naknadnim rješenjem o ispravku (aktu manje pravne snage) mijenja sadržaj presude koja je pisano izrađena i dostavljena strankama. Na taj je način obrani onemogućeno da iskoriste sve žalbene mogućnosti kao efikasno pravno sredstvo u situaciji kada je razvidno da bi drugostupanjski sud zbog nesuglasnosti napisane presude s izvornikom takvu presudu morao ukinuti zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, odnosno povrede kaznenog zakona.

Iste prigovore na gotovo identičan način u svojim žalbama ističu i opt. Z. M.₁ te V. H. kao osoba od koje je presudom oduzeta imovinska korist, dok opt. D. V. u svojoj žalbi ističe suštinski isti prigovor u vezi nesuglasja javne objave izreke presude od 6. lipnja 2018. koja je zabilježena na CD-u i sadržaja zapisnika o objavi, s tim da on tu povredu tretira kao bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17.

Međutim, suprotno navedenim žalbenim tvrdnjama sud prvog stupnja nije počinio citirane bitne povrede odredaba kaznenog postupka, niti povredu prava na žalbu zajamčenog Ustavom RH.

Naime, iako osnovano navedeni žalitelji ukazuju da je predsjednik vijeća prilikom javnog objave presude 6. lipnja 2018. za kazneno djelo iz toč. 2. opt. Z. M.₂ na temelju čl. 291. st. 2. KZ/11 izrekao da je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od dvije godine, što doista proizlazi iz snimke javne objave presude koja se nalazi pohranjena na priloženom CD-u, a da iz zapisnika o objavi presude i pisanog otpravka proizlazi da je opt. Z. M.₂ za to isto kazneno djelo iz toč. 2. navedena kao utvrđena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i deset mjeseci, taj propust suda ne predstavlja bitnu povredu iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, niti povredu iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17.

Prije svega treba istaknuti da je u konkretnom slučaju izreka pobijane presude izuzetno opširna (napisana je na 16 stranica) i osim opsežnih činjeničnih opisa, te većeg broja utvrđenih pojedinačnih i izrečenih jedinstvenih kazni zatvora, sadrži i opširna utvrđenja o oduzimanju novčanih sredstava, nekretnina i pokretnina koja se oduzimaju od optuženika M. P., Z. M.₂, Z. M.₁, odnosno osoba na koja je imovinska korist prenesena M. M., L. M.₁, I. M.₁, V. H. i A. M.₁, tako da je čitanje izreke presude trajalo četrdesetak minuta (a što proizlazi iz snimke objave presude). U tim okolnostima, a imajući u vidu da se radilo o velikom interesu javnosti za cijeli ovaj slučaj, posebice medija, jasno je da se prilikom čitanja tako opsežne izreke presude moglo dogoditi da predsjednik vijeća zbog navedenih okolnosti pogrešno pročita nešto što je u zapisniku inače ispravno upisano. Stoga se u navedenim uvjetima moglo dogoditi da je predsjednik vijeća čitajući koje su pojedinačne kazne utvrđene Z. M.₂ (radi se o ukupno četiri pojedinačne utvrđene kazne zatvora i to u trajanju od osam mjeseci, u trajanju od jedne godine i deset mjeseci, u trajanju od jedne godine i u trajanju od dvije godine) pogrešno pročitao da je opt. Z. M.₂ zbog kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11 opisanim pod toč. 2. izreke utvrđena kazna zatvora u trajanju od dvije godine, a ne u trajanju od jedne godine i deset mjeseci, kako je to ispravno navedeno u zapisniku o vijećanju i glasovanju i u zapisniku o objavi presude.

Međutim, treba istaknuti da zapisnik o objavi presude, kao što to pravilno ističu navedeni optuženici, u konkretnom slučaju predstavlja izvornik, u smislu odredbe čl. 412. st. 1. ZKP/08-17 jer sadrži izreku presude i jedino izvornik presude predstavlja autentičnu odluku suda na temelju koje se donosi pisani otpravak presude, koja mu mora odgovarati, a koja se dostavlja strankama i protiv koje se mogu podnositi žalbe.

Prema tome, to što je pri čitanju izreke presude došlo do pogrešnog navođenja jedne od kazni (dvije umjesto jedne godine i deset mjeseci), s tim da je jedinstvena kazna zatvora koja je izrečena opt. Z. M.₂ u trajanju od četiri godine i jedanaest mjeseci, pravilno pročitana, taj propust suda (lapsus linguae) nema takvu težinu da bi se zbog toga presuda, u kojoj su sve kazne navedene u suglasju s izvornikom, morala ukinuti.

Dakle, iako je točno da prema odredbi čl. 459. st. 1. ZKP/08-17 pisana presuda mora u potpunosti odgovarati onoj presudi koja je objavljena, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, kraj činjenice da je u zapisniku o objavi presude koji predstavlja izvornik pravilno navedeno o kojoj se kazni radi, a pisani otpravak presude je identičan zapisniku o objavi presude, pogreška pri čitanju pri objavi presude od strane predsjednika vijeća, ne predstavlja niti bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11.

ZKP/08-17 zbog koje se presuda ne bi dala ispitati, niti povredu iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17 koja bi utjecala na zakonitost presude, a niti se radi o povredi ustavnog prava iz čl. 18. Ustava RH o pravu na žalbu, jer to pravo optuženicima ovim propustom ni na koji način nije dovedeno u pitanje.

Sve naprijed navedeno odnosi se i na prigovor navedenih žalitelja o nesuglasnosti snimke o objavi presude u dijelu koji se odnosi na oduzimanje imovinske koristi jer zapisnik o objavi u potpunosti odgovara pisanom otpravku presude, a iz snimke objave proizlazi da je predsjednik vijeća pravilno naveo točne iznose imovinske koristi koja se ima oduzeti od optuženika i drugih osoba, precizirano je koja se sve imovina i u kojim vrijednostima oduzima, a neznatna odstupanja u pogledu kraćenja u objavi pojedinih dijelova iz izvornika koji se odnose na nalaganje pojedinim tijelima da u postupku izvršenja izvrše određene radnje kao što su upisi i brisanja prava vlasništva i sl., nema to značenje koje im žalbe navedenih optuženika pridaju. Upravo potonji prigovori navedenih optuženika o nesuglasju objave presude pri čitanju zapisnika o objavi presude u pogledu tih nebitnijih dijelova odluke o oduzimanju imovinske koristi, a ne u vezi onih dijelova koji se odnose na osobe od koji se imovina oduzima, na predmete oduzimanja i vrijednosti oduzete imovine, ukazuje na neprihvatljivost stava da se zbog greške pri čitanju izreke zbog toga presuda neizostavno mora ukinuti.

Niti žalbena tvrdnja navedenih optuženika da im nije dostavljen zapisnik o objavi presude od 6. lipnja 2018., ne predstavlja okolnost koja bi utjecala na zakonitost pobijane presude. Objavi presude su bili nazočni branitelji svih optuženika, objava presude je snimljena te je u medijima bila objavljivana, tako da okolnost da zapisnici o objavi nisu dostavljeni optuženicima, ne može predstavljati razlog da se sumnja u transparentnost postupanja suda kod objave presude i na nekakvu manipulaciju, kako se posve neutemeljeno to u navedenim žalbama sugerira.

Nadalje, u pogledu prigovora o nemogućnosti ispravka zapisnika o objavi presude donošenjem naknadnog rješenja o ispravku, također se radi o krajnje formalističkom tumačenju odredbe čl. 462. st. 1. ZKP/08-17. Naime, točno je da se institut ispravka odnosi na otklanjanje očitih pogrešaka i propusta do kojih je došlo u pisanju i računanju, na nedostatku u obliku i na nesuglasnost napisane presude s izvornikom, a ne na ispravljanje izvornika koji se nalazi na raspravnom zapisniku. Međutim, u konkretnom je slučaju u pitanju tako neznatna omaška u pisanju, jer je u zapisniku o objavi presude na str. 8. u sedmom retku umjesto točke 2. kod označavanja kaznenog djela za koje je opt. Z. M.₁ proglašen krivim trebalo navesti točka 3. Radi se o neznatnoj pogrešci u pisanju jer je nesporno da Z. M.₁ niti nije bio proglašen krivim zbog kaznenog djela opisanog u toč. 2. izreke jer se radi o kaznenom djelu iz čl. 291. st. 1. i 2. KZ/11 za koje su proglašeni krivim opt. M. P. kao počinitelj, a opt. Z. M.₂ kao poticatelj i to se jasno vidi iz prethodnog dijela izreke u kojem su navedeni činjenični, pravni i zakonski opisi svih kaznenih djela. Dakle, iz kompletne izreke je jasno da je opt. Z. M.₁ proglašen krivim zbog kaznenih djela opisanim pod točkama 3. i 4. izreke i da se radi o kaznenim djelima iz čl. 246. st. 1. i 2. KZ/11 u vezi čl. 51. KZ/11. Prema tome, kada nema nikakve dvojbe da je opt. Z. M.₁ proglašen krivim zbog kaznenih djela iz čl. 246. st. 2. i 1. KZ/11 koja su činjenično i pravno opisana u točkama 3. i 4. izreke i da mu je za djelo pod toč. 4. utvrđena kazna zatvora u trajanju od četiri godine, jasno je da mu je kazna zatvora u trajanju od tri godine mogla biti izrečena samo za kazneno djelo opisano pod toč. 3., a nikako pod točkom 2. kako je to omaškom navedeno u zapisniku o objavi. Brojčane oznake kojima se označuju pojedina kaznena djela u izreci presude ističu se samo radi preglednosti i

sistematičnosti u pisanju i obrazlaganju presuda, ali se njima ne utječe na objektivizaciju kaznenih djela koja moraju biti u izreci presude jasno navedena u činjeničnom, pravnom i zakonskom opisu. Slijedom izloženog, navedeni očit propust u pisanju brojčane oznake ni na koji način ne utječe na objektivnu individualizaciju predmetnog kaznenog djela tako da se ta greška u pisanju izvornika mogla ispraviti naknadnim rješenjem o ispravku.

Odluke na koje se u žalbi poziva opt. Z. M.₂ (Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-448/09 od 19. srpnja 2012. i Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I KŽ-us-51/09-7 od 1. rujna 2009.) nisu primjenjive na konkretan slučaj jer se suštinski ne radi o istoj procesnoj situaciji.

Stoga nisu osnovane žalbe optuženika Z. M.₂, Z. M.₁, D. V. i druge osobe V. H. zbog navedenih postupovnih prigovora.

Žalbe optuženika M. P. i Z. M.₂ ovaj dio presude pobijaju zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iznoseći u obrazloženjima svojih žalbi vrlo sličnu argumentaciju, a ona se u bitnom svodi na ponavljanje navoda iz njihovih materijalnih obrana. Osnovna teza takvih njihovih žalbi je da nema nikakvih konkretnih dokaza da bi oni bili u koruptivnom dogovoru sve kako bi opt. M. P. kao porezni inspektor opt. Z. M.₂ pogodio na način da bi, nakon što je dobio u rad predmet opt. Z. M.₂ nakon ukidanja prvotnog poreznog rješenja po Visokom upravnom sudu, donio novo porezno rješenje kojim je u velikoj mjeri umanjio obveze plaćanja opt. Z. M.₂ poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit. Nastojeći konkretizirati tu tezu obrane u svojim žalbama ovi optuženici ističu brojne tvrdnje koje se u bitnom daju svesti na slijedeće.

Optuženici tvrde da opt. M. P. nije samoinicijativno uzeo u rad predmet opt. Z. M.₂ nakon ukidanja drugostupanjskog poreznog rješenja od strane Visokog upravnog suda, već ga je dobio kroz redovan postupak dodjele spisa, a kako su u to vrijeme u ispostavi S. bila samo dva inspektora on i J. V., koja je faktički u vrijeme rada na predmetu već bila u ispostavi S. I. Z., spis je on dobio u rad.

Omaška u izreci presude Visokog upravnog suda broj Us-11299/11 od 15. siječnja 2015. je itekako utjecala na ishod poreznog rješenja koje je sačinio opt. M. P. jer nije jasno što je ukinuto, a što je pravomoćno, tako da je u tom trenutku zaprimanja presude i provedbenog rješenja mogao utvrditi da se prvotnom obliku poništene porezne obveze opt. Z. M.₂ za 983.546,69 kuna, a kada se logirao u sustav porezne uprave iz kojeg je proizlazilo da je dugovanje daleko manje i iznosi 263.451,01 kuna, nije mogao znati pravo stanje stvari.

Žalitelji tvrde da je opt. M. P. morao postupiti po presudi Visokog upravnog suda od 15. siječnja 2015. i rješenja Samostalnog sektora za drugostupanjski postupak od 11. veljače 2015. jer su ga ograničavali kratki rokovi od 60 dana, a tek je daleko kasnije, na temelju ispravaka navedene presude suda od 1. travnja 2015. i ispravka provedbenog drugostupanjskog rješenja od 12. svibnja 2015., mogao znati što je točno odlučeno u izrekama tih odluka.

Ističu da je stanje u pogledu poreznih obveza opt. Z. M.₂ bilo potpuno nejasno i konfuzno na što ukazuje činjenica da je i rješenje S. H. od 6. ožujka 2015. kojim je zamijenjeno njegovo sporno rješenje od 24. veljače 2015., također bilo poništeno rješenjem Samostalnog sektora za drugostupanjski postupak od 23. prosinca 2015., kao i činjenica da je

nakon donošenja prvostupanjskog rješenja od strane J. V., suprotno zakonu, bio donesen dopunski zapisnik i nalozi za knjiženja kojima je bila umanjena obveza prema opt. Z. M.₂ za oko preko 800 tisuća kuna koje osim J. V. potpisuju i voditelj pododsjeka A. Z. B. kao i voditelj ispostave D. M. Navode da sve to ne može biti irelevantno kako to smatra sud prvog stupnja jer ukazuje na to da se u konkretnom slučaju opt. Z. M.₂ nije točno znalo kako obračunati odgovarajuće poreze. Stoga smatraju da se ne može teretiti jedino opt. M. P. za predmetno kazneno djelo, a postupanja ostalih poreznika ignorirati, iako i oni postupaju nepravilno.

Osim na nepravilnosti u postupanju inspektorice J. V., protiv koje je zbog toga i vođen stegovni postupak, te stoga njen iskaz kojim tereti opt. P. treba kritički cijeliti u tom kontekstu, žalbama se ukazuje da u konkretnom predmetu opt. Z. M.₂ nepravilno postupaju i voditeljica Ispostave S. S. H. koja je prije uručivanja rješenja kojeg je izradila J. V. odobrila knjiženje obveza opt. Z. M.₂, iako rješenje nije bilo uručeno stranci i nije postalo pravomoćno. Stoga smatraju da i svjedokinja S. H. ima motiv da neistinitim terećenjem opt. M. P., zapravo štiti sebe.

Promemorija koja je pronađena na memorijskom USB stiku opt. M. P. nema veze sa činjeničnim navodima iz žalbe koju je izradio punomoćnik opt. Z. M.₂, odvjetnik K. Č., već ju je opt. P. sačinio kako bi potvrdio svoj čvrsti stav da je postupio ispravno i radi kolegijalnosti s odvjetnikom Č. kojeg zna od prije.

Komunikacija opt. M. P. sa opt. Z. M.₂ ne predstavlja dokaz o počinjenju kaznenih djela, jer je postojala i prije i poslije predmetnih inkriminacija, kao što sadržaj komunikacije P. sa suprugom ni na koji način ne potvrđuje navode optužbe jer se sadržaj razgovora i poruka koje oni razmjenjuju može tumačiti u smislu svakodnevnih kontakata supružnika pa se tako i poruka „drži palčeve“ može uzeti samo kao traženje podrške od supruge.

Iskaz svjedokinje V. u vezi pokušaja podmićivanja na ručku nije istinit jer se vještačenjem i na temelju presude Upravnog suda utvrdilo da račun tvrtke I. d.o.o. u vezi gradnje apartmana na P. nije fiktivan i da je zbog toga na kraju porezna obveza opt. Z. M.₂ u tom pravcu korigirana.

Ne postoji niti jedan dokaz o primanju mita opt. M. P. od opt. Z. M.₂, a činjenica da je Vozilo VW EOS bilo kupljeno 25. veljače 2015. , dakle, prije njihovog susreta koji se održao 27. veljače 2015., ukazuje na pogrešno zaključivanje suda prvog stupnja.

Ističe se da je opt. M. P. po presudi službeničkog suda u pogledu istih okolnosti koje se odnose upravo i na predmetno kazneno djelo bio oslobođen jer se ispitivanjem istih svjedoka koji su ispitivani i u ovom kaznenom postupku utvrdilo da je postojala greška u presudi, da su evidencije porezne uprave bile nesređene i da nije sam sudjelovao u donošenju rješenja.

Optuženi M. P. ističe da nije logično da bi opt. Z. M.₂, kada je preko aplikacije E-građanin vidio da mu je utvrđena porezna obveza prije nego li ju je dobio, došao protestirati u poreznu ispostavu, ako se prije toga bio dogovorio s opt. P. da mu ovaj umanjuje porezne obveze za što ga je već bio podmitio.

Međutim, svim tim prigovorima optuženici M. P. i Z. M.₂ nisu doveli u pitanje pravilnost utvrđenja suda prvog stupnja jer je sud sve odlučne činjenice u odnosu na ova kaznena djela iz toč. 2. utvrdio na temelju niza izravnih dokaza te činjeničnih utvrđenja koja u funkciji dokaza (indicija) s potpuno izvjesnošću ukazuju da su navedeni optuženici ova djela počinili.

Naime, sud prvog stupnja u obrazloženju presude pravilno polazi od nesporne i objektivno utvrđene okolnosti da je presudom Visokog upravnog suda RH broj Us-11299/11 od 15. siječnja 2015. ukinuto rješenje Ministarstva financija, Samostalne službe za drugostupanjski upravni postupak od 19. svibnja 2011. u dijelu kojim je odbijena žalba na porezno rješenje Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, Područnog ureda Z., Ispostave S. od 21. siječnja 2011., za koje nije sporno da ga je donijela porezna inspektorica J. V.

Iako optuženici M. P. i Z. M.₂, ukazujući na to da je zbog greške u izrekama Visokog upravnog suda i provedbene odluke Ministarstva financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, bilo nejasno u kom je dijelu porezna obveza postala pravomoćna, a u kom je bila ukinuta, uvidom u citirane odluke i kroz provedeno vještačenje po vještakinji knjigovodstvene struke K. Š., sud prvog stupnja je pravilno utvrdio da iz citirane presude Visokog upravnog suda nedvojbeno slijedi da tužba poreznog obveznika opt. Z. M.₂ u navedenom upravnom sporu zbog obveze plaćanja PDV-a u cijelosti odbijena, a da je tužba prihvaćena samo u dijelu koji se odnosio na porez na dobit. Sud prvog stupnja s pravom ukazuje na vrlo jasno i nedvosmisleno obrazloženje citirane presude Visokog upravnog suda u kojem se jasno navodi zašto sud ne prihvaća tužbu zbog obveze plaćanja poreza na dobit, a zašto je prihvaćanjem tužbe trebalo ukinuti porezno drugostupanjsko porezno rješenje od 19. svibnja 2011. Iz cijelog teksta obrazloženja presude vrlo jasno proizlazi da je tužba neosnovana u odnosu na obvezu plaćanja PDV-a za 2008., a ukinuta zbog obveze poreza na dobit za 2008., posebice u dijelu obrazloženja (str. 4.,5.) kada se ističe da se sud nije „...moglo otkloniti prigovor tužitelja koji se odnosi na obvezu poreznog tijela da umanjí osnovicu poreza na dobit za 2008., za iznos prenesenog gubitka iz 2007., a prema odredbama čl. 17. st. 2. Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“ broj 177/04, 90/05 i 57/06) i čl. 38. st. 1. Pravilnika o porezu na dobit („Narodne novine“ broj 95/05, 133/07 i 156/08), što jasno ukazuje da je tužba prihvaćena samo zbog obveze poreza na dobit za 2008. Nadalje, potpuno nedvosmisleno na kraju obrazloženja te presude Visoki upravni sud (str. 5., 4. odlomak) ističe da je u odnosu na obvezu poreza na dobit za 2008., tužbu trebalo uvažiti i osporeno rješenje djelomično poništiti, a u odnosu na obvezu poreza na dodanu vrijednost za 2008. se navodi da je tužbu valjalo kao neosnovanu odbiti.

Međutim, unatoč ovakvom jasnom stavu Visokog upravnog suda, sud prvog stupnja s pravom utvrđuje da iz spornog rješenja od 24. veljače 2015., koje je donio opt. M. P. nakon odluke Visokog upravnog suda, proizlazi da su tim rješenjem porezne obveze opt. Z. M.₂ utvrđene u daleko manjim iznosima i to s osnove poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 1.103,30 kuna (s kamatama u iznosu od 1.922,35 kuna), a obveza poreza na dobit u iznosu od 49.973,15 kuna (s kamatama 87.071,02 kune), odnosno ukupno u iznosu od 51.076,45 kuna (s kamatama 88.993,37 kuna).

Sud prvog stupnja povezuje sadržaj navedene presude Visokog upravnog suda s nalazom i mišljenjem vještakinje K. Š. koja je imajući u vidu sve navedene okolnosti ukazala da iz takvog stava Visokog upravnog suda proizlazi da je u odnosu na porez na dobit, u kom

je dijelu drugostupanjsko rješenje ukinuto, trebalo osnovicu poreza na dobit za 2008. utvrđenu zapisnikom od 09. prosinca 2010. u iznosu od 2.425.014,31 kuna umanjiti za gubitak u poslovanju s nekretninama ostvaren u 2007., konkretno, za ostvareni gubitak u iznosu od 254.381,78 kuna te utvrditi osnovicu za oporezivanje u iznosu od 2.180.632,53 kune i obračunati porez na dobit za 2008. godinu u iznosu od 434.126,51 kunu, s kamatama 531.870,39 kuna. Vještakinja je ukazala da je odnosu na obvezu s osnove poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 476.420,44 kune s kamatama odbijena tužba opt. Z. M.₂ i u kojem je dijelu drugostupanjsko rješenje ostalo na snazi, a da je u odnosu na utvrđenu obvezu plaćanja poreza na dobit koja je pobijanim rješenjem bila utvrđena s kamatama u iznosu od 594.201,59 kuna obvezu prema uputi trebalo ukinut i vraćen na ponovi postupak.

Prema tome, bez obzira na očite pogreške u izreci presude Visokog upravnog suda i drugostupanjskog poreznog tijela, i bez obzira što je u tijeku navedenog poreznog postupanja došlo do više propusta na koje ukazuju žalbe (u vezi nepravilnog knjiženja obveza prije dostave i pravomoćnosti, dostave odluka, donošenja dopunskih zapisnika i pogrešno storniranje dijela obveza Z. M.₂), kao i na činjenicu da su tijekom tog postupka bila ukidana rješenja, koje je najprije donijela J. V. 21. siječnja 2011., zatim rješenje koje je na inicijativu voditeljice Ispostave S. S. H. doneseno 6. ožujka 2015. (kojim je poništeno sporno rješenje M. P. od 24. veljače 2015.), koje je bilo poništeno rješenjem Ministarstva financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski postupak od 23. rujna 2015. (list 10009), nisu osnovani žalbeni prigovori da niti sam opt. P. u svim tim okolnostima, kada je u veljači 2015. donosio sporno rješenje, nije mogao znati kako postupiti, svakako ne prije nego što su bile ispravljene pogreške u izrekama odluka Visokog upravnog suda i drugostupanjskog tijela Ministarstva financija, rješenjima o ispravcima od 1. travnja 2015., odnosno od 12. svibnja 2015.

Sud prvog stupnja s pravom ističe da je opt. M. P. kao iskusan porezni inspektor, bez obzira na očitu grešku iz izreke presude Visokog upravnog suda, iz potpuno jasnog obrazloženja presude mogao utvrditi da je obveza PDV-a pravomoćno utvrđena i da treba provesti ponovljeni postupak samo radi utvrđivanja obveze poreza na dobit na način da se porezna osnovica ima umanjiti za iskazan gubitak iz 2007., ali on svjesno, ne tražeći eventualno savjet kolega) donosi potpuno novo rješenje i u pogledu utvrđivanja obveze PDV-a i poreza na dobit i to na način da ukupne porezne obveze koje su prije iznosile 1.070.622,03 kune smanjuje na svega 88.993,37 kuna.

Da se nije radilo samo o nesnalaženju i nenamjernom donošenju takvog rješenja sud prvog stupnja zaključuje na temelju iskaza svjedokinja S. H., J. V., M. T. koje su na gotovo suglasan način opisale kako je u spornom rješenju opt. M. P. uočeno da su porezne obveze opt. Z. M.₂ pogrešno umanjene protivno uputama Visokog upravnog suda, i da se stoga moralo donijeti ovo rješenje kojim je ovo nezakonito rješenje koje je donio opt. M. P. zamijenjeno.

Žalbama se neosnovano prigovara iskazima svjedokinja H. i V., koje opt. P. izravno terete da je svjesno sačinio pogrešno porezno rješenje, zbog toga što su i one pogrešno postupale tijekom postupka utvrđivanja poreznih obveza opt. Z. M.₂, želeći na taj način umanjiti značaj nezakonitih radnji opt. M. P. Međutim, na eklatantne nepravilnosti u donošenju spornog rješenja koje je donio opt. M. P. u nalazu i mišljenju ukazala je vještakinja K. Š. kojeg sud opširno citira u obrazloženju presude (str. 167.-169.). Naime, ona je usporedbom zapisnika Porezne uprave Ispostave S. od 9. prosinca 2010., na temelju kojeg je J. V. donijela rješenje od 21. siječnja 2011. (koje je djelomično ukinuto citiranom presudom

Visokog upravnog suda), sa spornim rješenjem kojega je donio opt. P., utvrdila da se ta dva porezna akta, iako se radi o istoj poreznoj stvari, donesena na temelju drugačijeg činjeničnog supstrata. Ukazala je na drugačije okolnosti koje su navedene u citiranom zapisniku u vezi provjere računa TD I. d.o.o. radi ocjene ima li na temelju tog računa opt. Z. M.₂ pravo na odbitak pretporeza, od navoda iz rješenja opt. M. P. koji je iznio nedokumentirane i nepotpune podatke koji se razlikuju u odnosu na podatke iz navedenog zapisnika i podatke dobivenim od Porezne uprave Ispostave Z. M. od 27. rujna 2010. Na temelju takvih nedokumentiranih i nepotpunih podataka opt. P. je za 2008. opt. Z. M.₂ utvrdio obvezu plaćanja PDV-a u iznosu od 1.103,30 kuna uvažavajući račun tvrtke TD I., iako je u prethodnom rješenju i presudi Visokog upravnog suda utvrđeno da su porezne obveze opt. Z. M.₂ s osnove PDV-a pravilno utvrđene jer porezni obveznik nije dokumentirao i dokazao postojanje okolnosti za odbitak pretporeza u vezi ulaznog računa društva I. d.o.o. Nadalje, vještakinja Š., je također ukazala da u svom rješenju opt. M. P. u vezi poreza na dobit ne obrazlaže iz kojih je razloga prihvatio ulazni račun TD I. u iznosu od 1.739.050,00 kuna te je za 2008. utvrdio porez na dobit opt. Z. M.₂ u iznosu od 49.973,15 kuna, iako je trebao po presudi Visokog upravnog suda za 2008. poreznom obvezniku osnovicu poreza na dohodak umanjiti za utvrđeni gubitak u poslovanju za 2007. i utvrditi poreznu osnovicu u iznosu od 2.170.632,53 kune i na to obračunati porez na dobit u 2008. u iznosu od 434.126,51 kunu.

Vještakinja je u dopuni svog nalaza i mišljenja ukazala da je na koncu pravomoćno utvrđeno (rješenja od 30. prosinca 2015. i 8 veljače 2016, list 12805.-12811 i list 12870.) da su ukupne porezne obveze opt. Z. M.₂ s kamatama u ukupnom iznosu od 1.008.290,83 kuna tako da je sud prvog stupnja pravilno u izreci utvrdio da je opt. M. P. na opisan način donošenjem spornog rješenja u kojem je utvrđena obveza poreza u ukupnom iznosu od 88.893,27 kuna opt. Z. M.₂ neosnovano umanjio obvezu poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost za 919.297,46 kuna.

Prema tome, opt. P. u donošenju novog poreznog rješenja, potpuno neodlučno je li spis dobio u rad po redovnoj proceduri, ne samo da protivno presudi Visokog upravnog suda drastično smanjuje obvezu poreza na dobit koja je pravomoćna i u tom pravcu nema bilo što mijenjati, ne obračunava porez na dobit na način da poreznu osnovicu umanja za gubitak poslovanja iz prethodne godine, već i svjesno na potpuno drugi način interpretira ranije prikupljene podatke koji su prikupljeni tijekom sačinjavanja zapisnika Porezne uprave od 9. prosinca 2010., sve u korist opt. Z. M.₂.

Kod izvođenja zaključka o tome da je opt. M. P. na opisan način postupao na traženje opt. Z. M.₂ kako bi mu ostvario imovinsku korist plaćanjem umanjenog poreza, a za uzvrat od njega primio mito u neutvrđenom iznosu, sud prvog stupnja sve ove pravilno utvrđene okolnosti povezuje s činjenicom da je kod njega pronađena preslika presude Visokog upravnog suda na kojoj se nalazi bilješka koju je on napisao, da je navedenu presliku presude primio e-mailom od odvjetnika 10. 2. 2015., iz čega sud prvog stupnja ispravno zaključuje da se evidentno radi o branitelju K. Č. koji je Z. M.₂ zastupao u navedenom postupku utvrđivanja poreznih obveza, kao i s činjenicom da se na USB stiku kojeg je koristio opt. M. P. nalazi dokument „promemorija za žalbu“ koji je kreiran 31. ožujka 2015. i da sadržaj dokumenta ukazuje da se u stvari radi o žalbi na rješenje koje je 6. ožujka 2015. kojim je poništeno rješenje koje je donio opt. M. P. 24. veljače 2015.

Suprotno navodima žalbe, te okolnosti nisu nebitne jer one, uz evidentiranu komunikaciju koja je vršena između M. P. i Z. M.₂, T. P. i M. P. te M. P. i K. Č., kao i na

temelju rezultata vještačenja baznih stanica o tome da su optuženici M. P. i Z. M.₂ bili na istoj lokaciji 17. veljače 2015. i 13. ožujka 2015., ukazuju da se sve te aktivnosti događaju upravo u periodu izrade spornog rješenja od 24. veljače 2015., odnosno pisanja žalbe protiv rješenja od 6. ožujka 2015. u čemu sudjeluje opt. P. U tom pravcu sud prvog stupnja kao indikativnu okolnost da se radi o počinjenju predmetnih kaznenih djela i da je opt. M. P. kao protuuslugu za nezakonito postupanje primio mito ukazuje na činjenicu da je dan nakon što je opt. P. sačinio sporno rješenje od 24. veljače 2015., dakle, 25. veljače 2015., kupio osobni automobil marke VW EOS za 84.700,00 kuna isplatom u gotovini, iako je vještačenjem po vještaku knjigovodstvene struke Z. R.₁ utvrđeno da na računima opt. M. P. i njegove tadašnje supruge T. P. kao i članova njegove obitelji nije bilo prometa po računima iz kojih bi se moglo izvršiti gotovinsko plaćanje. Te okolnosti, kao i ocjena suda prvog stupnja da je neistinit iskaz T. P. o tome kako je novac za kupnju novog auta stekla prodajom svog vozila marke „Polo“, jer sud utvrđuje da je stari automobil ona prodala dva mjeseca kasnije od kupnje novog vozila, odnosno da nije ni na koji način argumentirala paušalnu tvrdnju da je novce stekla od neke pozajmice, bez sumnje ukazuju da je automobil kupljen od dijela mita kojeg je u točno neutvrđenom iznosu opt. M. P. dobio od opt. Z. M.₂.

Optuženi P. neosnovano nastoji dovesti u sumnju zaključak suda prvog stupnja da je navedeni automobil kupljen od mita koji je dobio od opt. Z. M.₂ ističući da je vještačenjem baznih stanica utvrđeno da su se njih dvojica našli dva dana nakon kupnje auta, a ne u vrijeme koje bi prethodilo vremenu kupnje, što je promašeno kraj nesporne činjenice da je mito moglo biti primljeno i u neko drugo vrijeme prije kupnje automobila, odnosno da su kontakti ovih optuženika mogli biti ostvareni, a da nisu registrirani putem evidencija baznih stanica.

Sve naprijed pravilno utvrđene okolnosti, te i sadržaj iskaza svjedokinje J. V. koja je opisala već pomenuti događaj iz 2010., kada ju je Z. M.₂ posredstvom opt. P., s kojim je već tada očito bio u dogovoru, pokušao korumpirati, nedvojbeno ukazuju u ukupnosti da su optuženici M. P. i Z. M.₂ počinili predmetna kaznena djela opisana u toč. 2. izreke pobijane presude. Stoga je potpuno pravilan i stav suda prvog stupnja da okolnost što je opt. M. P. u stegovnom postupku koji je vođen, po presudi službeničkog suda oslobođen, nebitna jer ni na koji način ta odluka ne može obvezivati kazneni sud.

Sud prvog stupnja sve te okolnosti pravilnom ocjenom povezuje u logičnu cjelinu koja niti jednim žalbenim navodom optuženika Z. M.₂ i M. P. nije narušena. Dakle, isključeno je da bi opt. M. P. u navedenom postupku utvrđivanja poreznih obveza opt. Z. M.₂, kojeg provodi nakon što je citiranom presudom Visokog upravnog suda djelomično bilo ukinuto prethodno porezno rješenje od 21. siječnja 2011., nenamjernim propustima, zbog nejasnosti ukinute odluke i zbog nesnalaženja donio sporno rješenje kojim je opt. Z. M.₂ pogodio na način da mu je ukupne obveze plaćanja poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit umanjio za preko 900.000 kuna. Toliko odstupanje od prethodnog rješenja, u kojem je po višoj instanci jasno utvrđeno samo djelomična nepravilnost u pogledu samo manjeg dijela porezne osnovice u odnosu na porez na dobit, ne mogu biti rezultat nesnalaženja, i ono ukazuje, uz sve ostale naprijed navedene okolnosti koje je pravilno utvrdio prvostupanjski sud, s potpuno sigurnošću da se radilo o koruptivnom dogovoru optuženika M. P. i Z. M.₂ kako bi opt. P. počinio kazneno djelo iz čl. 291. st. 2. KZ/11 koje je ostalo u pokušaju jer je poništeno sporno rješenje kojega je on kao porezni inspektor donio kako bi opt. Z. M.₂ umanjio poreznu obvezu u znatnom iznosu.

Stoga nisu osnovane žalbe ovih optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na kazneno djelo opisano u točki 2. izreke pobijane presude.

U odnosu na točku 3. izreke pobijane presude

Ovaj dio prvostupanjske presude kojom su optuženici Z. M.₁ i D. V. proglašeni krivim zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarstvu iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11, a opt. Z. M.₂ jer im je u tome pomagao, ovi optuženici neosnovano pobijaju zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka.

Optuženi Z. M.₁ i D. V. u okviru ove točke presude ističu gotovo identičan prigovor o počinjenju bitne povrede odredba kaznenog postupka koji se odnosi na ispravak izvornika presude i nepravilnosti kod objave presude kojeg je istakao opt. Z. M.₂ u svojoj žalbi podnesenoj i u odnosu na točke 1., 2. i 3. izreke pobijane presude, a na koji prigovor je već odgovoreno u prethodnom dijelu obrazloženja ove odluke.

Osim ovog prigovora, optuženi Z. M.₁ i D. V. u svojim žalbama presudu pobijaju zbog povrede odredaba kaznenog postupka o neovlaštenom tužitelju iz čl. 468. st. 1. toč. 5. ZKP/08-17 ističući u žalbama vrlo opširne, ali u biti vrlo slične razloge, koji se daju svesti na slijedeće.

Navode da je optužnicu USKOK-a u ovom kaznenom predmetu podnio S. M.₂, zamjenik Općinske državne odvjetnice u Z., koji je rješenjem Glavnog državnog odvjetnika upućen na rad u USKOK, koji nije ovlašten tužitelj u ovom kaznenom predmetu. Tvrde da, bez obzira na rješenje u upućivanju na rad u USKOK, S. M.₂ niti u vrijeme podizanja optužnice, a niti tijekom cijelog ovog kaznenog postupka, s obzirom na svoj dosadašnji staž u državnom odvjetništvu, računajući od dana prisege koju je dao 5. travnja 2013. nakon imenovanja za zamjenika navedenog odvjetnika 21. ožujka 2013., nije ispunjavao zakonske uvjete da bi mogao biti imenovana za zamjenika Ravnateljice USKOK-a. Argumentirajući ove prigovore navedeni optuženici na izuzetno opširan način problematiziraju pitanje ispunjavanja uvjeta za raspoređivanje na mjesto zamjenika Ravnatelja USKOK-a iz čl. 8. st. 1. Zakona o uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“ broj 76/09, 116/10, 145/10, 57/11, 136/12, 148/13, 70/17 - dalje: ZUSKOK), ukazujući na nemogućnost da se kroz institut upućivanja na rad u Ured USKOK-a iz čl. 11. ZUSKOK u vezi čl. 125. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“ broj 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15 i 82/15), zaobiđu striktni kriteriji iz čl. 8. i 9. ZUSKOK-a, pri čemu se osim navedenih odredbi citiraju i druge odgovarajuće odredbe ZUSKOK-a, Zakona o državnom odvjetništvu i ZKP/08-17 te se pozivaju i na pravna mišljenja Z. B. od 14. prosinca 2017., V. G. od 5. prosinca 2017. i J. O. od 3. veljače 2018., te na autore M. G.₂ i A. G. Ističu da su sve ove prigovore bili istaknuli na sjednici optužnog vijeća, koje o tome nije donijelo nikakvu odluku u smislu odredbe čl. 355. st. 1. toč. 3. ZKP/08, iako se radi o prethodnom pitanju u smislu odredbe čl. 18. st. 1. ZKP/08, kao što o tome ništa nije rekao niti prvostupanjski sud, iako je u pitanju bitna povreda o tome ima li zahtjeva ovlaštenog tužitelja. Optuženi V. smatra da ovakvo postupanje suda, uz ostale brojne nezakonitosti do kojih je došlo u tijeku postupka, o kojima će naknadno biti više riječi, teško povrjeđuju njegovo pravo na pošteno suđenje iz čl. 29. Ustava RH i čl. 6. Konvencije. Osim toga, ovaj žalitelj smatra da su i svi dokazi koje je u provođenju dokaznih radnji samostalno poduzimao S. M.₂ u svojstvu državnoodvjetničkog savjetnika, a koje u smislu odredbe čl. 222.

st. 2. ZKP/08-17 nije u roku od 48 sati nakon njihova poduzimanja ovjerio zamjenik Ravnateljice USKOK-a nezakoniti dokazi u smislu odredbe čl. 10. st. 2. toč. 3. ZKP/08-17.

Međutim, suprotno navedenim prigovorima, u provedenom postupku nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 5. ZKP/08-17 jer je optužbu u konkretnom slučaju zastupao ovlašteni tužitelj.

Naime, ovo pitanje neovlaštenog tužitelja u predmetnima iz nadležnosti USKOK-a u kojima je optužbu zastupao zamjenik državnog odvjetnika koji je odlukom Glavnog državnog odvjetnika bio upućen na rad u Ured USKOK-a na temelju čl. 11. ZUSKOK-a je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, razmatrao u niz svojih odluka (kao npr. Kž-Us-21/15, Kž-Us-95/15, Kž-Us-8/18, Kž-Us-98/18, Kž-Us-109/18, Kž-Us-97/19, Kž-Us-78/19,) i u svima je dosljedno zauzeo isti stav po pitanju ovlaštenog tužitelja u situaciji kada optužbu USKOK-a zastupa zamjenik državnog odvjetnika koji je upućen na rad u USKOK, da se ne radi o bitnoj povredi iz čl. 468. st. 1. toč. 5. ZKP/08-17.

Od navedenih se odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske najdetaljnije bavio u predmetu Kž-Us-8/18, te se stoga, a radi nepotrebnog ponavljanja razloga o navedenom identičnom pitanju (čak se radi i o istim zamjeniku državnog odvjetnika koji je upućen na rad S. M.2) citiraju odgovarajući dijelovi obrazloženja te odluke:

„Međutim, radi jasnoće u postupanju prvostupanijskih sudova i ponavljajući već ranije u više odluka izražen stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odnosu na istu pravnu problematiku, za istaći je da tvrdnje iz prijedloga za obustavu kaznenog postupka ponovljene i u žalbi opt. I.L. kada navodi da je ovaj kazneni postupak valjalo obustaviti obzirom da ne postoji zahtjev ovlaštenog tužitelja nisu točne. Argumentacija okrivljenog L. da S. M.2, osoba koja je potpisala optužnicu u ovom predmetu, ne može u postupku zastupati optužbu, pa time niti sastaviti optužbu, s obzirom da ne udovoljava strogim normama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje u tekstu: ZUSKOK) o potrebnim godinama radnog staža za imenovanje zamjenika ravnatelja USKOK-a, a on je u USKOK-u tek kao zamjenik općinskog državnog odvjetnika upućen na rad u Ured, što ne uključuje i ovlast zastupanja optužbe, nije utemeljena na ispravnom tumačenju zakona.

Potpuno pogrešno opt. L. se poziva na odluku Europskog suda za ljudska prava (dalje: ESLJP) Egzeta protiv Hrvatske kojom taj Sud utvrđuje povredu čl. 6. st. 1. Konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama u odnosu na „pravo na zakonom ustanovljeni sud“, a koja se sastojala u činjenici da je o pravima i obvezama podnositeljice zahtjeva pred ESLJP u postupku pred nacionalnim sudom odlučivao sudski savjetnik, a ne sudac.

Da se radi o pogrešnom pozivanju na ovu odluku jasnim proizlazi iz čl. 4. Ustava koji, definirajući tri segmenta vlasti u Republici Hrvatskoj, vlast označava kroz zakonodavnu, izvršnu i sudbenu vlast, a kada govori o sudbenoj vlasti u čl. 118. Ustava Republike Hrvatske, navodi da je obavljaju sudovi na način da „sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava“. Iz opisa radnji kojima se konzumira obnašanje sudbene vlasti jasno je da tu vlast ne obnaša institucija suda već svaki pojedini sudac odnosno vijeće kada „sudi“ u konkretnom predmetu, a što je vidljivo i iz čl. 121. Ustava u kojem se određuje da je sudačka dužnost povjerena osobno sucima. Nastavno, odredba čl. 124. Ustava izriječno stavlja u nadležnost Državnom sudbenom vijeću donošenje odluka o „...imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca...“.

Dakle, kada je određeni djelokrug poslova pri ostvarivanja sudbene vlasti, kao jedne od tri segmenta vlasti u Republici Hrvatskoj, povjeren inokosnom sucima, koji status suca kao pravosudnog dužnosnika može biti stečen samo u postupku imenovanja od DSV-a u zakonito propisanoj proceduri, tada notorno osoba koja je sudski savjetnik nije mogla donijeti odluku o pravima i obvezama podnositeljice prijedloga ESLJP u pitanjima iz sudske nadležnosti. Naime, tada važećim Zakonom o sudovima u nadležnost sudskog savjetnika bilo je stavljeno tek „... provoditi određene sudske postupke, ocjenjivati dokaze i utvrđivati činjenice“, ali ne i samostalno donositi odluke, što je mogao činiti jedino sudac na temelju pisanog prijedloga sudskog savjetnika.

Nasuprot sucu kao obnašatelju sudbene vlasti, državnoodvjetnička struktura bitno je drugačije pozicionirana, kako u Ustavu RH, tako i u zakonima kojima se uređuje njihova pozicija. Naime, u čl. 125. Ustava RH državno odvjetništvo definirano je kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje je dužno postupati protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava, a ustanovljavanje, ustrojstvo, djelokrug i nadležnost državnog odvjetništva uređuju se zakonom. Prema tome, državno odvjetništvo nije segment državne vlasti koja bi bila personificirana u osobi koja obnaša tu zadaću, kako je to propisano za suca, već se radi o pravosudnom tijelu kojem se ustanovljavanje, ustrojstvo, djelokrug i nadležnost uređuju zakonom. Upravo stoga je pozivanje ovog žalitelja na odluku ESLJP Egzeta protiv Hrvatske i ukazivanje na povredu čl. 6. st. 1. Konvencije u odnosu na „pravo na zakonom ustanovljeni sud“ pogrešno jer su pozicija suca kao obnašatelja jednog segmenta državne vlasti (sudbene vlasti) i obavljanje poslova koji su u nadležnosti sudbene vlasti potpuno različiti od pozicije državnog odvjetnika ili njegovog zamjenika koji svoju zadaću obavlja unutar pravosudnog tijela koje, između ostalog, pred sudom nastupa zastupajući državu u najširem smislu te riječi.

Kada zakonodavac ustanovljava, ustrojava i određuje djelokrug i nadležnost državnog odvjetništva, onda to, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, čini zakonom, i to primarno Zakonom o državnom odvjetništvu (dalje u tekstu: ZoDO), ali jednako tako i zakonom koji je u odnosu na ZoDO *lex specialis* - Zakonom o uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Točno je da ZoDO u čl. 125. st. 1. propisuje da je pri upućivanju zamjenika nižeg državnog odvjetništva na rad u državno odvjetništvo višeg stupnja propisan i status u koji se tog zamjenika upućuje (čl. 125. st. 3. ZoDO), kao i opseg poslova koje može raditi (čl. 125. st. 2. ZoDO). Upućuje ga se u državno odvjetništvo višeg stupnja, gdje on u postupku i radu na predmetima ima obveze u statusu višeg državnoodvjetničkog savjetnika. Ovo upućivanje je na maksimalno četiri godine i to radi obavljanja poslova koji su mu povjereni, a Zakon spominje izradu nacrtu odluka i druge odgovarajuće poslove.

Međutim, kada taj Zakon u istom članku govori u privremenom upućivanju na rad državnog odvjetnika ili njegovog zamjenika sa općinskog ili županijskog nivoa u Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (čl. 125. st. 4. ZoDO), tada ne određuje da bi on u Uredu imao „prava i ovlasti višeg državnoodvjetničkog savjetnika“, već samo propisuje da se privremeno upućivanje provodi na način kako je to propisano odredbama posebnog zakona iz Narodnih novina 72/13, a taj posebni zakon je upravo ZUSKOK.

ZUSKOK postupak upućivanja na rad u Ured propisuje u čl. 11., ne navodeći odnos Ureda prema državnom odvjetništvu sa kojeg dolazi upućena osoba kao odnos višeg i nižeg državnog odvjetništva, već propisujući iznimnost ovakvog upućivanja samo za slučaj ako za to postoje osobito važni razlozi i određujući da odluku o upućivanju donosi Glavni državni odvjetnik na prijedlog Ravnatelja Ureda. Samo upućivanje na rad u Ured je moguće za rad u određenom predmetu ili na određeno vrijeme tj. na najviše jednu godinu, ali bez ograničenja u pogledu ponovljenog upućivanja. Zakonodavac je u odnosu na državnog odvjetnika ili njegovog zamjenika koji je upućen na rad u Ured propisao kao uvjet jedino odredbe o suglasnosti na sigurnosnu provjeru propisane u čl. 3. st. 3. do 5. ZUSKOK-a, ne postavljajući bilo kakve uvjete u odnosu na radno iskustvo upućene osobe, a koje je uvjete za imenovanje zamjenika ravnatelja USKOK-a propisao u čl. 8. ZUSKOK. Također, ZUSKOK niti na jednom mjestu ne ograničava opseg poslova koje bi privremeno upućeni zamjenik državnog odvjetnika mogao obavljati u Uredu, a to nije propisano niti u ZoDO u čl. 124. koji govori o upućivanju na rad u državno odvjetništvo istog ili nižeg ranga od onoga u kome upućena osoba obnaša državnoodvjetničku dužnost. Upravo ovakvo rješenje se ukazuje logičnim jer je, obzirom na propisanu nadležnost u odnosu na kaznena djela za koja je stvarno nadležan ZUSKOK, uočljivo je da u odnosu na zapriječene kazne kod kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a radi se o kaznenim djelima sa zapriječenim kaznama koje bi bez ove norme odgovarale stvarnoj nadležnosti i općinskih i županijskih sudova, a uz čiju nadležnost bi bila određena i stvarna nadležnost državnih odvjetništava. Kako ZUSKOK kao posebni državnoodvjetnički zakon propisuje stvarnu nadležnost neovisno o zapriječenim kaznama (a zatim u čl. 31. ZUSKOK-a i mjesnu i stvarnu nadležnost sudova), to nije moguće niti govoriti o višem i nižem državnom odvjetništvu, zbog čega zakonodavac i ne ograničava djelokrug poslova upućenog državnog odvjetnika ili njegovog zamjenika na poslove državnoodvjetničkog savjetnika, već smislenim tumačenjem ovih normi jedino ispravno se ukazuje da se takva osoba koja je već ranije postavljena za državnoodvjetničkog dužnosnika privremeno upućuje na rad u Ured, gdje će obavljati poslove zamjenika Ravnatelja Ureda s mogućnošću obavljanja svih poslova iz nadležnosti zamjenika ravnatelja Ureda.

Prema tome, zakonodavac je, očito polazeći od specifičnosti unutar državnoodvjetničke organizacije, predvidio mogućnost upućivanja na rad u USKOK državnih odvjetnika i njihovih zamjenika, neovisno radi li se o osobama koje dolaze s općinske ili županijske nadležnosti, a kako se radi o upućivanju na rad koje je ipak privremenog karaktera, nije kao uvjet za mogućnost privremenog upućivanja postavio godine radnog iskustva kako je to propisano za raspoređivanje na rad u Ured (čl. 8. st. 1. ZUSKOK-a). Za razliku od opće zakonske norme koja govoreći o privremenom upućivanju na rad u više državno odvjetništvo, u kojoj situaciji je izrijeком naznačeno da se osoba koja je privremeno upućena na rad upućuje u statusu višeg državnoodvjetničkog savjetnika s ograničenim opsegom poslova, kada je riječ o privremenom upućivanju na rad u Ured, tada takvo ograničenje ne postoji, a kako se radi o osobama koje su već imenovane za državnoodvjetničkog dužnosnika na državnim odvjetništvima sa kojih dolaze, to bez ranije spomenutog ograničenja proizlazi da ih se privremeno upućuje na rad u Ured na poslove zamjenika Ravnatelja Ureda, bez da je potrebno da udovoljavaju uvjetima radnog iskustva kakvo je potrebno za redoviti raspored na mjesto zamjenika Ravnatelja Ureda, ali u ograničenom trajanju, odnosno radi rada na pojedinom predmetu.

Je li takva zakonska norma sukladna s ostalim zakonskim normama kojima se ustanovljava, ustrojava i određuje djelokrug i nadležnost državnog odvjetništva svakako nije za propitivanje u pojedinom kaznenom postupku tako dugo dok osoba koja obavlja određene

državnoodvjetničke poslove za taj svoj posao ima valjano donesene odluke o upućivanju nadležnih osoba, tijela i institucija tj. rješenje o privremenom upućivanju na rad u Ured valjano doneseno od Glavnog državnog odvjetnika. U konkretnom slučaju niti opt. L. kao žalitelju nije sporno da potpisnik optužnice S. M.² ima rješenje Glavnog državnog odvjetnika kojim ga kao zamjenika općinskog državnog odvjetnika privremeno upućuje na rad u USKOK na vrijeme od jedne godine (ponavljajući ta rješenja). Prema tome, kako se radi o osobi koja je državnoodvjetnički dužnosnik – zamjenik općinskog državnog odvjetnika sukladno zakonu privremeno upućen na rad u USKOK, to upućivanje nije na poslove državnoodvjetničkog savjetnika, već upravo zamjenika Ravnatelja, u kojem svojstvu je on i sastavio te potpisao optužnicu.

Ovakva radnja ne dovodi do povrede odredbe čl. 6. Konvencije u odnosu na „pravo na zakonom ustanovljeni sud“ jer, osim što je privremeno upućivanje na rad u Ured provedeno sukladno postojećem zakonu, to i procesni zakon, kada govori o ovlaštenom tužitelju, govori o državnom odvjetniku, misleći pri tome na državnoodvjetničku organizaciju u odnosu na individualiziranu stvarnu nadležnost, a ne na pojedinu osobu - suca kako je to kod sudbene vlasti. Stoga niti u tome dijelu sastavljanje optužnice po osobi koja je upućena na rad u Ured ne znači da bi u ovom postupku izostao zahtjev ovlaštenog tužitelja. Ovo tim više što se radi o potvrđenoj optužnici, dakle optužnici u odnosu na koju je optužno vijeće odlučilo da je ona podobna za raspravljanje o krivnji optuženika tj. za vođenje rasprave.“

Uz navedeno treba istaknuti da isti pravni stav proizlazi i iz odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2019., broj: U-III-1140/2018 kojom nije prihvaćena ustavna tužba zbog povrede ustavnih i konvencijskih prava tužitelja R. P. koja se temeljila, između ostalih razloga, i na prigovoru neovlaštenog zastupanja optužbe državnog odvjetnika koji je upućen na rad u USKOK na poslove zamjenika ravnatelja, a nije ispunjavao zakonske uvjete za raspoređivanje na tu poziciju, jer je Ustavni sud u obrazloženju te odluke naveo da prihvaća razloge koje je o tom spornom pitanju iznio Vrhovni sud Republike Hrvatske u već citiranoj odluci I KŽ-Us-21/2015-10.

Prema tome, kako se radi o potpuno istoj pravnoj problematici, o kojoj postoje brojne odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a i citirana odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, ovaj drugostupanjski sud ne nalazi za potrebnim da u konkretnom slučaju zamijeni tu dosadašnju dosljednu sudsku praksu, i stoga žalbe navedenih optuženika zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 5. ZKP/08-17 nisu osnovane.

Nadalje, suprotno naprijed navedenim prigovorima, kada je optužno vijeće u smislu odredbe čl. 354. st. 1. ZKP/08-17 potvrdilo optužnicu, a nije našlo razloga za obustavu iz čl. 355. ZKP/08-17, odnosno da postoje procesni nedostaci, za vraćanje optužnice državnom odvjetniku iz čl. 356. ZKP/08-17, a nisu istaknuti prigovori nezakonitih dokaza iz čl. 351. ZKP/08-17, nije se trebalo o tom pitanju neovlaštenog tužitelja posebno očitovati u obrazloženju rješenja o potvrđivanju optužnice.

Jednako tako, niti sud prvog stupnja ne treba u obrazloženju presude obrazlagati zašto ne prihvaća baš sve procesne prigovore (nije se radilo o prijedlozima za izdvajanje nezakonitih dokaza) koji su bili isticali tijekom postupka.

Slijedom navedenog, optuženicima iz razloga jer je optužbu zastupao ovlašteni tužitelj, nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje, niti su dokazi koji su izvedeni tijekom

dokaznih radnji koje je proveo ovlašteni zastupnik optužbe S. M.₂, a ne državnoodvjetnički savjetnik, nezakoniti dokazi, kako to pogrešno smatra opt. D. V.

Nadalje, od brojnih ostalih prigovora koje optuženici Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V. ističu kao postupovne u odnosu na toč. 3. izreke pobijane presude, veći dio je činjeničnog karaktera (o tome naknadno), dok su doista procesnog karaktera slijedeći prigovori.

Optuženi Z. M.₁ u žalbi podnesenoj putem branitelja V. M. neosnovano smatra da postoji proturječnost uvoda i „ostatka“ pobijane presude zbog toga jer da se u uvodu presude navode odredbe KZ/11, a u točki 1. izreke se primjenjuje KZ/97. Međutim, prema čl. 459. st. 2. ZKP/08-17 u uvodu presude se navodi kvalifikacija iz optužnog akta tužitelja povodom kojeg se kazneni postupak vodi, dok se u izreci presude navode one odredbe odgovarajućeg kaznenog zakona koji je primijenjen (u konkretnom slučaju u točki 1. izreke je primijenjen čl. 337. st. 1. KZ/97 kao blaži zakonu u odnosu na čl. 291. KZ/11 iz optužnice).

Nadalje, okolnost da je sud prvog stupnja na stranici 180., 3. odlomak obrazloženja presude, pri ponavljanju dijela obrane opt. Z. M.₁, unio manji dio obrane koju je zapravo iznio opt. D. V., je posljedica očite omaške u pisanju obrazloženja presude. Naime, u tom dijelu presude, koji se odnosi na argumentaciju utvrđenja suda u pogledu kaznenih djela opisanih u točki 3. izreke, sud prvog stupnja je, kao što to koncepcijski činio i kod obrazlaganja svih ostalih točaka iz izreke presude, nakon iznošenja nespornih i spornih okolnosti, ukratko ponovio i dio materijalnih obrana optuženika. Radi se samo o skraćenim dijelovima obrana koje se odnose na konkretnu točku izreke jer su cjelovite obrane svih optuženika u obrazloženju presude (str. 137.-147.). bile izložene odmah nakon citiranja koji su dokazi u dokaznom postupku bili izvedeni. Prema tome, to što je sud prvog stupnja, ukazujući u obrazloženju presude u skraćenom obliku na sadržaj obrana optuženika, u dio obrane opt. Z. M.₁ unio jedan odlomak iz obrane D. V., ne predstavlja bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 zbog koje se presuda ne bi dala ispitati, niti relativnu povredu iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17 koje bi bila od utjecaja na presudu, pogotovo ako se ima u vidu da su obrane ovih optuženika u gotovo svim dijelovima u kojima osporavaju navode optužbe, pa tako i u citiranom dijelu, u biti suglasne.

Nadalje, to što sud u obrazloženju presude, u pojedinim dijelovima obrazloženja koristi pojam instituta posudbe (čl. 509.-518. ZOO), a u pojedinim dijelovima govori o institutu zajma (čl. 499.-508. ZOO-a), a s obzirom na to da nije sporno da se u svim konkretnim slučajevima nesporno radilo o pozajmicama novca (N. D.- Z. M.₂, D. L.- Z. M.₂, i dr.), ne radi se o okolnosti koja bi utjecala na razumljivost i na zakonitost presude.

Isto se odnosi na prigovor opt. Z. M.₁ da je sud u obrazloženju na str. 207., 2. odlomak naveo da su ostvarena bitna obilježja djela iz čl. 246. st. 1. KZ/11, a da ništa ne govori o djelu iz čl. 246. st. 2. KZ/11 jer se radi o citiranju samo jednog segmenta obrazloženja, budući da sud prvog stupnja u ostalom dijelu presude koji se odnosi na predmetno kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 pravilno citirao cjelovit zakonski naziv ovog kaznenog djela (a što i nije sporno).

Izreka pobijane presude u toč. 3. nije nerazumljiva jer je sud prvog stupnja na temelju nedvojbenih dokaza o izvršenim novčanim transakcijama i na temelju provedenog vještačenja po vještakinji Š. utvrdio i u taj dio izreke presude naveo da je N. D. iz sredstva dobivenih pognutim kreditom kod E. S. B. u iznosu od 32.560.000,00 kuna, izvršio neosnovano isplatu

D. L. 25.894.262,83 kune, a ovaj taj iznos proslijedio opt. Z. M.₂ kao pozajmicu, od kojeg je iznosa opt. Z. M.₂ na ime povrata dobivenih pozajmica od N. D. klubu uplatio ukupno 24.083.324,56 kuna, a za sebe zadržao 1.810.000,00 kuna. Stoga je potpuno pravilno u izreci navedeno da je kroz inkriminirane djelatnosti opt. Z. M.₂ za sebe ostvario protupravnu imovinsku korist u iznosu od 25.894.262,83, dok je za N. D. nastala šteta koja se očituju u ukupnim troškovima vraćenog kredita u iznosu od 35.840.396,14 kuna. Ova neproturječna utvrđenja iz izreke presude sud prvog stupnja na taj način i obrazlaže tako da u navedenom nema baš nikakve proturječnosti između ostvarene protupravne koristi i štete za pravnu osobu, kako to pogrešno smatra opt. Z. M.₁.

Nije proturječno kada sud prvog stupnja u obrazloženju presude na str. 207., 3. odlomak navodi da su optuženici Z. M.₁ i D. V. postupali motivirani osobnim materijalnim interesima, da bi se u nastavku obrazloženja navelo da time svjesno drugome pribavljaju korist jer iz svih pravilno utvrđenih okolnosti bez dvojbe proizlazi da je motiv kojega imaju optuženi Z. M.₁ i D. V. imovinskog karaktera, a ne neke druge prirode, jer na inkriminirani način žele opt. Z. M.₂ pribaviti protupravnu imovinsku korist. Dakle, ne radi se u znatnoj mjeri o proturječnosti u razlozima zbog koje se presuda ne bi dala ispitati u smislu odredbe čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17.

Optuženi D. V. neosnovano smatra da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08-17 i da nije mogao presudu utemeljiti na dokazima koje je pročitao na raspravi održanoj 5. ožujka 2018., a koji su prikupljeni od strane USKOK-a u periodu nakon što je istraga u ovom kaznenom predmetu nesporno bila okončana i nakon što je već bila podignuta optužnica, jer da se radi o postupanju USKOK-a protivno ovlastima iz čl. 206. ZKP/08-17. U žalbi podnesenoj po branitelju J. G.₁, opt. D. V. na str. 10.-18. obrazloženja citira koje sve dokaze smatra da su nezakoniti u smislu odredbe čl. iz čl. 10. st. 2. toč. 3. ZKP/08-17.

Međutim, protivno istaknutim navodima opt. D. V., to što je sud prvog stupnja na raspravi pročitao dokumentaciju koju je u spis predao USKOK tijekom trajanja rasprave, i koju je sud na raspravi pročitao, nije na taj način presudu utemeljio na nezakonitim dokazima. Iako je točno da državni odvjetnik provodi istragu i da tijekom nje on prikuplja dokaze, međutim, niti jednom odredbom ZKP/08-17 nije propisano da bi bili nezakoniti dokazi oni koje bi u spis u tijeku rasprave predao državni odvjetnik, tako da nema govora da se radi o nezakonitim dokazima iz čl. 10. st. 2. toč. 3. ZKP/08-17. Ne radi se niti o nezakonitim dokazima *ex judicio*, a kako se to sugerira u žalbi tvrdnjom da je državni odvjetnik na ovaj način zloupotrijebio instituciju držanog odvjetništva, budući da nije sporno da su se optuženici o svim tim dokazima mogli očitovati i osporavati njihovu vjerodostojnost. U vezi konkretnog prigovora u vezi vještačenja računala N. D. iz prijedloga USKOK-a koji je predan 26. veljače 2018., treba istaknuti da je u vezi podataka vezanih za računalo N. D. nalogom od 8. ožujka 2018., broj K-Us-10/2016-153 određeno informatičko vještačenje po vještaku I. M.₂, koji je u tom pravcu izradio pisani nalaz i mišljenje koji je dostavljen strankama, a potom je vještak na raspravi održanoj 21. ožujka 2018, detaljno ispitan uz aktivno sudjelovanje optuženika. Prema tome, prijedlog USKOK-a da se provede vještačenje računala je sud prvog stupnja prihvatio i odredio vještačenje, tako da je neodlučno što je prijedlog dostavljen u tijeku rasprave i što ovaj dokaz nije proveden u tijeku istrage.

Iz izloženog proizlazi da se ne radi ni o kakvim procesnim manipulacijama državnog odvjetnika, kao što se to tvrdi u žalbi, jer se u koncepciji akuzatorskog postupka radi o

nadmetanju optužbe i obrane u utakmici koja mora biti ravnopravna, a što kontrolira sud. U takvoj situaciji, kada se s obzirom na smjer kretanja dokaznog postupka, ukaže potreba dokazivati određene okolnosti, a kako bi se opovrgle tvrdnje suprotne strane, mogu se u spis dostaviti opovrgavajući dokazi koji do tog trenutka nisu bili predlagani jer za to nije bilo potrebe. Konkretni primjer su odstupanja svjedoka D. L. u iskazu od 1. rujna 2017. kada je na raspravi naveo da je u inkriminirano vrijeme kad je otvarao račun u banci bio u Republici Hrvatskoj, na što je USKOK osporavajući taj dokaz dostavio dokumentaciju iz koje proizlazi da je D. L. u sporno vrijeme bio u Francuskoj, a ne u Hrvatskoj. Prema tome, to što je sud prvog stupnja pročitao određenu dokumentaciju koja je dostavljena od strane tužitelja tijekom rasprave, nije na taj način presudu utemeljio na nezakonitim dokazima i počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08-17.

Nadalje, opt. D. V. u žalbi neosnovano tvrdi da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 navodeći da se pobijana presuda ne da ispitati jer da je izreka proturječna razlozima presude, da presuda nema razloga o odlučnim činjenicama te da o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima o sadržaju isprava i zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava i zapisnika.

Konkretizirajući ovaj prigovor žalitelj navodi da je u proturječju utvrđenje iz toč. 3. izreke pobijane presude da su optuženici Z. M.₁ i D. V. 7. ožujka 2011. naložili plaćanje iznosa od 25.894.262,83 sa računa N. D. na račun igrača D. L., a da se u obrazloženju presude (str. 198. 4. odlomak) navodi da je uplata (list 342.) izvršena virmanom potpisanim od strane opt. Z. M.₁.

Međutim, nikakve proturječnosti u pobijanoj presudi nema između utvrđenja iz izreke i razloga, jer sud niti ne utvrđuje u izreci da je virman od 7. ožujka 2011. kojim je izvršeno plaćanje potpisao opt. D. V., niti se to obrazlaže, već sud prvog stupnja na temelju samih obrana optuženih Z. M.₁ i D. V., koji ovu okolnost nisu niti osporavali jer su tvrdili da je sve oko isplate L. bilo legalno, utvrđuje da su plaćanje iznosa od 25.894.262,83 kune sa računa N. D. na račun igrača D. L. učinili u okviru njihovog zajedničkog dogovora i u dogovoru s opt. Z. M.₂.

Nadalje, suprotno navodima opt. D. V. (žalba J. V.) izreka u toč. 3. je razumljiva jer su u izreci u dovoljnoj mjeri objektivizirani svi dokumenti koji se u izreci navode, bez obzira na izostanak datuma kod pojedinih isprava (koje sve nisu sporne), tako da nije osnovan prigovor o počinjenju bitne povrede iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, kao što nije osnovan prigovor o počinjenju iste povrede jer da nije obrazložen zajednički dogovor optuženika koji se navode u ovoj točki izreke presude budući je sud prvog stupnja na temelju svih pravilno utvrđenih okolnosti djela pravilno obrazložio (str. 207., 4. odlomak) da su svi ovi optuženici bili svjesni svog protupravnog postupanja i da su postupali dogovorno.

Optuženi D. V. u odnosu na točku 3. izreke pobijane presude u okviru postupovnih povreda ističe i teške povrede ustavnog i konvencijskog prava na pošteno suđenje u smislu odredbe čl. 468. st. 2. ZKP/08-17. Međutim, radi lakše preglednosti, o tim će prigovorima opt. D. V. očitovanje uslijediti u daljnjem dijelu obrazloženja ove odluke u dijelu koji se odnosi na točku 4. kod obrazlaganja postupovnih povreda na koje ukazuje opt. Z. M.₁, jer i on na sličan način obrazlaže ovu žalbenu osnovu, ali ističe i druge povrede ustavnog o konvencijskog

prava, tako da će se zbog konzistentnosti na jednom mjestu iznijeti ta problematika u vezi prava na pošteno suđenje.

Kao što je navedeno, ostali brojni prigovori koje u žalbi opt. Z. M.₁ podvodi pod postupovne, su po ocjeni ovog suda zapravo činjeničnog karaktera jer s njima u stvari nastoje dovesti u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja suda prvog stupnja.

Radi se o brojnim prigovorima koje ovaj optuženik iznosi u žalbi podnesenoj putem branitelja I. S. pod toč. 1. obrazloženja te žalbe (str. 2.-4.) i označuje ih kao bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, a koje se odnosu na točke 3. i 4. izreke pobijane presude. Navodi da se radi o okolnostima koje su nesporno utvrđene u tijeku ovog kaznenog postupka, ali da u presudi nisu navedene, iako se radi o odlučnim činjenicama, zbog čega da je ostvarena citirana postupovna povreda. U pitanju je čitav niz tvrdnji od kojih se u ovoj odluci primjerice navode neke kako bi se imalo uvida u stvarni karakter tih prigovora: da je N. D. je kao Udruga mogao ostvarivati prihode od druge djelatnosti tj. od kamata, da Statutom kluba nije bilo ograničeno pozajmljivanje niti visina pozajmica koje su davane pod tržišnim uvjetima i uz sredstva osiguranja, da računskim planom za neprofitne organizacije tj. propisima na temelju kojih je N. D. vodio svoje poslovne knjige bilo je predviđeno ostvarivanje prihoda od financijske imovine, da su obveze prema L. evidentirane u poslovnim knjigama kluba prije nego što je proširen nadzor u N. D. od strane Porezne uprave 31. prosinca 2010., da je tek od 18. ožujka. 2011., iz službene zabilješke o sastanku Porezne uprave na kojem se traže podaci o vraćenim pozajmicama s datumom 22. ožujka 2010. bilo zaključeno da će se na pozajmice koje do tada ne budu vraćene obračunati drugi dohodak, da su transferi L. M.₂ i D. L. kao poslovni događaji proknjiženi u istoj poslovnoj godini i u točno određenom i poznatom danu tako da nije bitno kada je to moglo biti knjiženo i sl.

Već iz izloženog vidljivo je da se ovi prigovori u biti ne odnose na odlučne činjenice, dakle, one o kojima neposredno ovisi primjena materijalnog ili procesnog prava, već na druge činjenice koje mogu biti relevantne kod utvrđivanja odlučnih činjenice. Uostalom, sam opt. Z. M.₁ na kraju svih tih navoda (str. 4., 4. odlomak žalbe odvjetnika S.) navodi da su sve te činjenice trebale biti inkorporirane u razloge presude jer su bitne za razumijevanje problematike iz točaka 3. i 4. izreke presude i jer se temeljem njih može izvršiti kontrola izvedenih dokaza. Prema tome, sam žalitelj ističe da se ne radi o odlučnim, već u biti kontrolnim činjenicama, tako da navedeni prigovori nisu procesnog, već činjeničnog karaktera, zbog čega će o njima očitovanje uslijediti u okviru ostalih činjeničnih prigovora.

Nadalje, isto se odnosi i na navode iz iste žalbe opt. Z. M.₁ istaknutim pod toč. točkom 1. a (str. 7.-11.) kao prigovori iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17, a u biti se također radi o činjeničnim prigovorima. U skraćenom, prigovora se nalazu i mišljenju vještakinje K. Š. u vezi primjene Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija („Narodne novine“ broj 10/08 i 7/09) zatim se ukazuje da je rješenjem Ministarstva financija, Samostalne službe za drugostupanjski upravni postupak, od 17. studenog 2011. utvrđeno da se u slučaju pozajmica ne radi o drugom dohotku i ne radi se o oporezivim приходima, da je ta okolnost navedena u presudi tada optužba u odnosu na M. ne bi imala logičkog smisla, zatim da je nejasno kako je opt. Z. M.₁ postupao s ciljem da opt. Z. M.₂ na teret N. D. osigura novčana sredstva čime bi ujedno N. D. izbjegao plaćanje poreza na drugi dohodak, jer kada bi se pozajmica tretirala drugim dohotkom, opt. Z. M.₂ bi pozajmicu mogao zadržati kao dohodak, a D. bi na to morao

platiti porez na drugi dohodak, zatim da je N. D. obvezu prema L. imao evidentiranu u poslovnim knjigama i sl.

Također su po ocjeni ovog suda, činjeničnog, a ne postupovnog karaktera, osim onih na koje je kao doista procesnog karaktera ovaj sud odgovorio u prethodnom dijelu obrazloženja, i svi ostali prigovori iz žalbe opt. Z. M.₁ izjavljenoj po branitelju V. M., koje on označuje kao bitne povrede, i to u toč. III. (str. 10.-15. obrazloženja te žalbe), a koji se svode na prigovor da je pogrešno utvrđenje iz presude da je za N. D. nastupila šteta, kao i brojni prigovori navedeni u poglavlju „Nedostaci i pogreške suda u odnosu na toč. 3. izreke presude“(str. 16.-22. obrazloženja), u kojima žalitelj u biti polemizira s zaključcima suda prvog stupnja nastojeći dovesti u sumnju njihovu logičnost i pravilnost. Stoga će ti prigovori biti razmatrani u okviru ostalih činjeničnih prigovora koje optuženici Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V. iznose u odnosu na ovu točku izreke pobijane presude.

Iz navedenih razloga nisu osnovani prigovori optuženika Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V. koji se odnose na bitne povrede odredaba kaznenog postupka u odnosu na točku 3. izreke pobijane presude.

Suprotno navodima optuženika Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V., sud prvog stupnja je sve odlučne činjenice koje se odnose na kaznena djela iz ove točke izreke pobijane presude pravilno utvrdio.

Kao i u odnosu na ostale točke koje se odnose na osuđujući dio prvostupanjske presude, tako i u odnosu na točku 3., optuženici Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V., na gotovo isti način osporavaju pravilnost utvrđenih odlučnih činjenica iz ovog dijela pobijane presude na način da nastoje opovrgnuti pravilnost pojedinih utvrđenja suda prvog stupnja na kojim je taj sud izveo krajnje zaključke o dokazanosti optužbe, a potom se i u cjelini ukazuje na neodrživost presude.

Konkretno, osporava se utvrđenje suda prvog stupnja da sporni Aneks ugovora o profesionalnom igranju od 9. siječnja 2007, koji je zaključen između N. D. i D. L., nije vjerodostojan i da na temelju njega nije bilo osnove za podjelu novca koji je dobiven od transfera od tog igrača u N. O. L. od 12. siječnja 2010. između kluba N. D. i igrača D. L. u omjeru pola-pola, iako nije sporno da je grafološkim vještačenjem koje je provedeno po vještaku Z. Č. utvrđeno da je navedeni aneks antedatiran jer je napisan na memorandumu koji u to vrijeme nije bio u upotrebi. Dakle, žalbama se ne osporava da aneks ugovora iz spisa koji je vještačen nije napisan 9. siječnja 2007., ali se tvrdi da ta okolnost nema to značenje koje joj daje sud prvog stupnja jer se ističe da novi aneks sačinjen nekoliko mjeseci prije odlaska L. u Francusku, i to s istovjetnim sadržajem koji je imao originalni aneks iz 2007., samo iz razloga da bi se izmijenila odredba o plaćanju na nerezidentni račun igrača u inozemstvu, što je s aspekta poreznih davanja povoljnije jer novac ostaje u Hrvatskoj. Da je takva obrana opt. Z. M.₁ istinita, žalitelji ukazuju na iskaze svjedoka D. L., S. L.₁, S. L.₂, V. P. i A. M.₂.

Međutim, sud prvog stupnja s pravom nije poklonio vjeru iskazima svjedoka na čije se iskaze žalitelji pozivaju ukazujući da su oni u suprotnosti s dokazima koji su izvedeni na raspravi očito radi pogodovanja obranama opt. Z. M.₁ i D. V. Ovako izloženi razlozi iz obrazloženja presude o neprihvatljivosti iskaza navedenih svjedoka, nisu paušalni i neodređeni, jer sud prvog stupnja u daljnjem dijelu obrazloženja konkretizira koji dokazi izvedeni na raspravi opovrgavaju te iskaze, o čemu obrazloženje slijedi.

Nadalje, osporavajući ispravnost suda prvog stupnja o nepostojanju spornog aneksa, u žalbama se ukazuje da navedeni Aneks ugovora od 9. siječnja 2007. ima uporište u odredbi čl. 10. 1. Ugovora o profesionalnom igranju od 1. siječnja 2007., u kojoj je propisano da se isti može prijevremeno raskinuti radi eventualnog transfera i transfernog obeštećenja i u odredbi čl. 10.3 istog ugovora da će se u vezi transfera te posebnih uvjeta za njegovu realizaciju potpisati aneks tom ugovoru. Prigovara se da tu okolnost sud prvog stupnja nije imao u vidu niti ju je uopće utvrdio, iako ta odlučna činjenica potvrđuje tezu obrane da je postojao aneks ugovora iz 2007. Osim toga, ističe se da kada su ugovorne strane, kao u konkretnom slučaju klub i igrač, postigle usmeni dogovor, on je u smislu načela konsekvencijalnosti ugovora iz čl. 247. ZOO-a, nastao trenutkom sporazuma ugovornih strana i za perfekciju takvog ugovora nije potrebno više ništa učiniti, tako da nije bitno kada je aneks potpisan, na kakvom memorandumu i sl.

Međutim, sama okolnost da je u osnovnom Ugovoru o profesionalnom igranju od 1. siječnja 2007. čl. 10. toč. 3. navedeno: "U vezi transfera, te posebnih uvjeta za njegovu realizaciju, stranke su suglasne da će se o tome potpisati aneks ovom ugovoru" nije dokaz da je sporni aneks bio sačinjen 9. siječnja 2007. jer sama predviđenost sklapanja aneksa o podjeli transfera u osnovnom ugovoru nije dostatan dokaz da je aneks i sklopljen u navedeno vrijeme, pogotovo u situaciji kada sve ostale okolnosti ukazuju da je aneks antedatiran jer je nastao nakon što je igrač L. već prešao u francuski klub.

Kraj takvog stanja stvari, apstraktno tumačenje odredbi čl. 10. 1. i čl. 10.3 Ugovora o profesionalnom igranju koji je zaključen između N. D. i D. L., u smislu da klub ima isključivo pravo ugovaranja transfera i transfernog obeštećenja, a ne netko treći i da te odredbe ne propisuju da isključivo klub ima pravo na transfer, a o čemu se u presudi niti ne govori, je neodlučno i ne utječe na zaključak suda prvog stupnja koji se temelji na konkretnim dokazima, da sporni aneks nije postojao.

Neosnovano žalitelji u vezi Zapisnika o raskidu Ugovora o profesionalnom igranju 15. siječnja 2010., navode da ta okolnost nije bitna jer da je sporni aneks i dalje ostao na snazi i da je potpuno pogrešan zaključak suda prvog stupnja da aneks prati pravnu sudbinu glavnog ugovora te da je časom raskida glavnog ugovora prestao važiti i aneks. Naime, pitanje samostalnosti pravne sudbine aneksa kao pravnog akta koji nije vezan za osnovni ugovor u konkretnoj situaciji nije bitno jer je sud prvog stupnja samo kao indikativnu okolnost cijenio činjenicu da u Zapisniku o raskidu ugovora o profesionalnom igranju ne spominje podjelu transfernog obeštećenja koje bi pripadalo igraču L., što je i ovom drugostupanjskom sudu prihvatljivo zaključivanje. Naime, doista je nelogično da se kod raskida osnovnog ugovora utvrđuje da igrač nema nikakvih potraživanja od kluba, iako bi prema aneksu ugovora bilo u pitanju vrlo veliko novčano potraživanje. Nema dvojbe da bi takva kategorička odredba kod raskida o tome da ugovorne strane nemaju nikakvih potraživanja i to u aktu kojim se raskida ugovor na koji je aneks vezan, mogla biti problematična s pravne strane, bez obzira na to što glavni ugovor i aneks ne dijele istu pravnu sudbinu.

Međutim, u pogledu važenja aneksa i nakon raskida osnovnog ugovora, sud prvog stupnja samo podredno naveo: "...da je kojim slučajem doista postojao (a što u konkretnoj situaciji nije bio slučaj)... prestao važiti i dodatak tom ugovoru kojim se regulira podjela transfernog obeštećenja..." (str. 183., 2. odlomak). Dakle, radi se o hipotetičkoj ocjeni suda prvog stupnja, a ne o utvrđenju na temelju kojeg bi se gradili zaključci o odlučnim

činjenicama, tako da je pitanje pravne sudbine aneksa kao samostalnog ugovora u konkretnoj situaciji nevažno.

Isto se odnosi i na pitanje važenja usmenog dogovora, jer je to teoretsko pitanje koje žalitelji ističu u situaciji kada je dokazano nepostojanje pisanog originalnog aneksa ugovora od 9. siječnja 2007. Kroz ovaj se prigovor zapravo želi izbjeći nedvojbeno utvrđena činjenica da je sporni aneks antedatiran jer je nedvojbeno dokazano da je nastao u vrijeme nakon odlaska L. u Francusku i kada sav novac od transfera nedvojbeno pripada N. D. jer ne postoji pravna osnova za podjelu transfera. U tim se okolnostima ističe teza o valjanosti usmenog dogovora za koji se ističe da je primaran jer predstavlja volju ugovornih strana te se kao takav mora poštovati i provesti, neovisno o tome na koji je način on pretočen kroz pisani ugovor. Međutim, i ovom sudu je ta teza obrane potpuno neprihvatljiva, jer se onda postavlja pitanje potrebe uopće sklapanja pisanih ugovora i aneksa, koju formu inače N. D. u brojnim ostalim slučajevima zaključivanja ugovora sa igračima dosljedno provodi. Proizlazi da se pitanje usmenih aneksa javlja samo u slučajevima transfera igrača L. i M., koji su i daleko najznačajniji i najvredniji, dok se u svim ostalim slučajevima ugovori i aneksi sačinjavaju u pisanoj formi, a što je krajnje neuvjerljivo.

Nadalje, sud prvog stupnja ovaj zaključak o nepostojanju originalnog aneksa ugovora izvodi na temelju posve nelogične okolnosti da nitko od ugovornih strana nema primjerak tako bitnog ugovora koji se nedvojbeno trebao odnositi na velike novčane iznose. Ne samo da igrač D. L. nije sačuvao originalni primjerak tog aneksa ugovora, kao niti njegova majka koja je inače osobno bila angažirana u pregovorima sa opt. Z. M.₁ u vezi zaključivanja ugovora kluba N. D. s njenim sinom, primjerak tog aneksa nema niti Ž. V. koji je za D. L. izračunavao porez na dodanu vrijednost u periodu od 1. listopada 2008. sve do 31. siječnja 2010. i koji o svemu tom nema baš nikakvih saznanja, nego primjerka originalnog aneksa nema niti u cjelokupnoj statusnoj dokumentaciji koju je N. D. inače vrlo ažurno vodio za igrača D. L. od prvog stipendijskog ugovora iz 2005. i koju sud detaljno navodi u obrazloženju presude (str. 184., 2. odlomak). Ovu okolnost da nitko od ovih osoba nema originalni primjerak aneksa ugovora se žalbama ne obrazlaže na uvjerljiv način jer opt. D. V. potpuno neuvjerljivo navodi da se primjerak mogao izgubiti, a opt. Z. M.₁ da knjigovođa Ž. V. ne može znati za aneks jer rate plaćanja po transferu slijede nakon što je V. prestao voditi knjige za D. L. Međutim, time se ne obrazlaže kako knjigovođa V. cijelo vrijeme od konca 2008. kada radi za L. ne zna za tako važan akt kao što je to sporni aneks koji je datiran s 9. siječnja 2007., kao što ne zna za antedatirani ugovor koji je prema navodima obrane i svjedoka L. nastao prije odlaska L. u Francusku, iako za L. ovaj tada još radi. Optuženi Z. M.₁ ovu važnu okolnost neposjedovanja primjerka aneksa nastoji relativizirati neuvjerljivom tvrdnjom da sud ne navodi kada to D. L. nije imao primjerak tog aneksa s obzirom na veliki protek vremena od izvršenja transfera. Međutim, ovom je sudu potpuno neuvjerljivo da klub N. D. koji imao organiziranu službu knjigovodstva i za igrače vodi tzv. statusnu dokumentaciju nema u evidenciji primjerak originalnog aneksa ugovora s D. L. od 9. siječnja 2007., iako bi prema tezi obrana optuženika antedatirani aneks radio krajem 2009. upravo po predlošku tog prvotnog aneksa koji nigdje u klubu ne postoji pa niti u datotekama računala na kojima se nedvojbeno dokumenti pišu.

Optuženi Z. M.₁ osporava utvrđenje suda prvog stupnja da nije uvjerljivo i prihvatljivo obrazloženje obrane o potrebi sačinjavanja novog aneksa zbog toga da se isplata po aneksu vrši u Republici Hrvatskoj, a ne u inozemstvu zbog financijske koristi za Hrvatsku, pri čemu se sud poziva na to da niti u jednom od velikog broja ugovora s igračima N. D. u koje je sud prvog stupnja izvršio uvid (str. 186., 4. odlomak) i koji se odnose na period prije i nakon

zaključenja predmetnog antedatiranog aneksa, nije postojala odredba gdje i na koji će se račun isplate izvršiti u banci. Žalitelj navodi da sud pogrešno uspoređuje citirane ugovore u kojima su regulirane naknade za igranje igrača jer se te isplate vezane za ugovore o profesionalnom igranju igrača koji igraju u Hrvatskoj ne mogu uspoređivati s transfernim obeštećenjem iz spornog aneksa kada igrač odlazi iz kluba. Međutim, ovaj optuženik na taj način ne dovodi u pitanje ispravnost tog zaključka sud o neuvjerljivosti obrane da je motiv zaključenja novog aneksa izmjena odredbe o mjestu plaćanja, a koja odredba u sporni aneks nije unesena.

Prema tome, ako niti u spornom aneksu nije unesena ta klauzula o obveznom plaćanju u Republici Hrvatskoj, a nema originalnog primjerka u kojoj je navodno postojala odredba o plaćanju u inozemstvu te je stoga neprovjerljiva obrana da se samo zbog izmijene te odredbe o isplati u inozemstvu išlo na izmjenu aneksa, pravilan je zaključak suda prvog stupnja da sporni aneks iz 2007. nije niti postojao.

Nadalje, sud prvog stupnja, na temelju nalaza i mišljenja vještakinje Š., te iz poslovnih knjiga D. L. i iz poslovnih knjiga N. D. koje se odnose na razdoblje od 01. siječnja 2010. do 31. siječnja 2010. zaključuje da D. L. nije ispostavio račun za potraživanje s osnove podjele spornog transfernog obeštećenja, ali je ispostavio dva druga računa na daleko manje iznose, i to račun broj 01-2010 dana 20. siječnja 2010. na temelju ugovora o profesionalnom igranju iz 2007. i račun broj 2/2010 dana 21. siječnja 2010. na temelju aneksa ugovora o profesionalnom igranju od 04. siječnja 2010. koje mu je N. D. i u kratkom roku i platio. Sud ukazuje da je nelogično da L. ne bi ispostavio račun N. D. s osnove spornog aneksa, a radi se o daleko većim iznosima novca, te da je nelogično da bi ispostavio račun broj 2/2010 temeljem kasnijeg aneksa ugovora o profesionalnom igranju od 04. siječnja 2010., a da je propustio podnijeti račun vezan uz sporni aneks iz 2007., odnosno račun po ispravljenom aneksu iz konca 2009.

Suprotno žalbenim tvrdnjama opt. Z. M.¹, koji na neuvjerljiv način tvrdi da se ova okolnost može pripisati neznanju D. L. kako postupiti u slučajevima isplate transfera (o čemu prije nije imao iskustva jer se nije radilo o naknadama za igranje), a zbog čega nije nikad niti izdao račun za podjelu transfera, i opt. D. V., koji na paušalan način tvrdi da sud prvog stupnja u vezi ovih okolnosti samo nagađa, ovo ispravno utvrđenje suda prvog stupnja je indikativno i u kontekstu ostalih utvrđenja predstavlja važnu okolnost za utvrđenje da sporni aneks u vrijeme prelaska L. u Francusku nije postojao, već je sačinjen kasnije.

U pogledu vremena knjiženja obveza N. D. prema igraču L. sud prvog stupnja polazeći od nalaza vještakinje K. Š. ukazuje da je N. D. u svojem knjigovodstvu evidentirao svoja potraživanja od N. O. L. temeljem zaključenog ugovora o transferu od 12. siječnja 2010. već s danom 22. veljače 2010. kada je evidentirao potraživanje za prvu ratu u iznosu od 5 milijuna eura i potraživanje za drugu ratu u iznosu od 3 milijuna eura dok je svoju obvezu prema igraču D. L. s naslova podjele transfernog obeštećenja u iznosu od 50% u knjigovodstvu evidentirao s danom 31. prosinca 2010.

Međutim, sud prvog stupnja utvrđuje da obveza N. D. prema D. L. zapravo nije knjižena 31. prosinca 2010., već u razdoblju od 1. siječnja do najkasnije 1. ožujka 2011., a što utvrđuje na temelju iskaza svjedokinje A. M.². Ta je svjedokinja navela da je ta obveza knjižena krajem 2010. u vrijeme kada su trebali raditi završni račun da su vidjeli da ta obveza nije knjižena jer L. nije izdao račun pa su knjiženje obavili na temelju aneksa ugovora koji su imali, koji iskaz sud prvog stupnja dovodi u vezu s nalazom i mišljenjem vještakinje K. Š.

koja je navela da nije mogla utvrditi, a niti je utvrđivala kada se stvarno knjižila obveza N. D. prema igraču L., a da se to knjiženje moglo obaviti do 1. ožujka 2011. te s iskazom svjedoka Ž. V. koji je za L. obračunavao PDV od 1. listopada 2008. do 31. siječnja 2010. i kojemu L. nije dostavio aneks radi knjiženja.

Optuženici Z. M.₁ i D. V. ovo utvrđenje suda prvog stupnja u vezi knjiženja obveze kluba D. prema D. L. pobijaju kao pogrešno navodeći da se temelji na pogrešnom nalazu i mišljenju vještakinje K. Š. Ističu da je vještakinja u vezi primjene Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija („Narodne novine“ broj 10/08, 7/09) i koja je u smislu odredbe čl. 75. stupila na snagu 23. siječnja 2008. a primjenjuje se pri sastavljanju financijskih izvještaja za izvještajna razdoblja od 1. siječnja 2008 (čl. 74. Uredbe) u pisanom nalazu zanemarila da je D. kao neprofitna organizacija knjiženje vodio prema toj Uredbi. Tvrde da je vještakinja na raspravi ovo ispravila i priznala da se u odnosu na knjiženje obveze prema D. L. nije trebalo postupati prema načelu sučeljavanja prihoda i rashoda s obzirom na vrijeme nastanka dužničko-vjerovničkog odnosa, već prema načelu nastanka događaja iz čl. 16. st. 7. citirane Uredbe prema kojima se prihodi i rashodi knjiže u poreznom razdoblju, tj. kalendarskoj godini u kojoj je događaj nastao, da sud prvog stupnja to ne uvažava i ne navodi već zaključuje da u pogledu knjiženja transfera D. L. sud nije postupio pravilno i tu okolnost onda uzima kao dokaz da sporni aneks nije postojao.

Međutim, sud prvog stupnja se s pravom nije upuštao u ovu problematiku pitanja načina knjiženja ukazujući (str. 205., 5. odlomak obrazloženja presude) da je to u biti neodlučno jer je utvrđeno da sporni aneks nije niti postojao.

Niti ovom sudu drugog stupnja to pitanje pravilnosti knjiženja obveze N. D. prema igraču D. L., nije odlučno kako se to u navedenim žalbama ističe. Naime, kada sud na temelju čitavog niza potpuno korespondirajućih dokaza utvrdi da u vrijeme kada je D. L. prelazio u Francusku nije postojao sporni aneks ugovora o podjeli transfera, već da je aneks nastao kasnije, samim se time ukazuje nepotrebnim polemizirati kako je to u biti nepostojeće potraživanje trebalo knjižiti, da li u smislu načela sučeljavanja prihoda i rashoda ili načelu nastanka događaja. Ako aneks o podjeli transfernog obeštećenja ne postoji u trenutku kad igrač L. odlazi iz N. D., ne postoji obveza kluba na podjelu tog novca s igračem i cijeli iznos pripada N. D., pa se kasnijim antedatiranim ugovorom ne može stvoriti valjana obveza na isplatu dijela novca igraču i svako kasnije knjiženje tog fiktivnog posla je u biti irelevantno.

Međutim, neovisno o pitanju po kojoj je metodologiji trebalo provesti knjiženje, dali u trenutku nastanka obveze ili po okončanju kalendarske godine, kraj činjenice da D. L. nikada račun u vezi obeštećenja iz transfera nije dostavio te je knjiženje izvršeno na temelju antedatiranog aneksa s neistinitim sadržajem, pitanje je li takvo knjiženje obavljeno 31. prosinca 2010. kao što to proizlazi iz dokumentacije N. D. (kartice dobavljača D. L., list 351.) ili kasnije po izradi završnog računa, kao što utvrđuje sud prvog stupnja na temelju iskaza svjedokinje A. M.₂ i vještakinje Š. koja je navela da stvarno vrijeme knjiženja nije mogla utvrditi, nije odlučno. Stoga se neosnovano u žalbi opt. Z. M.₁ ustrajava na prijedlogu izvođenja dokaza čitanjem nalaza i mišljenja I. M.₂ i I. Č.

Nadalje, sud prvog stupnja logično rezonira da sporni aneks nije niti postojao ukazujući na činjenice da su potraživanja N. D. od N. O. L. prema ugovoru od 12. siječnja 2010. knjižena već 22. veljače 2010. kao i da su knjižene isplate s osnove prve i druge rate (5 milijuna eura, dana 20. veljače 2010. i 3 milijuna eura, dana 10. siječnja 2011.), kao i da je

evidentirano trošenje tog novca za podmirenje obveza prema inozemnim vjerovnicima, za podmirenje obveza prema ostalim vjerovnicima kluba, ali ne i prema D. L., kojeg se s osnova spornog aneksa ugovora isplaćuje tek naknadno, 07. ožujka 2011. i to iz sredstava dobivenih od kredita kod E. S. b. za iznos od 4.400.000,00 eura. Na temelju i tih okolnosti sud prvog stupnja s pravom zaključuje (bez obzira na teorijske stavove o odgovarajućim metodama knjiženja) da bi N. D. u isto vrijeme kada je knjižio u svojim poslovnim knjigama potraživanja prema N. O. L. knjižio i obvezu prema igraču D. L. te bi i D. L. prikazao svoje potraživanje prema N. D. u svojim poslovnim knjigama. Neuvjerljivi su prigovori optuženika da je stvar poslovne politike kluba kako će se iz dobivenih sredstava od transfera namirivati vjerovnici i hoće li se dizati kredit jer u konkretnom slučaju navedene okolnosti ukazuju da je klub trošio ta svoja sredstva dobivena od transfera, a naknadno je kroz inkriminirane radnje transfer L. u Francuski klub iskorišten da bi se iz N. D. na temelju antedatiranog aneksa pribavila znatna novčana sredstva opt. Z. M.₂.

Daljnje utvrđenje na kojem sud prvog stupnja izvodi zaključak o dokazanosti ovog dijela optužbe koje se osporava žalbama optuženih Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V., odnosi se na motiv zbog kojeg ovi optuženici čine kaznena djela iz točke 3. izreke pobijane presude.

Naime, sud prvog stupnja je, imajući u vidu sadržaj Zaključka Porezne uprave, Područnog ureda Z. od 14. siječnja 2011., kojim je u tijeku vršenja poreznog nadzora kod N. D. odlučeno da se nadzor proširi i na porez na dohodak i doprinose po osnovi pozajmica i kredita koje je klub davao pravnim i fizičkim osobama, zatim Odluka Porezne uprave, Središnjeg ureda u Z. koja je donesena na sastanku održanom 04. ožujka 2011. o tome da se takve pozajmice imaju tretirati kao prividni pravni posao, zatim na temelju sadržaja zapisnika o poreznom nadzoru od 02. svibnja 2011. te na temelju iskaze svjedoka poreznih djelatnika A. Š.₂, S. P., N. B. S., M. V.₂, M. B., Z. R.₂ i M. H., koji su opisali tijek postupka poreznog nadzora koji je doveo do navedene odluke o tretiranju pozajmica kao oporezivog prihoda, pravilno zaključio da su navedeni optuženici u tim okolnostima znali da će se nevrćene pozajmice tretirati kao prividni pravni posao i da bi to za klub povlačilo obvezu plaćanja poreza i prireza te drugih pripadajućih obveza s osnove obveznih doprinosa na iznose danih pozajmica, što bi u konkretnom slučaju u odnosu na pozajmice opt. Z. M.₂ u iznosu od 24.083,324,56 kuna za N. D. bila obveza od 10.077,419,49 kuna.

Sud prvog stupnja, ukazuje da je upravo ta realna obveza plaćanja tih davanja bila kod navedenih optuženika motivirajuća za poduzimanje inkriminiranih radnji, okidač koji je doveo do poduzimanja niza predmetnih nezakonitih radnji.

Optuženi Z. M.₁ pobija pravilnost ovog utvrđenja suda prvog stupnja da su optuženici postupali dogovorno u cilju da opt. Z. M.₂ na teret N. D. osiguraju novčana sredstva iz kojih bi ovaj vratio pozajmice, i kako bi N. D. izbjegao plaćanje poreza na drugi dohodak, ukazujući da je to proturječno jer nije moguće da istovremeno idu za tim da N. D. izbjegne plaćanje poreza, a istovremeno da postupaju s ciljem da opt. Z. M.₂ ostvare protupravnu imovinsku korist u iznosu od 25.894.262,83 kuna, a da N. D. prouzroče štetu u ukupnom iznosu troška kredita u iznosu od 35.840.396,14 kuna, da je i u pravnom opisu kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. KZ/11 navedeno da su opt. Z. M.₁ i D. V. postupali s ciljem da drugoj osobi pribave protupravnu imovinsku korist i da time onome o čijim su interesima dužni brinuti prouzročili štetu, a da im je opt. Z. M.₂ u tome pomagao. Na isti način se ukazuje i na dijelove obrazloženja suda prvog stupnja u kojima se ističe da optuženici poduzimaju navedene radnje kako bi se osigurala novčana sredstva iz kojih bi opt. Z. M.₂ vratio dobivene pozajmice, čime

bi ujedno N. D. izbjegao plaćanje poreza na drugi dohodak, ističući da su ti razlozi u istaknutom kontekstu nejasni i proturječni.

Međutim, navedena utvrđenja u izreci presude su pravilna jer je sud prvog stupnja s pravom utvrdio da se inkriminirano postupanje u vezi antedatiranja spornog aneksa čini kako bi opt. Z. M.₂ mogao vratiti navedenu pozajmicu N. D. prije nego li porezna uprava taj pravni posao ne ocjeni kao prividan i naplati N. D. porez i druga davanja u iznosu preko 10 milijuna kuna. Te okolnosti mogućeg plaćanja dodatnog velikog izdatka za klub su optuženike nedvojbeno motivirale da iznađu izvor novca kako bi se navedena pozajmica vratila i time bi se opt. Z. M.₂ riješio duga klubu kojeg nije mogao vraćati kroz dulje vrijeme (već je povrat iz godine u godinu prolongirao). Smišljena je predmetna konstrukcija o podjeli transfera između N. D. i L., iako osnove za podjelu novca koji pripada klubu nije bilo jer nije postojao aneks ugovora o podjeli. Time se klub oštećuje za iznos koji završava kod opt. Z. M.₂, što za njega predstavlja korist, dok za klub nastaje šteta u vezi plaćanja troškova nastalih podizanjem navedenog kredita.

Dakle, utvrđenje da su optuženici bili motivirani na počinjenje predmetnih inkriminacija jer su namjeravali da se kroz pozajmicu koju opt. Z. M.₂ vraća N. D., na taj način opt. Z. M.₂ na štetu kluba ostvaruje protupravna korist, te su istovremeno time htjeli da se izbjegne platiti veliki iznos poreza kluba na drugi dohodak, nije nerazumljivo niti nejasno. Kod izbjegavanja plaćanja poreza na prividan pravni posao od strane kluba, svakako se imalo u vidu da se u konačnici može postaviti pitanje tko je odgovoran za taj veliki iznos poreza koji bi N. D. morao platiti zbog toga jer ga opt. Z. M.₂ nije na vrijeme vratio, te bi se na koncu taj teret mogao prenijeti na opt. Z. M.₂. U tom se očituje motiv kod navedenih optuženika da postupaju na inkriminirani način, i stoga nema nikakve proturječnosti u navedenom zaključivanju suda prvog stupnja, tako da niti u ovom dijelu nisu osnovane žalbe optuženika Z. i Z. M.₂.

Uostalom, da se u N. D. po svaku cijenu željelo u tijeku vršenja poreznog nadzora izbjeći plaćanje poreza na pozajmice koje je klub davao, osim opt. Z. M.₂ i nizu drugih osoba, zbog toga jer je bio stav poreznih tijela da se radi o prividnim pravnim poslovima, proizlazi iz nalaza i mišljenja vještakinje Š. da je u tijeku ožujka i travnja 2011., osim opt. Z. M.₂ pozajmice klubu u kratkim rokovima vratilo niz osoba (neki i prije dospijeća, a neki čak i u vezi otpisanih pozajmica), o čemu N. D. dopisom od 23. ožujka 2011. izvijestio poreznu upravu. Sve je to potvrda da su optuženici željeli da se kroz vraćanje pozajmica od strane opt. Z. M.₂ i ostalih dužnika kluba, izbjegne plaćanje dodatnih nameta klubu, tako da je u tom kontekstu ovo bio motiv optuženika pri stvaranju namjere da se opt. Z. M.₂ kroz vraćanje pozajmice ostvari imovinska korist u velikom iznosu.

Nadalje, optuženici Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V. ovo utvrđenje suda o motivu postupanja gotovo na gotovo suglasan način pobijaju, ponavljajući pri tom navode iz materijalnih obrana, da je cijela ta konstrukcija USKOK-a nelogična jer postavljaju pitanje zašto bi se optuženici upuštali u osmišljavanje tako složene operacije jer je opt. Z. M.₂ mogao jednostavno postupiti po tadašnjem stavu porezne uprave i zadržati pozajmice od 24 milijuna kuna kao drugi dohodak na koji bi klub platio porez na drugi dohodak od 12 milijuna kuna te bi rezultat bio isti, a ne bi bilo potrebe da se krivotvori isprave, podmićuju porezni inspektori, dižu krediti, plaćaju kamate i sl., jer bi rezultat za D. bila ista šteta od ukupno 36 milijuna kuna.

Međutim, samo je po sebi jasno da optuženici, nevezano o tadašnjem stavu porezne uprave, nisu mogli postupiti na navedeni način i nevraćenu pozajmicu (koja je ugovorena u pisanom obliku) koju je klub dao opt. Z. M.₂ u iznosu od 24 milijuna kuna jednostavno otpisati i dati ju opt. Z. M.₂ kao dohodak (bez ikakve pravne osnove) i na to platiti porez. Nedvojbeno je da bi bilo razvidno da se radi o eklatantom kršenju propisa jer bi se pozajmica bez pravnog temelja zadržala kao dohodak, pa se stoga i osmišljava konstrukcija o pribavi sredstva putem antedatiranog aneksa sa igračem L. koja ima privid legalnosti.

Nadalje, optuženici također na gotovo isti način osporavaju ovaj zaključak suda prvog stupnja o povezanosti poreznog nadzora i inkriminiranih radnji na način da tvrde da se za stav poreznih tijela moglo znati tek kada je na sastanku od 4. ožujka 2011. donesena odluka da se nevraćene pozajmice imaju tretirati kao prividni pravni posao i da podliježu porezu na drugi dohodak, odnosno još kasnije, tek iz službene bilješke o tom sastanku od 18. ožujka 2011., što da je u kontradikciji s činjenicom da je obveza prema L. knjižena još 31. prosinca 2010.

Kroz žalbe se na ovaj način želi ukazati na navodnu nelogičnost zaključka suda prvog stupnja o trenutku kada su optuženici stvorili odluku o počinjenju predmetnog kaznenog djela jer se postavlja pitanje kako je to knjiženje obveze prema L. obavljeno daleko prije nego li su mogli znati za stav porezne uprave o pozajmicama kao oporezivim prividnim pravnim poslovima, odnosno kako su optuženici već pri sastavljanju spornog aneksa iz 2007. ili 2009. mogli znati za ovakav stav porezne uprave u smislu motiva za kriminalno postupanje.

Međutim, u navedenom zaključku suda prvog stupnja nema nikakve nelogičnosti i on nije u suprotnosti s izvedenim dokazima jer je sud pravilno zaključio da aneks iz 2007. o podjeli transfera između N. D. i L. ne postoji, da knjiženje nije provedeno 31. prosinca 2010., već da je, (a što proizlazi iz iskaza svjedokinje M. i vještakinje Š.) stvarno provedeno u periodu od 1. siječnja do najkasnije 1. ožujka 2011. i to na temelju antedatiranog aneksa, za kojeg sud prvog stupnja osnovano zaključuje da je nastao daleko kasnije od 12. siječnja 2010. kada je zaključen Ugovor o prelasku L. iz N. D. u O. L.

Nadalje, sud prvog stupnja je na temelju već opisanog tijeka poreznog nadzora u N. D. tijekom kojega su prema iskazima svjedoka djelatnika porezne uprave s predstavnicima N. D. održavani sastanci u vezi problematike pozajmica, zatim na temelju činjenice da je opt. Z. M.₁ još 23. studenog 2011. zabranio voditeljici poreznog nadzora tijekom kojega je zatraženo predočavanje ugovora o zajmovima, ulaziti u prostorije N. D. i da je slijedeći dan u istoj stvari zatraženo izuzeće inspektorice A. Š.₂, kao i na temelju činjenice da je navedenim Zaključkom Porezne uprave od 14. siječnja 2011. kod N. D. porezni nadzor proširen i na porez na dohodak po osnovi pozajmica, pravilno zaključio da su optuženici, dakle i prije vremena kako se to u žalbama navodi, odnosno i prije službeno donesenog stava poreznih tijela o oporezivim prividnim pravnim poslovima, dobro znali da će se pozajmice morati vraćati ili će se oporezovati visokim poreznim stopama kao prividni pravni poslovi. Prema tome, vrijeme saznanja optuženika da postoji mogućnost plaćanja velikih izdataka za N. D. ne kolidira s vremenom poduzimanja inkriminiranih radnji, dapače, radi se o potpunoj vremenskoj povezanosti.

Nadalje, optuženici neosnovano u žalbama ponavljaju prigovor o tome da je Ministarstvo financija, Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak u rješenju od 17. studenog 2011. zauzelo stav da pozajmice ne predstavljaju oporeziv drugi dohodak jer ta okolnost, kako to pravilno ističe sud prvog stupnja, nije postojala u vrijeme kada optuženici

osmišljavaju dogovor kako vratiti pozajmice i izbjeći plaćanje poreza na drugi dohodak, već je nastala naknadno, u kontekstu svega navedenog nije bitna.

Nadalje, sud prvog stupnja na opširan način obrazlaže zašto okolnosti u vezi žurnog načina podizanja kredita od strane N. D. kod E. B. od 4. ožujka 2011. koji je odobren 2. ožujka 2011. (prije nego li je podnesen zahtjev za kredit 3. ožujka 2011.) u iznosu od 4.4 milijuna kuna, okolnosti otvaranja računa kod te banke i to najprije od strane opt. Z. M.₂ (tekući račun 18. veljače 2011.) a potom 7. ožujka 2011. od strane opt. Z. M.₂ (transakcijski) i D. L., koji otvara novi račun iako ima stari račun na koji je dobivao isplate za igranje za prethodne periode, zatim okolnosti o prijenosima novca od 7. ožujka 2011. i to najprije sredstva banke na račun N. D. s osnove dobivenog kredita u iznosu od 32.560.000,00 kuna, od kojeg se iznosa na račun D. L. isti dan uplaćuje 25.894.262,83 kune, a ovaj ga u cijelom iznosu isti dan prosljeđuje na račun opt. Z. M.₂ uz naznaku da se radi o posudbi, iz kojih sredstva ovaj na račun N. D. uplaćuje 24.083.324,56 kuna (u dvije rate 7. i 8. ožujka 2011.) dok mu je iznos od 1.810.000,00 kuna isplaćen u gotovini, smatra dokaz da se radilo o osobito žurnom postupanju vezano za hitno vraćanje pozajmice N. D., a kako bi se izbjeglo plaćanje poreza na prividan pravni posao.

Ove okolnosti koje kao indikativne u pogledu dokazanosti tog dijela optužbe se žalbama optuženika posebno ne osporavaju, osim što opt. Z. M.₁ na paušalan način tvrdi da se radi tek o nagađanju suda prvog stupnja.

Promašeni su prigovori optuženika Z. M.₁ i D. V. da se iz nalaza i mišljenja vještakinje J. G.₂ ne može zaključiti je li sporna vjerodostojnost samo potpisa D. L. na spornim dopisima koje je on upućivao N. D. u vezi traženja isplata (za koje obrana ima obrazloženje da je u pitanju autentični elektronički potpis). To, naime, stoga jer je vještakinja G. u svom nalazu i mišljenju navela, a sud pravilno prihvatio, da je isključeno da su navedeni dokumenti stigli na bilo koji fax uređaj jer ne pokazuju svojstva ispisa na fax uređaju već su izrađeni pomoću laserskog pisača direktnim ispisom na računalu ili postupkom fotokopiranja ili korištenjem nekog multifunkcionalnog uređaja, što znači da su nevjerodostojni svi ti dokumenti, a ne samo potpisi. Iz toga sud prvog stupnja pravilno zaključuje da su stoga neistiniti i dopisi koje opt. D. V. šalje D. L. kao odgovore na njegove požurnice, jer se radi o neistinitoj dokumentaciji koja je sačinjena kasnije radi opravdavanja neosnovane isplate dijela transfera igraču D. L.

Sud prvog stupnja ne prihvaća obranu opt. Z. M.₂ i iskaz svjedoka D. L. o tome da je opt. Z. M.₂ veći dio navedene pozajmice vratio, navodeći da se nije radilo ni o kakvoj pozajmici već o provođenju inkriminiranog dogovora optuženika o podjeli transfera te da su iskazi nevjerodostojni i iz razloga jer u vrijeme navodnog vraćanja novca opt. Z. M.₂ nije imao sredstava za povrat pozajmice kao i da dokazi izvedeni na okolnost kupnje nekretnina u Republici Hrvatskoj od strane D. L. opovrgavaju njegove tvrdnje da su one kupovane u vrijeme vraćanja pozajmica.

Optuženici ova utvrđenja posebno ne pobijaju, osim što opt. Z. M.₁ u žalbi neosnovano tvrdi da su takvi zaključci suda prvog stupnja nejasni te da je pogrešan zaključak suda prvog stupnja da opt. Z. M.₂ zbog blokade tijekom 2011., 2012. nije mogao u navedeno vrijeme vraćati novac L., jer da je svjedok L. govorio i o 2017. kao vremenu vraćanja, a na što se podaci o blokadi ne odnose.

Međutim, kad je sud prvog stupnja na temelju čitavog niza naprijed navedenih dokaza i činjeničnih utvrđenja (indicija) s potpunom sigurnošću utvrdio da je aneks o podjeli transfera N. D. i L. nije vjerodostojan te da se radi o inkriminiranom dogovoru optuženika da se iz sredstava dobivena od prodaje igrača L. u francuski nogometni klub koja u cijelosti trebaju pripasti N. D. dio neosnovano isplati D. L. s naslova nepostojećeg aneksa, a ovaj tako pribavljen novac kao pozajmicu prosljeđuje opt. Z. M.₂, jasno je samo po sebi da je do povrata novca iz takvog fiktivnog pravnog posla stvarno nije došlo niti u 2011., 2012, niti 2017., a što je i dodatno potvrđeno kroz dokaze koji se odnose na navodne kupnje nekretnina L. u Republici Hrvatskoj od vraćenih pozajmica.

Optuženici neosnovano pobijaju utvrđenje suda prvog stupnja o nepostojanju štete na strani N. D. kao bitnog obilježja predmetnog kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 ukazujući da N. D. nije postavio imovinskopravni zahtjev te pozivajući se na odluke Izvršnog odbora, Nadzornog odbora i Skupštine kluba N. D., kao i na iskaze svjedoka iz redova tih tijela kluba, a iz kojih dokaza da slijedi da nikakvih nepravilnosti u vezi ugovora i aneksa ugovora koji su sklapani s igračima L. i M. nije bilo. Međutim, sud prvog stupnja je na ovaj prigovor optuženika koji je istican u tijeku prvostupanjskog postupka ispravno ukazao da je na inkriminirani način kako je to utvrđeno u izreci nedvojbeno šteta za N. D. nastala jer je klubu neosnovano uzet dio novca od transfera igrača L., a pitanje naknadnog odobravanja postupanja optuženika od strane rukovodećih tijela kluba nije relevantno.

Ove razloge suda prvog stupnja kao potpuno ispravne prihvaća i ovaj drugostupanjski sud jer naknadno osnaživanje inkriminiranog postupanja optuženika od strane tijela kluba i članova tih tijela, koji su u odnosu na optuženike izvjesno u poziciji poslovne ovisnosti budući da nema dvojbe da su im optuženici, bez obzira na formalne funkcije u klubu, faktički nadređeni, ne može biti valjana argumentacija da su navedeni poslovi bili legalni. Stoga te okolnosti kao i činjenica nepostavljanja imovinskopravnog zahtjeva od strane N. D. ne utječe na pravilnost utvrđenja da je za klub šteta nedvojbeno nastala i nema to značenje kako to smatraju žalitelji. Čest je slučaj u kaznenim postupcima koji se vode protiv odgovornih osoba u pravnoj osobi, zbog kaznenih djela koja se čine na štetu tih pravnih osoba, da se imovinskopravni zahtjevi oštećenih pravnih osoba ne postavljaju, što nije zaprijetka u kaznenim postupcima da se u slučaju dokazanosti radnji počinjenja kaznenog djela utvrdi postojanje štete kao obilježja takvih kaznenih djela, s tim da se u presudi kojom se takvi počinitelji proglašavaju krivim u tim okolnostima ne dosuđuje imovinskopravni zahtjev, već se primjenjuje institut oduzimanja imovinske koristi, kao što je to učinjeno u konkretnom slučaju.

Nadalje, opt. Z. M.₁, kao i druge osobe M. M., L. M. i I. M.₁, u žalbi odnosno u dopunama svojih žalbi iznose okolnosti koje su nastale nakon objave prvostupanjske presude (koje se odnose na ovu točku izreke kao i na točku 4., tako da će se na ovom mjestu iznijeti jedno očitovanje), da su pravomoćno odbačene optužnice u kaznenim postupcima protiv D. L. i L. M.₂ zbog kaznenog djela davanja lažnog iskaza iz čl. 305. st. 1. KZ/11, čime se osporavaju ocjene suda prvog stupnja o tome da su iskazi ovih svjedoka danih na raspravi lažni.

Međutim, iako je uvidom u kaznene postupke Općinskog kaznenog suda u Zagrebu u predmetima broj Kov-658/18 i Kov-1199/18 utvrđeno da je točno da je na temelju pravomoćnih rješenja optužnih vijeća Općinskog kaznenog sud u Zagrebu od 28. rujna 2018. i od 25. siječnja 2019. na temelju čl. 355. st. 2. u svezi st. 1. toč. 4. ZKP/08-17 odbačene

optužnice protiv okrivljenog L. M.₂ i D. L., radi kaznenog djela iz čl. 305. st. 1. KZ/11. Međutim, te okolnosti ne znače samim tim da sud prvog stupnja pogrešno nije prihvatio iskaze svjedoka D. L. i L. M.₂ koje su iznijeli na raspravi kao vjerodostojne jer iz obrazloženja ovih rješenja optužnih vijeća, u bitnom, proizlazi da je pri ispitivanju optužnica koje su podnesene protiv navedenih osoba utvrdio da u procesnoj situaciji dok još nije pravomoćno okončan kazneni postupak u predmetu K-us-10/16 protiv optuženih M. P. i dr., ne postoje dokazi iz kojih se pouzdanim ukazuje postojanje dostatnog stupnja osnovane sumnje da bi okrivljenici svjesno neistinito iskazivali na raspravi mijenjajući iskaz u odnosu na one iz istrage.

Prema tome, nije u pitanju pravomoćna sudska odluka kojom je meritorno odlučeno je li okrivljena osoba počinila ili nije kazneno djelo, već se radi o formalnoj odluci kojom kazneni postupak zbog nedostatka dokaza nije niti započeo. Dakle, to što navedeni kazneni postupci zbog nedostatka dokaza nisu niti započeli time nije dovedena u pitanje ocjena suda prvog stupnja, koja se temelji na čitavom nizu materijalnih i personalnih dokaza, da su navedeni iskazi iznijeti na raspravi neistiniti. Tako je u odnosu na iskaz svjedoka L., sud prvog stupnja na temelju podataka s interneta o utakmicama kluba O. L. i izvješća MUP-a nedvojbeno utvrdio da ti dokazi opovrgavaju iskaz svjedoka L. da je osobno bio u Hrvatskoj pri otvaranju računa u banci 7. ožujka 2011. budući je utvrđeno da je u periodu od 4. ožujka 2011. sve do 10. ožujka 2011. igrač L. bio angažiran u klubu O. L., a u Hrvatskoj je tog mjeseca boravio samo u razdoblju od 20.-25. ožujka 2011.

Nadalje, sud prvog stupnja je pravilno na temelju ocjene sadržaja dokumenta pod nazivom „Pitanja“ (list 17106 spisa) i dokument „L.-iskaz nesporne činjenice“ (list 17107. do 17112. spisa) utvrdio da sadrži 12 pitanja (jedno pitanje je naznačeno kao eventualno pitanje USKOK-a), 6 predočenja i jedna napomena svjedoku D. L. uz navođenje i odgovora D. L. na pitanja, zaključio da je svjedok L. na navedeni način bio instruiran kako odgovarati na raspravi, a s obzirom na dijelove njegova iskaza iz istrage te je usporedbom sadržaja tog dokumenta i iskaza koji je svjedok iznio na raspravi utvrđeno da se radi o iskazivanju koje se u znatnoj mjeri podudara s onim što je bilo pripremljeno u navedenom dokumentu.

Nadalje, u odnosu na iskaz svjedoka L. M.₂ sud prvog stupnja je u obrazloženju presude (str. 209.-211.) naveo dijelove u kojima se razlikuje njegov iskaz iz istrage od onog s rasprave i uočavajući u njima znatne razlike je zaključio da iskazu svjedoka M. nije povjerovao cijeneći ga neuvjerljivim i nelogičnim te sračunatim pogodovanju obrani opt. Z. M.₁. Kraj takvog stanja svari, kada je sud prvog stupnja svoju ocjenu o nevjerođostojnosti iskaza svjedoka L. i M. donio na temelju vrlo konkretnih okolnosti, činjenica odbačaja optužnice protiv tih osoba zbog formalnih okolnosti, ne utječe na pravilnost navedene ocjene suda prvog stupnja o neuvjerljivosti njihovih iskaza.

Osim svega naprijed navedenog treba istaknuti da optuženici Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V. u biti ne osporavaju utvrđenje suda prvog stupnja koja se odnose na dokumentaciju koja je pronađena tijekom pretrage kod M. M. (nepotpisan ugovor, priznanica i bilješka), a na temelju koje sud prvog stupnja iznosi pravilne zaključke (str. 197. obrazloženja prvostupanjske presude) da su ugovori o pozajmici između D. L. i opt. Z. M.₂ neistiniti iznoseći razloge koje u cijelosti prihvaća ovaj drugostupanjski sud. Radi se o važnim okolnostima, postojanja dva različita ugovora o pozajmicama između D. L. i opt. Z. M.₂, postojanja nepotpisane priznanice o primitku L. od opt. Z. M.₂ iznosa od 500 tisuća eura kao i

bilješke u kojoj se navodi kako treba potpisati istovremeno i ugovor o pozajmici i priznanicu o vraćanju, što je samo po sebi nelogično i ukazuje na fiktivnost tih pravnih poslova.

Dakle, imajući u vidu sve naprijed pravilno utvrđene brojne okolnosti nema nikakve dileme da su optuženici Z. M.₁, Z. M.₂ i D. V. počinili predmetna kaznena djela na način kako je to opisano u točke 3. izreke prvostupanjske presude.

Sud prvog stupnja je pravilno utvrdio da su navedeni optuženici, u cilju da se dođe do izvora sredstva iz kojih bi opt. Z. M.₂ vratio N. D. navedenu pozajmicu, osmislili način da se od dijela transfera igrača D. L. iz N. D. u O. L., koji je u cijelosti imao pripasti klubu N. D. jer u vrijeme sklapanja tog ugovora o transferu od 12. siječnja 2010. nije postojala nikakva pravna osnova za podjelu transfera, dio isplati D. L. na temelju antedatiranog aneksa ugovora o profesionalnom igranju koji je nedvojbeno nastao nakon 12. siječnja 2010. te stoga nije mogao imati nikakve povratne pravne učinke. D. L. je potom, nakon što mu je N. D. iz sredstava naknadno podignutog kredita neosnovano isplatio nepripadajući dio transfera, na temelju neistinitog ugovora o pozajmici taj dio neosnovano stečenog novca proslijedio opt. Z. M.₂ koji je potom iz većeg dijela tih sredstava N. D. vratio dug s osnova pozajmice. Dakle, nema nikakve dvojbe da su na opisan način opt. Z. M.₁ kao izvršni dopredsjednik i član Uprave N. D. i opt. D. V. kao glavni direktor na taj način počinili kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11, opt. Z. M.₂ im je pri tome pomagao na način kako je to opisano u izreci presude, pri čemu je stekao protupravnu korist u iznosu od 25.894.262,83 kuna, a N. D. je pretrpio štetu u iznosu od 35.840.396,14 kuna.

U odnosu na točku 4. izreke pobijane presude

Optuženi Z. M.₁ pobijajući prvostupanjsku presudu u odnosu na toč. 4. pobijane presude zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka u žalbi izjavljenoj po branitelju I. S. (str. 11.-13.) ukazuje, kao i u odnosu na točku 3. izreke pobijane presude, da se u obrazloženju presude ne navodi i ne ulazi u sadržaje ranijih ugovora između M. i N. D. i to Ugovor o profesionalnom igranju od 30. lipnja 2004. u kojem je ugovoreno sklapanje Aneksa ugovora kojim će igraču pripasti 50% transfera, Aneks tog ugovora 10. srpnja 2004., novi Ugovor o profesionalnom igranju od 12. prosinca 2005. i Aneks tog Ugovora 15. prosinca 2005. u kojim se potvrđuje pravo na 50% budućeg transfera te da sud prvog stupnja krivo tumači odredbe čl. 10.1. i čl. 10.3, (to je netočno jer se sud prvog stupnja uopće ne upušta u takva tumačenja), a što su sve evidentno činjenični prigovori, a ne postupovni iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 kako se to žalbom sugerira.

Isto se odnosi i na prigovor da su proturječni razlozi u vezi knjiženja obveze N. D. prema M. jer da se na str. 212., posljednji odlomak navodi da je prema vještakinji Š. ta obveza u iznosu od 76.273.816,50 kuna evidentirana s danom 26. travnja 2008., dok se na str. 214. u 2. odlomku navodi da je vještakinja Š. na raspravi navela da je tu obvezu N. D. mogao knjižiti do predaje završnog izvješća za tekuću godinu tj., do 2. ožujka 2009. što da je proturječno jer ako je nešto knjiženo 26. travnja 2008., nije bitno je li to mogao učiniti do 2. ožujka 2009.

I to je u biti činjenični prigovor kojim se osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, kao što je to i prigovor da vještakinja Š. nigdje ne navodi da je nešto u vezi navedenog knjiženja bilo neispravno, pa da je nejasno kako sud njen nalaz prihvaća, ali da onda utvrđuje da knjiženje bilo protivno propisima. Da su u pitanju činjenični prigovori proizlazi iz daljnjeg

dijela obrazloženja ove žalbe (str. 34.-44.) u kojoj se isti prigovori, uz ostale iz tog dijela žalbe, ponavljaju kao činjenični.

Nadalje, isti optuženik u žalbi podnesenoj putem branitelja V. M. (str. 22.-27.) pod točkom 7. koja je naslovljena „Nedostaci i pogreške suda u odnosu na djelo iz toč. 4.“ iznosi niz prigovora, od koji su po ocjeni ovog drugostupanjskog suda postupovnog karaktera u biti samo slijedeći prigovori.

Optuženik tvrdi da je u činjeničnom opisu kaznenog djela opisanog pod točkom 4. izreke navedeno da je N. D. na račun igrača L. M.₂ uplatio 80.030.927,25 kuna, od kojeg iznosa na ime poreza državi 14.233.064,27 kuna, a iznos od 66.903.362,98 kuna da je ostao L. M.₂ od kojeg je ovaj dio u iznosu od 52.037.435,73 kuna uplatio opt. Z. M.₁, pa se postavlja pitanje kako je za N. D. utvrđena šteta u iznosu od 80.030.927,25 kuna, a s druge strane da je protupravna imovinska korist koju je on ostvario u iznosu od 52.037.435,73 kune, te što je s razlikom od 14.865.927,25 kuna.

Međutim, nema nikakvog proturječja niti u ovom dijelu izreke pobijane presude jer su svi navedeni novčani iznosi bili nesporno isplaćivani o čemu postoji dokumentacija u spisu i o čemu se u svom nalazu i mišljenju očitovala vještakinja J. Š. (str. 13865.-13874.). Šteta koju je predmetnim kaznenim djelom pretrpio N. D. u iznosu od 80.030.927,25 je veća od protupravne imovinske koristi koju je ostvario opt. Z. M.₁ u iznosu od 52.037.435,73, jer se radi o razlici zbog plaćanje poreza i dijela koji je ostao kod L. M.₂. Dakle, nema nikakvog proturječja u novčanim iznosima koji su navedeni u izreci u točki 4., a pitanje zadržavanja dijela novčanog iznosa od strane L. M.₂ nije predmet odlučivanja u ovom kaznenom postupku jer se optužba na te radnje ne odnosi.

Nadalje, neosnovano opt. Z. M.₁ u odnosu na istu točku izreke pobijane presude u pogledu točnosti novčanih iznosa tvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 tvrdeći da zbroj 14.233.064,27 kuna i 66.903.362,98 ne iznosi 80.030.927,25 kuna, već 81.136.427,25 kuna što je za 1.105.500,00 kuna više pa je nejasno za koji je točan iznos N. D. oštećen i da su razlozi koje sud u vezi tih iznosa izlaže u obrazloženju presude (str. 218., 7. odlomak do 219., 1. odlomak) u znatnoj mjeri proturječni.

Naime, su prvog stupnja je na temelju nalaza i mišljenja vještakinje Š. pravilno utvrdio da su navedeni iznosi doista i isplaćeni i to s računa N. D. na račun L. M.₂ prema kontima obveza 24242 i 24252 u razdoblju od 16. rujna 2009. do 12. srpnja 2012. u iznosu od 80.030.927,25 kuna (list 13869.-13.871.). Okolnost da je pored toga na kontu troška 46230 klub N. D. dana 21. rujna 2009. izvršio plaćanje prema L. M.₂ i iznosa od ukupno 1.105.500,00 (912.037,50 + 193.462,50 kuna poreza) kuna što s prethodnim uplatama na račun M. čini iznos od 81.136.427,25 kuna (list 13871.-13872.) nije odlučno jer se opt. Z. M.₁ stavlja na teret manji iznos štete u iznosu od 80.030.927,25 kuna, što je za njega povoljnije.

Jednako tako, iznos od 52.037.435,73 kuna predstavlja prema nalazu i mišljenju vještakinje Š. (str. 13878.) izračun 77,78% od neto isplate koju je ukupno plaćena L. M.₂ od 66.903.362,98 i koju je on predao opt. Z. M.₁, a sve kako je to pravilno navedeno u izreci, tako da niti u ovom dijelu žalba opt. Z. M.₁ nije osnovna.

Nije proturječno kada prvostupanjski sud najprije utvrđuje da predmetni aneksi od 10. srpnja 2004. i 15. prosinca 2005. ne reguliraju pitanje kako će se vršiti isplata transfera, jer ta okolnost ukazuje na neprihvatljivost obrane opt. Z. M.₁ o potrebi sačinjavanja tih antedatiranih ugovora, a da u daljnjem dijelu obrazloženja navodi da jedino aneks od 15. prosinca 2005. sadrži odredbu kojom se igrača L. M.₂ obvezuje da klub izvijesti o banci i računu na koji će se transfer uplatiti. Naime, nema nikakvog proturječja u ovom zaključku suda prvog stupnja jer je sud i u odnosu na taj aneks naveo da se niti u njemu ne ugovara obveza otvaranja računa u banci u Republici Hrvatskoj, što demantira obranu o potrebi sačinjavanja novog aneksa.

Prigovor opt. Z. M.₁ u vezi navoda iz obrazloženja pobijane presude kod ocjene iskaza svjedokinje V. J. (str. 215., 5. odlomak), kada je sud očitom omaškom naveo da je svjedokinja u istrazi rekla da je knjižila obvezu prema L. M.₂ u travnju 2008., iako je svjedokinja u istrazi navela da je dokumentaciju o knjiženju obveza D. prema M. vidjela u razdoblju od srpnja 2008. do srpnja 2009., a što sud prihvaća, a ne prihvaća njeno odstupanje u iskazu s rasprave kada je navela da se radilo o travnju 2008., nema značenje bitne povrede koja bi presudu činila nerazumljivom, odnosno koja bi utjecala na zakonitost presude.

Iz navedenih razloga nije osnovna žalba opt. Z. M.₁ u dijelu u kojoj tvrdi da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08.

Optuženi Z. M.₁, pozivajući se na svoju materijalnu obranu, ističe u žalbi da je u svom iskazu ukazao na nezakonitost iskaza svjedoka L. M.₂ koji je od strane USKOK-a ispitan 30. kolovoza 2015. u nedjelju u 22,15 sati i to prema naknadnim saznanjima tijekom kojeg je ispitivanja nazočio odvjetnik R., koji je u kaznenom postupku protiv L. M.₂ zbog davanja lažnog iskaza bio korišten kao svjedok.

Međutim, ovaj drugostupanjski sud ne vidi u čemu bi iskaz svjedoka M. (od 13. lipnja 2017., kojemu obrana nije prigovarala) bio nezakonit zbog okolnosti vremena njegovog ispitivanja, jer one, same za sebe, bez drugih činjenica koje bi ukazivale na nezakonito ispitivanje svjedoka, ne čine takav dokaz nezakonitim, kao niti zbog paušalne tvrdnje o navodnoj nepravilnosti u vezi nazočnosti tom ispitivanju odvjetnika R. i njegovog kasnijeg ispitivanja u drugom kaznenom postupku.

U okviru ovog dijela drugostupanjske odluke koja se odnosi na postupovne prigovore u odnosu na kazneno djelo iz toč. 4. izreke iznijet će se i očitovanje o prigovorima optuženih Z. M.₁ i D. V. o teškim povredama prava na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom iz čl. 468. st. 2. ZKP/08-17, iako se radi o prigovorima koje ovi optuženici iznose generalno u odnosu na cijeli postupak.

Optuženi Z. M.₁ neosnovano tvrdi da mu je sud prvog stupnja povrijedio pravo na konfrontaciju sadržano u čl. 29. st. 2. alineja 6. Ustava RH i čl. 6. st. 3. Konvencije time što je sud prvog stupnja odluku o kaznenopravnoj odgovornosti utemeljio na nekonfrontiranim iskazima svjedoka D. L. i L. M.₂ iz istrage.

Naime, nema govora da je sud prvog stupnja presudu utemeljio u isključivom ili u pretežitom dijelu na iskazima svjedoka D. L. i L. M.₂ koje su oni iznijeli u istrazi na ročištu na kojima nisu nazočili optuženici i branitelji, a što bi bilo protivno čl. 431. st. 2. ZKP/08-17,

odnosno protivno navedenim odredbama Ustava RH i Konvencije. Sud prvog stupnja je na raspravi ovim svjedocima predočio određena odstupanja u njihovim iskazima u odnosu na one iz istrage, te je imajući u vidu neuvjerljiva i nelogična obrazlaganja svjedoka zašto su iskazivali drugačije, naveo da stoga njihove iskaze u tim dijelovima ne prihvaća. Dakle, sud prvog stupnja osim tih razloga koji se odnose na ocjenu iskaza svjedoka L. i M., u oba slučaja ne navodi u obrazloženju presude više niti jedan drugi razlog vezan za te iskaze kojim bi argumentirao svoja utvrđenja u vezi odlučnih činjenica, jer njih utvrđuje na temelju čitavog niza drugih materijalnih i personalnih dokaza (o čemu je bilo riječi u prethodnom dijelu obrazloženja).

Prema tome, nije osnovan prigovor opt. Z. M.₁ o počinjenju povrede tzv. konfrontacijskog prava optuženika, tako da je promašeno pozivanje tog žalitelja na presudu ovoga suda od 10. ožujka 2015., broj i Kž-217/2014-6 jer se u konkretnoj situaciji ne radi o istoj problematici iz navedene odluke.

Nadalje, nije osnovan niti prigovor istog žalitelja da je u pitanju arbitrarna odluka te da mu je iz tog razloga povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava RH, odnosno da je stoga došlo do flagrantne uskrate pravde, jer se razlozi suda prvog stupnja koji su obrazloženi na 269 stranica nikako ne mogu smatrati arbitrarnim. Sud prvog stupnja je u ovom kompleksnom sudskom procesu izveo izuzetno velik broj dokaza na način da je ispitao vrlo velik broj svjedoka, pročitao je opsežnu dokumentaciju i proveo čitav niz vještačenja, te je dao svoju ocjenu svih relevantnih tvrdnji i dokaza na temelju kojih je utvrđivao odlučne i druge važne činjenice i u dovoljnoj je mjeri obrazložio zašto određene teze obrane i određene dokaze (od kojih se veliki broj odnosi na dokazne prijedloge USKOK-a, str. 221.-235.) nije prihvatio. Tijekom postupka sud prvog stupnja je optuženicima omogućio da u neometanom izlaganju na opširan način iznesu svoje obrane (transkripti snimljenih iskaza optuženika na str. 17022.-17046.), prihvatio je veliki broj dokaznih prijedloga obrane, te su stranke na raspravi bile u istoj procesnoj situaciji da ispituju svjedoke i vještake i stavljaju primjedbe i prijedloge.

Kraj takvog stanja stvari, to što je sud prvog stupnja, imajući u vidu rezultate tako provedenog dokaznog postupka, određene dokaze odlučio odbiti, time je postupio u granicama svojih ovlaštenja propisanih čl. 421. ZKP/08-17, tako da se u tom smislu zbog takve odluke suda ne može govoriti o arbitrarnosti, odnosno o povredi prava na pravično suđenje.

Nadalje, kada je sud prvog stupnja s izvjesnošću našao utvrđenim sve odlučne činjenice, na dostatan je način u obrazloženju presude ukazao (str. 220.-221.) da iskazi svjedoka uglavnom članova N. D. (ukupno 34) nisu relevantni jer iz njih proizlazi da nemaju saznanja o bitnim i odlučnim činjenicama. Dakle, nema dvojbe da su i svi ti iskazi ocijenjeni od strane suda te je utvrđeno da ne sadrže bitne okolnosti i stoga detaljnije obrazlaganje doista nije bilo potrebno, tako da se niti zbog ovih razloga prvostupanjaska presuda ne može smatrati arbitrarnom.

Optuženi Z. M.₁ neosnovano navodi da mu je povrijeđeno pravo na obranu jer mu predsjednik vijeća tijekom postupka nije mogao zabraniti ulazak u zgradu suda, u hodnik ispred sudnice gdje bi se u pauzama mogla konzultirati s braniteljima. Naime, nije sporno da je upravo ovaj optuženik kršenjem procesne discipline i nepokoravanjem nalogima predsjednika vijeća na raspravi doveo do toga da mu se izrekne mjera udaljenja iz sudnice. Stoga ovaj

optuženik neosnovano u žalbi problematizira pitanje mjesta gdje mu je zabranjen pristup, odnosno prigovara da mu je ograničeno pravo na kontakte s braniteljima ispred sudnice, budući da je do ovih posljedica došlo isključivo njegovom krivnjom.

Ovaj optuženik neosnovano tvrdi da je sud prvog stupnja počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17 u smislu povrede prava na obranu iz razloga jer da se sud prvog stupnja nije očitovao o tome da je kod potvrđivanja optuženice u optužnom vijeću sudjelovao sudac N. Lj. koji je trebao biti izuzet od suđenja jer je s njim, kao zastupnikom njegovog sina, on dogovarao podjelu transfera.

Prije svega, treba primijetiti da opt. Z. M.₁ nije na sjednici optužnog vijeća koja je održana 29. studenog 2016. isticao zahtjev za otklon suca N. Lj., iako je njegova tadašnja braniteljica J. S. bila nazočna, pa je nejasno kako se ta okolnost naknadno ističe u kontekstu prava na obranu, a nije bila istaknuta u vrijeme odlučivanja o osnovanosti optužnice. Nadalje, pitanja postupanja u optužnom vijeću koje je potvrdilo optužnicu nije relevantno u postupku suđenja i donošenja odluke o meritumu, a imajući u vidu da su optuženici imali u tijeku postupka sva procesna prava koja im po ZKP/08 pripadaju, u cjelini gledajući predmetni se postupak, prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, ni na koji način ne može ocijeniti kao nepošten.

Neosnovan je i prigovor o flagrantnoj uskrati pravde i nepoštenom suđenju zbog toga što sud prvog stupnja nije u obrazloženju naveo detaljne razloge zašto ne prihvaća konkretno iznesene tvrdnje iz obrana optuženika koje se odnose na odlučne okolnosti. Međutim, i u odnosu na ocjenu obrana optuženika, sud prvog stupnja je iznio dostatne razloge zašto ne prihvaća obrane optuženika ukazujući da su u suprotnosti sa rezultatima dokaznog postupka. Iz utvrđenja koje je sud prvog stupnja ispravno izveo na temelju rezultata dokaznog postupka jasno proizlazi da obrane optuženika nisu vjerodostojne i nije potrebno davati ocjenu svake pojedinačne tvrdnje koje su iznesene u materijalnim obranama.

Prema tome, imajući u vidu da ovaj kazneni postupak u cjelini nije bio nepošten, neosnovani su i prigovori opt. D. V. o nepravednoj delegaciji predmeta u O. i o nepotrebnom zatrpavanju spisa ogromnim borjem dokumenata, čime da se svjesno optuženicima otežavalo pripremanje obrane i da je na taj način došlo je do preusmjerenja fokusa na nevažne činjenice. Međutim, imajući u vidu da cijeli ovaj postupak nije bio nepošten, pitanje je li odluka o delegaciji ovog kaznenog predmeta na Županijski sud u Osijek bila pravilna ne može biti predmet ocjene ovoga vijeća, a pitanje opsežnosti dokazne građe je vezano za kompleksnost cijelog ovog kaznenog predmeta. Stoga su i ovi prigovori, kao i paušalni prigovori o medijskim pritiscima, sve u smislu nepoštenog suđenja, promašeni.

Isto se odnosi na paušalan prigovor da je u pitanju politički motiviran proces, koji u svojim žalbama ističu optuženici Z. M.₁, izrijeком, i D. V., implicite kroz tvrdnje o nezakonitoj delegaciji i o zlouporabama ovlasti od strane USKOK-a u postupku dokazivanja i namjernog zatrpavanja spisa ogromnom količinom nepotrebnih podataka radi skretanja fokusa s pravog stanja stvari.

Međutim, nema govora da bi se u konkretnom slučaju radilo o nekakvoj konstrukciji osmišljenoj od strane nekih imaginarnih „političkih“ krugova kako bi se optuženici kroz ovaj kazneni postupak neosnovano teretili. Naime, nije sporno da je do ovog kaznenog progona došlo nakon poreznih kontrola zbog uočenih nepravilnosti u financijskom poslovanju nakon

što je Ministarstvo financija, Samostalni sektor za otkrivanje poreznih prijevара 30. lipnja 2015. podnijelo kaznenu prijavu zbog počinjenja predmetnih kaznenih djela, da bi se tek u tijeku ovog kaznenog postupka kroz provođenje niza dokaznih radnji otkrilo koje sve protupravne radnje poduzimaju optuženici u cilju realizacije predmetnih kaznenih djela, kao što su izrada antedatiranih aneksa ugovora, krivotvorenje korespondencije u slučaju L., izrada neistinite dokumentacije koja je bila osnova za knjiženja fiktivnih aneksa, te one koja se odnosi na navodne pozajmice L.- Z. M.₂ (pronađene pri pretrazi kod M. M.) i tek su u ovom kaznenom postupku otkrivene i ostale manipulacije o kojima je opširno već bilo riječi u prethodnom dijelu obrazloženja. Dakle, nije se moglo raditi o unaprijed smišljenoj konstrukciji jer je tek kroz provođenje ovog kaznenog postupka s izvjesnošću utvrđeno da se radi o počinjenju predmetnih kaznenih djela. Prema tome, evidentno je da se u nedostatku konkretne argumentacije kojom bi se s uspjehom osporili navodi optužbe, poseže za ovakvim paušalnim prigovorima kojima se zapravo želi skrenuti fokus od merituma na apstraktno polje politike i na taj način izbjeći kaznena odgovornost.

Iz navedenih razloga nisu osnovani prigovori optuženika zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka jer sud prvog stupnja nije počinio bitne povrede na koje optuženici ukazuju u žalbama, a nisu počinjene niti druge bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08-19 na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Neosnovano se opt. Z. M.₁ u odnosu na točku 4. izreke pobijane presude žali zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jer je sud prvog stupnja sve odlučne činjenice pravilno i potpuno utvrdio.

Prije svega, i u odnosu na ovo kazneno djela iz toč. 4. izreke pobijane presude za koje je proglašen krivim opt. Z. M.₁, se u njegovoj žalbi (*mutatis mutandis*) ističu u biti isti činjenični prigovori koji su bili isticali i u žalbama izjavljenim u odnosu na točku 3. izreke koja se odnosila na transfer igrača D. L., a o kojima je već bilo riječi u prethodnom dijelu obrazloženja.

Tako opt. Z. M.₁, u biti ponavlja iste tvrdnje u vezi valjanosti spornog aneksa ugovora (u ovom slučaju aneks od 15. prosinca 2005.) za koji se jednako kao u slučaju L. tvrdi da ima istu odredbu o podjeli transfernog obeštećenja u Ugovoru o profesionalnom igranju (u ovom slučaju u Ugovoru od 12. prosinca 2005.) te da je podjela transfera u spornom aneksu propisana na isti način između kluba i igrača na jednake dijelove kako je to bilo propisano u originalnima aneksima (ovdje se radi o aneksima od 10. srpnja 2004. i 15. prosinca 2005.).

Nadalje, na sličan se način kao u slučaju L., ističe da je sporni aneks ugovora od 15. prosinca 2005. sačinjen prije odlaska L. M.₂ u klub T. samo zbog izmjene odredbe koja se odnosi na plaćanje igraču u Republici Hrvatskoj, a prvotni aneks je ostao na snazi neovisno o zapisniku o raskidu ugovora od 17. lipnja 2008. kojim je raskinut ugovor o profesionalnom igranju između N. D. i L. M.₂, jer aneks ne dijeli sudbinu glavnog ugovora, pri čemu se i u ovom slučaju ponavlja da treba primijeniti pravila građanskog prava o valjanosti usmenog ugovaranja.

I u ovom dijelu žalbe se prigovara da se sud prvog stupnja pogrešno u argumentaciji svojih utvrđenja poziva na ostale ugovore i anekse ugovora navodeći da nemaju odredbu o mjestu plaćanju u Republici Hrvatskoj jer se ističe da se radi o ugovorima koji se odnose na isplate naknada za igranje, a ne o podjeli transfera.

Tvrđi se da je obveza N. D. prema L. M.₂ o podjeli transfera valjano knjižena na temelju temeljnice broj ... s danom 26. travnja 2008. sukladno tada važećoj Uredbi o računovodstvu neprofitnih organizacija i načelu nastanka događaja, isplate su izvršene i stoga nema nikakvih nepravilnosti u postupanju opt. Z. M.₁, a ne postoji niti šteta na strani N. D. kao bitno obilježje djela.

Prema stavu žalbe pogrešan je zaključak suda prvog stupnja da L. M.₂ ne govori istinu jer je protiv njega kazneni postupak zbog kaznenog djela davanja lažnog iskaza obustavljen.

Međutim, jednako kao i u odnosu na kaznena djela iz točke 3. izreke pobijane presude, svim tim prigovorima opt. Z. M.₁ ne dovodi u pitanje pravilnost utvrđenja suda prvog stupnja jer je taj sud na temelju niza dokaza i pravilno utvrđenih činjenica utvrdio da je opt. Z. M.₁ počinio predmetno kazneno djelo.

Konkretno, u tijeku prvostupanjskog postupka je vještačenjem utvrđeno da su oba aneksa ugovora o profesionalnom igranju od 10. srpnja 2004. i od 15. prosinca 2005. nastali u periodu od 2008., pa nadalje, jer se L. M.₂ takvim potpisima koristio od 2008., a ne prije. Nadalje je utvrđeno da nitko od ugovornih strana nema u svojoj dokumentaciji originalne primjerke aneksa iz 2004. i 2005., što je i ovom sudu krajnje nelogično i neuvjerljivo, kao što je to već obrazloženo u prethodnom dijelu ove odluke u vezi djela pod točkom 3. izreke pobijane presude. Nadalje, L. M.₂ nije ispostavio račun za knjiženje iako je bio obveznik PDV sve do 9. prosinca 2008., te je knjiženje obveze N. D. prema L. M.₂ u iznosu od 50% od vrijednosti transfera od 76.273.816,50 kuna provedeno na osnovu temeljnice broj ... koja je datirana s danom 26. travnja 2008. Međutim, s obzirom na to da su uz navedenu temeljnicu priloženi navedeni antedatirani aneksi od 10. srpnja 2004. i 15. prosinca 2005. (nastali su tijekom 2008.) kao i Sporazum o načinu isplate dijela transfera sukladno aneksu ugovora zaključenog dana 15. prosinca 2005., a koji je datiran s danom 29. travnja 2008., ali za kojeg je na temelju informatičkog vještačenja datoteke s računala na kojem je navedeni dokument kreiran utvrđeno da je taj sporazum naknadno modificiran i printan 24. veljače 2009., prvostupanjski sud pravilno zaključuje, pozivajući se i na iskaz svjedokinje Vesne Juraić o tome da se sporno knjiženje obavljalo u periodu završnog računa za 2008. i to upravo na temelju upravo navedenih aneksa i Sporazuma (dakle antedatirane dokumentacije), da su svi navedeni dokumenti (dva aneksa i Sporazum) u tom kontekstu nastali na početku 2009., u vrijeme izrade završnog računa, kada je L. M.₂ već bi otišao iz N. D. prema ugovoru s klubom T. H. od 26. travnja 2008.

Uz navedeno sud prvog stupnja napominje da je isplata L. M.₂ od strane N. D. uslijedila tek od rujna 2009., daleko od perioda njegovog odlaska u engleski nogometni klub, što je također potvrda da u vrijeme odlaska M. sporni aneks nije postojao.

U odnosu na pitanje štete, sud prvog stupnja pravilno, kao i u pogledu inkriminacija pod toč. 3. izreke pobijane presude, navodi da je na inkriminirani način N. D. nesporno oštećen jer je dio novca od transfera igrača M. u T. H., a koji je u cijelosti trebao pripasti klubu, neosnovano isplaćen L. M. koji dio dobivenog novca prosljeđuje opt. Z. M.₁, sve u iznosima navedenim u izreci pobijane presude.

Kraj takvog stanja stvari, kada iz navedenih okolnosti s potpunom izvjesnošću proizlazi zaključak da je opt. Z. M.₁ kroz navedenu konstrukciju od sredstava koja su

pripadala N. D. za sebe neosnovano pribavio inkriminirani iznos, ostali prigovori ovog optuženika o tome da sud prvog stupnja nije razmatrao kronologiju prethodnih ugovora počam od prvog Stipendijskog ugovora od 1. srpnja 2003., pa nadalje, da se ne inkriminira aneks ugovora od 10. srpnja 2004., da se pogrešno tumači odredba čl. 10. 1. Ugovora o profesionalnom igranju od 12. prosinca 2005., da je trebalo imati u vidu legalnosti njegovog građanskog ugovora s L. M. o ulaganju i da je trebalo provjeriti gdje je igrao V. Č. odgovarajućim dokazima, jer da se ne radi o općepoznatoj okolnosti, nemaju to značenje koje im pridaje žalba opt. Z. M.₁ i niti u najmanjoj mjeri ne utječu na ispravnost zaključaka suda prvog stupnja.

Prema tome, sud prvog stupnja je i u odnosu na predmetno kazneno djelo iz toč. 4. izreke pobijane presude utvrdio da je opt. Z. M.₁, iako se kao izvršni dopredsjednik i član Uprave, odnosno kao izvršni predsjednik u inkriminiranom razdoblju bio na temelju čl. 25. Statuta N. D. dužan brinuti o imovinskim interesima tog kluba, znajući da u trenutku kada je igrač L. M.₂ na temelju Ugovora N. D. i kluba T. H. od 26. travnja 2008. odlazio nije postojao nikakav ugovor na temelju kojega bi pola od ostvarenog iznosa transfera trebalo pripasti igraču, a pola klubu, naknadnim potpisivanjem aneksa koji je neistinito datiran s danom 15. prosinca 2005. o podjeli transfera između kluba i igrača na jednake dijelove, a stvarno je sačinjen početkom 2009., stvorio prividnu osnovu za podjelu novca, kojim putem isplate L. M.₂, većim dijelom završavaju kod njega.

Dakle, bez obzira na tvrdnje ovog optuženika o svojim velikim zaslugama za uspjehe N. D. i o velikim iznosima novca koji je zahvaljujući njegovom dugogodišnjem angažmanu u svijetu profesionalnog nogometa uložen u N. D., nema nikakve dvojbe da se u konkretnom slučaju, jednako kao i kod kaznenog djela iz točke 3. izreke pobijane presude, radi o kriminalnoj djelatnosti jer se bez pravne osnove prisvaja novac od N. D., iako se radi o udruzi građana, posebnom pravnom subjektu koji ima svoju imovinu i koju optuženici Z. M.₁ i Z. M.₂ bez valjane pravne osnove ne mogu prisvajati.

Iz navedenih razloga nije osnovana žalba opt. Z. M.₁ zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na kazneno djelo iz točke 4. izreke pobijane presude.

Prvostupanjsku presudu zbog povrede kaznenog zakona pobijaju opt. Z. M.₁, koji smatra da zbog izostanka štete kao elementa kaznenih djela iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 opisanih u točkama 3. i 4. izreke pobijane presude je ostvarene povreda iz čl. 469. toč. 1. i 2. ZKP/08-17. Međutim, sud prvog stupnja je utvrdio postojanje štete na strani N. D. u odnosu na kaznena djela iz točaka 3. i 4. pobijane presude, tako da je ovaj prigovor (u biti činjeničnog karaktera) neosnovan.

Optuženi D. V. u uvodu žalbe navodi da se žali zbog povrede iz čl. 469. ZKP/08-17, ali tu osnovu u obrazloženju žalbe ne konkretizira, dok se opt. M. P. i Z. M.₂ iz ove osnove ne žale. Ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, ovaj je drugostupanjski sud, na temelju čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08-19 utvrdio da sud prvog stupnja, osim u dijelu koji se odnosi na oduzimanje imovinske koristi koja je oduzeta od opt. Z. M.₁ i M. M., o čemu će nastavno biti više riječi, nije na štetu ostalih optuženika povrijedio kazneni zakon.

U odnosu na žalbe USKOK-a i optuženika zbog odluke o kaznama

Zbog odluke o kazni se žale optuženici Z. M.₁ i D. V., dok se optuženi M. P. i Z. M.₂ iz te žalbene osnove ne žale. Međutim, kako se oni žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjenično stanja, to se, na temelju čl. 478. ZKP/08-17, uzima kao da njihove žalbe sadrže i tu žalbenu osnovu.

Optuženi Z. M.₁ se žali u odnosu na odluku o kazni navodeći da je sud prvog stupnja u tom dijelu presude počinio bitna povreda iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 jer da nije u odnosu na izrečena kazne, dakle, odlučne činjenice, iznio razloge, a sadržajno su i slični prigovori opt. D. V., s tim da on ne citira odredbu čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17.

Međutim, iako je točno da sud prvog stupnja odluku o kaznama obrazložio na kratak način (str. 238.-239.), u suštini, kroz navođenje u obrazloženju da je pri izboru vrste i mjere kazni sud imao u vidu stupanj krivnje optuženih te pogibeljnost djela i svrhu kažnjavanja, a potom kroz isticanje koje je od olakotnih i otegotnih okolnosti kod svakog od optuženika našao utvrđenim, sud prvog stupnja je iznio razloge, koji jesu šturi, ali su ipak dostatni da se i u tom dijelu presuda da ispitati, u smislu odredbe čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17.

Naime, stupanj krivnje, kao mjera kazne koju je sud prvog stupnja imao u vidu, u konkretnim okolnostima načina počinjenja kaznenih djela, trajanja izvršenja i međusobne povezanosti optuženika, a kako je to opisao u izreci pobijane presude, koji bez sumnje nadilazi uobičajne modalitete izvršenja ovakvih kaznenih djela, i svakako visok.

Pogibeljnost predmetnih kaznenih djela, koju je sud prvog stupnja također imao u vidu, je također nedvojbeno velika, kako s aspekta korumpiranja poreznog inspektora (djelo pod toč. 2. izreke pobijane presude), tako i zbog izuzetno visokih iznosa stečene imovinske koristi, odnosno prouzrokovanja štete utvrđenih kod djela pod točkama 3. i 4. (korist i šteta kao obilježja djela se mogu stupnjevat i onda mogu biti različito vrednovane kod odmjere kazne i ne radi se o dvostrukom vrednovanju), a koje su okolnosti sve pravilno utvrđene u izreci presude.

U odnosu na svrhu kažnjavanja, koju je okolnost sud prvog stupnja također imao u vidu kod odmjere kazni koje je izrekao optuženicima, u konkretnom slučaju to podrazumijeva da se počiniteljima ovakvih kaznenih djela mora izreći adekvatan prijekor u smislu retribucije, i istovremeno ostvariti individualnu i generalnu svrhu kažnjavanja.

Prema tome, iako sud prvog stupnja nije u obrazloženju ponavljao sve ove okolnosti koje je prethodno već bio ispravno utvrdio u izreci, pravilno ih je, uz navedene zakonske kriterije vrednovao, te je optuženicima, imajući u vidu olakotne, odnosno otegotne okolnosti, odmjerio odgovarajuće kazne. Stoga je i u odnosu na ove odlučne činjenice sud prvog stupnja u obrazloženju iznio dostatne razloge te se ne radi o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 jer se presuda i u pogledu odluka o kazni može ispitati, a nije niti arbitrarna.

Kako je pod točkom I. ove odluke ukinuta pobijana presuda u odnosu na točku 1. kojom su bili proglašeni krivima opt. M. P. zbog kaznenog djela iz čl. 337. st. 1. KZ/97 opt. Z. M.₂ zbog kaznenih djela iz čl. 337. st. 1. u vezi čl. 37. KZ/97 te je u tom dijelu predmet upućen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, uslijed toga je trebalo preinačiti u odnosu na njih presudu u odluci o kazni.

Zbog toga je ovaj drugostupanjski sud, prihvaćajući kao pravilno po prvostupanjskom sudu u odnosu na opt. M. P. utvrđene olakotne okolnosti (dosadašnju neosuđivanost i činjenicu da je otac troje maloljetne djece) te otegotne (svojim je postupanjem narušio ugled javnih službi, povjerenje građana u funkcioniranje javnih službi) tom optuženiku zbog kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. KZ/11 prihvatio kao utvrđenu kaznu zatvora u trajanju od dvije godine i šest mjeseci, a zbog kaznenog djela iz čl. 293. st. 3. KZ/11 iz točke 2. izreke pobijane presude kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, te ga je uz primjenu čl. 51. KZ/11 osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od tri godine i dva mjeseca.

U odnosu na Z. M.₂ je uslijed navedenog ukidanja pobijane presude u odnosu na točku 1. izreke pobijane presude opt. Z. M.₂, prihvaćajući po prvostupanjskom sudu neosuđivanost kao pravilno utvrđenu olakotnu okolnost, uz nepostojanje otegotnih okolnosti, zbog kaznenih djela opisanih u toč. 2. izreke pobijane presude i to iz čl. 291. st. 2. u vezi čl. 37. KZ/11 na temelju čl. 291. st. 2. prihvatio kao utvrđenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i deset mjeseci, zbog kaznenog djela iz čl. 294. st. 1. KZ/11 na temelju tog propisa kaznu zatvora u trajanju od jedne godine te zbog kaznenog djela opisanog u točki 3. izreke iz čl. 246. st. 2. KZ/11 u vezi čl. 38. KZ/11 na temelju čl. 246. st. 2. KZ/11 kaznu zatvora u trajanju od dvije godine, te ga je uz primjenu čl. 51. KZ/11 osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od četiri godine i osam mjeseci.

U odnosu na opt. Z. M.₁ pravilno mu je prvostupanjski sud cijenio neosuđivanost kao olakotnu okolnost, a od otegotnih okolnosti iskazanu upornost u počinjenju djela koja se ogleda i u pokušaju prikrivanja svojih ponašanja (sačinjavanju podneska kojim se očigledno instruirala svjedoka o načinu kako bi isti trebao iskazivati na raspravi). Optuženi Z. M.₁ u žalbi neosnovano problematizira karakter dokumenta P. kojeg je ovaj optuženik predao u spis iznoseći obranu na kraju postupka, iako je sud prvog stupnja dao jasne razloge zašto smatra da se radi o instruiranju svjedoka L. da iznese tvrdnje koje odgovaraju interesima obrane opt. Z. M.₂, Z. M.₁ i D. V., što je za opt. Z. M.₁ nedvojbeno otegotna okolnost.

Stoga ovaj drugostupanjski sud smatra da su kazne zatvora u trajanju od tri godine koja mu je utvrđena po prvostupanjskom sudu za kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 opisanog u točki 3. primjerena, kao što je primjerena kazna zatvora u trajanju od četiri godine koja mu je utvrđena za kazneno djelo iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 zbog kaznenog djela opisanog pod toč. 4. izreke pobijene presude te je stoga i pravilno uz primjenu čl. 51. KZ/11 opt. Z. M.₁ prvostupanjskom presudom osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od šest godina i šest mjeseci.

Optuženog D. V. je sud prvog stupnja, imajući ispravno u vidu dosadašnju neosuđivanost kao olakotnu okolnost, a ne nalazeći niti jednu otegotnu okolnost, pravilno zbog kaznenog djela iz čl. 246. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 osudio na kaznu zatvora u trajanju od tri godine.

Prema tome, navedene kazne zatvora, suprotno žalbama optuženika, nisu prestroge.

Međutim, one nisu niti preblage kako to pogrešno smatra USKOK u svojoj žalbi.

Naime, bez obzira na to što je točno da je opt. M. P. predmetna kaznena djela počinio u obavljanju službe, a opt. Z. M.₁ i D. V. u obavljanju dužnosti u N. D. kao neprofitnoj organizaciji, što je koruptivna veza optuženika M. P. i Z. M.₂ trajala dulje vremena, a što

ukazuje na njihovu upornost, kao i da je pri počinjenju tih djela opt. M. P. sačinjavao nevjerodostojnu dokumentaciju, te bez obzira što je inkriminiranim postupanjem opt. Z. M.₂, Z. M.₁ i D. V. opt. Z. M.₂, odnosno opt. Z. M.₁ ostvarena višemilijunska korist, svim optuženicima nije, protivno prijedlogu USKOK-a, potrebno izreći težu društvenu osudu jer će, prema očekivanju ovog drugostupanjskog suda, i kazne koje su im izrečene pobijanom presudom, ispuniti svrhu kažnjavanja iz čl. 41. KZ/11.

Optuženicima M. P. i Z. M.₂ je ovom odlukom u izrečene kazne zatvora uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru na način kako je to navedeno u izreci.

Iz naprijed navedenih razloga nisu osnovane žalbe optuženika i USKOK-a zbog odluke o kaznama.

U odnosu na odluku o proširenom oduzimanju imovinske koristi

Optuženi M. P. problematizira pravilnost sadržaja poziva svjedokinji i drugoj osobi na koju je prenesena imovinska korist T. P. za raspravu 7. studenog 2017. i sadržaja upozorenja danih istoj osobi na spomenutoj raspravi, čime sadržajno ističe bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08-17.

Razmatranjem zapisnika s navedene rasprave proizlazi da nisu ostvarene u žalbi istaknute povrede. Naime, T. P. je upozorena po čl. 285. st. 1. toč. 7. ZKP/08-17. (iako je u zapisniku omaškom navedeno "čl. 285. st. 7.") da nije dužna svjedočiti o načinu stjecanja imovinske koristi. Prema tome, sadržajno upozorenje je ispravno, iako je omaškom pogrešno naznačena numeracija u odnosu na stavak i točku zakonske odredbe. Iz daljnjeg sadržaja zapisnika je vidljivo da je svjedokinja T. P. pravilno upozorena sukladno odredbama čl. 558. st. 1. i 4. ZKP/08-17 tako da joj je tekstualno i brojčano predložen sadržaj zakonskih odredbi. Na isti način joj je pravilno dano upozorenje sukladno čl. 288. st. 3. i čl. 286. st. 1. ZKP/08-17. Izmjena odredbe čl. 288. ZKP/08 iz 2017. koju žalba apostrofira smatrajući da je sud kombinirao primjenu dva zakona se odnosi na pitanja koja se smiju postavljati žrtvi kaznenog djela pa ni na koji način nije relevantna za ispitivanje T. P. Dakle, sva upozorenja su joj dana sukladno aktualnom procesnom zakonu (prema noveli ZKP iz 2017.), i to tekstualno i numeracijom odgovarajućih odredbi, osim što postoji već spomenuta omaška u broju stavka, odnosno točke čl. 285. ZKP/08-17 koja nije takvog značaja da bi dovela u pitanje ispravnost upozorenja. Što se tiče sadržaja pouke koja je T. P. dostavljena s pozivom za raspravu 10. listopada 2017. i 6. studenog 2017., ovaj sud je uvidom u ispravu u E-spisu utvrdio da je ista upoznata sa svojim procesnim svojstvom i pravom na punomoćnika, što je i sama potvrdila na raspravi 6. studenog 2017.

T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, u žalbi ističe da sud nije dao nikakvo obrazloženje zašto njezini dokazni prijedlozi nisu usvojeni, čime sugerira na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 u vidu izostanka razloga u presudi.

Suprotno takvim žalbenim navodima, sud prvog stupnja je u 2. odjeljku lista 238. presude obrazložio odbijanje dokaznih prijedloga koji se svojim sadržajem odnose na prošireno oduzimanje imovinske koristi, a koje su istakli optuženi M. P. i T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist. Osim toga, žalba ne navodi o kojim prijedlozima bi se radilo. Stoga nije ostvarena istaknuta povreda, niti je sudsko vijeće "grubo prekršilo

osnovna procesna prava treće zainteresirane strane u smislu isticanja dokaznih prijedloga koji su u neposrednoj vezi s obranom njezinih imovinskih interesa". Također je sud prvog stupnja u 2. do 4. odjeljku lista 255. presude detaljno obrazložio razloge neprihvatanja iskaza svjedoka M. A.₁ i M. A.₂, koji se odnose na pitanja turizma i poljoprivrede kao izvorima sredstva, pa nije osnovana žalbena primjedba iste žaliteljice koja to osporava. Prihvaća li žaliteljica argumente prvostupanjskog suda vezano za te okolnosti ili ne, pitanje je činjenične naravi o kojem će biti riječi u daljnjem dijelu ove odluke koji se odnosi na činjenice.

T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, dalje u svojoj žalbi ističe da nije imala prilike sudjelovati u cijelom postupku, kao i da nije imala prilike ispitati svjedoke na temelju čijih iskaza je utvrđena krivnja opt. M. P. Obrazlaže da je u siječnju 2017. održano pripremno ročište, da su se od travnja 2017. održavale rasprave, a da ju je sud obavijestio o pravu na sudjelovanje u postupku tek u listopadu 2017. te da je prije toga ispitan čitav niz svjedoka i time stvorene pretpostavke za oduzimanje imovinske koristi od žaliteljice, pri čemu apostrofira iskaz svjedoka P. N. sa čijim čitanjem se nije suglasila, niti je sudjelovala u tom dijelu postupka. Potom sumira da joj je povrijeđeno pravo iz čl. 6. st. 1. i čl. 7. st. 1. Konvencije.

Točno je da su rasprave u ovom postupku započele u travnju 2017., a da je T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, o svojim postupovnim pravima od strane suda obaviještena zajedno s pozivom na raspravu 10. listopada 2017. i na raspravi 6. studenog 2017. prije davanja iskaza. Međutim, samim time nije došlo do povrede njezinih prava budući da nije bilo zapreke da T. P., nakon saznanja o svom procesnom položaju kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist, sudjeluje u postupku sukladno svim svojim zakonskim pravima, uključujući i pravo na predlaganje da se ponovno ispituju svjedoci koji su ranije ispitani, s čime se mogla upoznati uvidom u spis. Iz zapisnika s rasprava također je vidljivo da se propustila koristiti pravom predlaganja ponovnog ispitivanja svjedoka P. N., iako u žalbi prigovara što je pročitano njegov iskaz prije njenog uključivanja u raspravu.

Prema tome, okolnost što T. P. nije sukladno čl. 558. st. 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11., 121/11 - pročišćeni tekst, 91/12 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13 – dalje: ZKP/08-13) od samog početka rasprave bila obaviještena o svojim pravima kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist (već je to učinjeno s pozivom na raspravu 10. listopada 2017.), nije utjecala, niti je mogla utjecati na presudu pa nije ostvarena bitna povreda iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17 u vezi čl. 558. st. 1. ZKP/08-17 na koju žalba aludira u više navrata. Žaliteljica također neosnovano prigovara da ju sud nije obavijestio o poduzetim radnjama, budući da je iz zapisnika s rasprava vidljivo da je njezin opunomoćenik uredno pozivan na sve rasprave nakon 6. studenog 2018., no da je izostao s većine od njih (od 7. studenog 2017., 21. studenog 2017., 18. prosinca 2017., 15. siječnja 2018., 23. siječnja 2018., 26. veljače 2018., 27. veljače 2018., 5. ožujka 2018., 19. ožujka 2018., 21. ožujka 2018., 16. travnja 2018., 17. travnja 2018., 18. travnja 2018., 14. svibnja 2018. i 28. svibnja 2018.), iako su na nekima od tih rasprava izvedeni dokazi o činjenicama odlučnim za odluku o proširenom oduzimanju imovinske koristi. Tako je, primjerice, na raspravi 15. siječnja 2018. vještak D. Š. usmeno izložio dopunu nalaza i mišljenja koja je predana sudu 3. siječnja 2018., a na raspravi 26. veljače 2018. je vještak Z. R. usmeno izlagao svoju dopunu nalaza od 19. veljače 2018. Upravo na tim nalazima je utemeljena odluka o proširenom oduzimanju imovinske koristi.

T. P. također prigovara mogućnosti da vještak Z. R. vještači u ovom predmetu jer da mu je rješenjem Ministarstva pravosuđa Klasa: UP/II-710-06/17-02/11, Ur broj: 514-04-02-02-18-13 od 16. travnja 2018. (za koje žaliteljica predlaže da ga ovaj sud pribavi) poništeno rješenje o imenovanju za vještaka.

Neovisno o tome je li vještak Z. R. u trenutku davanja nalaza i mišljenja bio na popisu stalnih sudskih vještaka, ističe se da sud prilikom imenovanja vještaka nije nužno vezan tim popisom te se svojstvo vještaka u postupku ne stječe stavljanjem na listu stalnih sudskih vještaka županijskog suda, nego imenovanjem određene osobe vještakom od strane tijela koje vodi postupak sukladno čl. 308. i čl. 309. st. 1. ZKP/08-17. Prema tome, i pod pretpostavkom izostanka valjanog rješenja nadležnog suda o svojstvu vještaka, ta okolnost nije takva da je utjecala ili mogla utjecati na presudu u smislu čl. 468. st. 3. ZKP/08-17, a o nezakonitom dokazu bi se moglo raditi jedino pod pretpostavkom da je konkretan vještak isključen od obavljanja dužnosti prema čl. 311. ZKP/08-17, što također nije slučaj. Prema tome, nije bilo zakonske zapreke da vještak Z. R. u ovom postupku iznese svoj nalaz i mišljenje.

T. P. u svojoj žalbi na više mjesta navodi da nije imala pravo, niti priliku znati koja joj kazna prijete, da se postupak pretvorio u "suđenje zainteresiranoj trećoj strani", da je bila bez ikakvih prava na obranu i da je stavljena u položaj okrivljenika pa da joj je i na taj način povrijeđeno pravo na pošteno suđenje iz čl. 6. st. 1. i čl. 13. st. 1. Konvencije. Međutim, takvo tumačenje nema uporište u ZKP/08-17 budući da se njezin opseg procesnih ovlasti razlikuje od okrivljenikovih, a njihova svrha je omogućavanje takvoj osobi da zaštiti svoja legitimna imovinska prava koja joj mogu biti ugrožena prijedlogom državnog odvjetnika za proširenim oduzimanjem imovinske koristi. Iz ovih tvrdnji žalbe T. P. proizlazi da ona pogrešno poistovjećuje svoju procesnu poziciju s položajem okrivljenika.

Prema tome, u odluci o proširenom oduzimanju imovinske koristi nisu ostvarene bitne povrede odredaba kaznenog postupka istaknute u žalbama opt. M. P. i T. P.

T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, neosnovano smatra da se radi o povredi prava vlasništva iz "članka 1. stavka 1. Protokola uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i sloboda", iako se sadržajno radi o osporavanju pravilnosti i potpunosti utvrđenog činjeničnog stanja iz čl. 470. st. 3. u vezi čl. 467. toč. 3. ZKP/08-17, budući da u više navrata ističe da joj je povrijeđeno pravo vlasništva jer da prvostupanjski sud nije utvrdio razmjer između vrijednosti imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i vrijednosti imovine koja joj je oduzeta.

Budući da je iz tih navoda proizlazi njezino pogrešno razumijevanje instituta proširenog oduzimanja imovinske koristi iz čl. 78. KZ/11, a onda i odlučnih činjenica za njegovu primjenu, potrebno je u vezi navedenog instituta ukazati na slijedeće.

Preduvjet za prošireno oduzimanje imovinske koristi je, između ostalog, počinjenje kaznenog djela za koje je nadležan USKOK i kojim je ostvarena imovinska korist (st. 1. čl. 78. KZ/11). To je u konkretnoj situaciji ostvareno tako da je opt. M. P. točkom 2. pobijane presude proglašen krivim za kazneno djelo primanja mita iz čl. 293. st. 3. u vezi st. 1. KZ/11, neovisno što nije utvrđena točna visina koristi koju je on pribavio budući da ista nije odlučna za pitanje kaznene odgovornosti.

Daljnji je uvjet postojanje imovine počinitelja koja je nerazmjerna njegovim zakonitim prihodima, pri čemu se pretpostavlja da ta imovina predstavlja imovinsku korist od kaznenog djela, osim ako počinitelj učini vjerojatnim da je zakonito njezino podrijetlo (st. 2. čl. 78. KZ/11). Dakle, proširenim oduzimanjem imovinske koristi se obuhvaća sva njegova imovina za koju počinitelj nije učinio vjerojatnim zakonitost stjecanja, pri čemu imovina ne mora potjecati od predmetnog kaznenog djela, odnosno djela za koje je proglašen krivim u postupku u kojem je odlučeno o proširenom oduzimanju imovinske koristi. Ta se imovinska korist uzima i od člana obitelji bez obzira po kojem pravnom temelju se kod njega nalazi i neovisno o tome živi li u zajedničkom kućanstvu s počiniteljem i radi se o neoborivoj presumpciji (st. 4. čl. 78. KZ/11), a navedeni je uvjet kod T. P. ostvaren jer je ona bila bračni drug opt. M. P. (čl. 87. toč. 8. KZ/11) u vrijeme počinjenja djela i stjecanja imovine koja je predmet oduzimanja.

Prema tome, radi se o specifičnom institutu kaznenog prava koji se primjenjuje na počinitelje imovinskih kaznenih djela osobite društvene opasnosti i ima za cilj vraćanje imovine takvih počinitelja u legalne okvire na način da se oduzme onaj dio imovine za koji nisu učinili vjerojatnim zakoniti izvor. Slijedom izloženog i suprotno žalbi T. P., kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist, nije od važnosti pitanje razmjera između visine koristi pribavljene kaznenim djelom (odnosno primljenog iznosa novca na ime mita iz točke 2. presude) i vrijednosti oduzete imovine te su neosnovani brojni žalbeni navodi u tom pravcu, uključujući i oni kojima se izražava nezadovoljstvo zbog neprihvatanja njenih dokaznih prijedloga koji su bili upućeni u tom smjeru.

Također je neosnovan žalbeni prigovor da je sud u ovoj situaciji eventualno trebao oduzeti imovinsku korist primjenom čl. 63. Zakona o porezu na dohodak. Naime, u čl. 78. KZ/11 propisano je na koji način se utvrđuje imovinska korist koja se oduzima, a odredba čl. 63. Zakona o porezu na dohodak se odnosi na obvezu prikupljanja i usporedbe podataka bitnih za oporezivanje od strane porezne uprave te ne može biti primjenjiva na institut proširenog oduzimanja imovinske koristi.

U pogledu proširenog oduzimanja imovinske koristi opt. M. P. se žali na utvrđenu visinu od 2.097.373,43 kune i nerazmjer između imovine i zakonitih prihoda smatrajući da je sud pogrešno procijenio vrijednost nekretnine - obiteljske kuće u vlasništvu T. P. na adresi ... kada je prihvatio varijantu nalaza i mišljenja građevinskog vještaka D. Š. koja uključuje porez na dodanu vrijednost od 22% i iznosi 1.715.863,55 kuna, umjesto varijantu bez poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 1.338.373,57 kuna. To dalje argumentira navodom vještaka koji je potvrdio da je u 90% slučajeva uobičajeno da se izgradnja privatne nekretnine obavlja slobodnom pogodbom, bez plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

Međutim, žalitelj ispušta iz vida da je vještak građevinske struke D. Š. na raspravi 15. siječnja 2018. također naveo da utvrđivanje vrijednosti građevinskog objekta, a pod pretpostavkom da je izgrađen bez plaćanja poreza na dodanu vrijednost, nije u njegovoj nadležnosti jer predstavlja nezakonito postupanje. Stoga je neosnovan žalbeni prigovor T. P. da je svrha tog vještačenja trebala biti procjena iznosa novca koji je vlasnik kuće utrošio u gradnju kuće, a ne procjena vrijednosti te kuće.

Žalitelji M. P. i T. P. smatraju da je sud pogrešno otklonio vjerodostojnost iskaza svjedoka koji su iskazivali o toj okolnosti, kao i da nije uzeo u obzir činjenicu da opt. M. P. i njegova supruga ne posjeduju sve račune za izgradnju kuće, što sve, po njima, upućuje na

zaključak da je kuća građena slobodnom pogodbom i bez plaćanja poreza na dodanu vrijednost pa da su stvarno utrošena sredstva manja od onih prikazanih po vještaku s pribrojenim porezom na dodanu vrijednost.

No, dokazi predloženi i izvedeni u tom smjeru ne potkrepljuju žalbeni stav da je sud pogriješio otklonivši prihvatljivost iskaza svjedoka o načinu gradnje. Naime, iz iskaza svjedoka I. M.³, vlasnika obrta za suhu gradnju, od 23. siječnja 2018. proizlazi da je potpuno besplatno obavljao poslove "gletanja" i ličenja na kući opt. M. P. tijekom 10 do 15 dana po 2 do 3 sata dnevno. Slično je na istoj raspravi iskazao i svjedok M. Ž. (tetak opt. M. P.), navodeći da je radove uređenja okoliša kuće izvodio tijekom 7 do 10 dana po čitav dan zajedno sa svojim bratom i susjedom te da su radovi uključivali odvoz zemljišta kamionom od strane jednog prijatelja, također sve potpuno besplatno. Iz iskaza svjedoka H. O., o izvođenju grubih građevinskih poslova te svjedoka A. N. o radovima instalacije struje i vode te fine montaže, kojeg je iznio na raspravi 27. veljače 2017. proizlazi da su radove izvodili znatno ispod cijene. Dakle, svi ovi svjedoci, koji se inače profesionalno bave građevinskim poslovima, iskazivali su da su radove izvodili tako da su u konačnici bili na gubitku, što je posve neuvjerljivo pa prvostupanjski sud s pravom nije prihvatio njihove iskaze.

Vodeći računa da sudu nisu predočeni računi za izgradnju kuće, što i žalba opt. M. P. potvrđuje, prvostupanjski je sud pravilno kao izvor saznanja o vrijednosti građevinskih radova uzeo u obzir nalaz vještaka građevinske struke D. Š., a ne navode onih svjedoka koji su očito neistinito iskazivali u korist opt. M. P. U odsutnosti računa za građevinske radove i građevinski materijal iz kojih bi bio vidljiv popust, vještak nije mogao priznati troškove s popustom od 20% kako to žalba T. P. sugerira da je trebalo učiniti. Također vještak potpuno opravdano nije mogao izostaviti procjenu troškova održavanja kuće na način predložen u istoj žalbi kojom se ističe da je trebalo uzeti kao da ti troškovi ne postoje zbog izostanka računa o tim troškovima i jer je kuća nova.

Žalbe opt. M. P. i T. P., kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist, prigovaraju rezultatima vještačenja financijsko-knjigovodstvenog vještaka Z. R. smatrajući da je u njegov nalaz i mišljenje trebalo uključiti prihode obitelji opt. M. P. od djelatnosti iznajmljivanja apartmana na moru i od Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. Vezano za to opt. M. P. se poziva na tvrdnju vještaka da se može paušalno očitovati o visini takvih prihoda tijekom promatranog razdoblja bez obzira na odsutnost bilo kakve dokumentacije za takve djelatnosti. Ista žalba također navodi da je tu trebalo prihvatiti iskaze svjedoka M. A. i M. A.², roditelja T. P., iz kojih je vidljivo ostvarivanje primitaka i iz tih izvora.

Međutim, treba istaknuti da se na taj način parcijalno tumači iskaz vještaka Z. R. budući da je na raspravi 26. veljače 2018. u tom pravcu pojasnio da bi se na temelju dokumentacije koju je obrana opt. M. P. priložila u spis moglo eventualno posredno dati neko očitovanje o ostvarenim primicima od iznajmljivanja apartmana, a da bi jedina relevantna dokumentacija koja bi nedvojbeno potvrđivala primitke bila ona o uplatama najamnina. Nakon toga bi, prema vještaku, bilo potrebno na adekvatan način valorizirati izdatke koji nužno nastaju prilikom poslova iznajmljivanja apartmana, imajući u vidu računovodstveni princip sučeljavanja primitaka i nužnih izdataka. Vještak je nastavno rekao da je isti princip primjenjiv na primitke od prodaje maslinovog ulja, vina i rakije, a da u spisu postoje jedino isprave o količinama prerađenih maslina i dobivenog maslinovog ulja, pri čemu se takvo sučeljavanje provodi na način da se primjenjuju prosječni parametri za takve djelatnosti, a prema javno dostupnim podacima o troškovima za pojedine djelatnosti.

Dakle, s obzirom da u spis nisu priloženi dokumenti o tijeku novca koji potječe iz turističke i poljoprivredne djelatnosti, a da su svjedoci M. A.₂ i M. A.₁ (stariji) neuvjerljivo umanjivali visinu sredstava uloženi u te djelatnosti (iako je vještak kao primjer naveo da se nužni trošak u djelatnosti proizvodnje vina kreće od 55% do 85% prodajne cijene, ovisno o godini) i neovisno što su u spis priložene određene isprave koje nesumnjivo potvrđuju obavljanje turističke djelatnosti i uzgoj maslina, sud je s pravom otklonio mogućnost da je svaka od ovih djelatnosti (turizam i poljoprivreda) donosila obitelji opt. M. P. godišnju zaradu o kojoj su iskazivali svjedoci. T. P., kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist i tadašnja supruga opt. M. P., iskazala je da su od poljoprivrede godišnje zarađivali od 10 do 12.000,00 eura, a od turizma do 10.000,00 eura, dok je njena majka, svjedokinja M. A.₁, navela da u poljoprivredi ostvaruju prihod od 100.000,00 kuna, a od iznajmljivanja apartmana nekih 6.000,00 eura. Priloženi dokazi, kao što su računi za preradu ulja i podaci T. z. V. o prijavljenim gostima (broj gostiju i noćenja po godinama, ali bez podataka o tome koliko je gostiju bilo istovremeno smješteno po apartmanu i po kojoj cijeni, a o čemu ovisi visina primitaka) ukazuju na puno manji opseg tih djelatnosti, što opovrgava istinitost iskaza spomenutih svjedokinja, jer da su doista postojali novčani primici u tako visokim iznosima o kojima iste govore, tada bi o tome postojali pouzdaniji podaci. Dakle, isprave priložene u spis (računi za preradu ulja i podaci T. z. V. o prijavljenim gostima), a u odsutnosti podataka o uplatama najamnina i o primicima na ime prodanih poljoprivrednih proizvoda (pri čemu nije vjerojatno da je prodano sve ono što je proizvedeno, nego da je dio zadržan za vlastitu potrošnju s obzirom na brojnost članova obitelji), ali i prihvatljivih podataka ili parametara o učinjenim troškovima (koje svjedoci neuvjerljivo bagateliziraju čime su njihovi navodi u znatnoj suprotnosti s mjerilima o kojima je govorio vještak), nisu bile dostatne vještaku Z. R. za izračun prihoda i rashoda od turizma te poljoprivrede kako to sugerira žalba T. P., kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist.

Budući da sud prvog stupnja potpuno pravilno nije mogao prihvatiti neodređene i neuvjerljive tvrdnje žalitelja koje se temelje na nepostojećim podacima već samo na temelju konkretnih i uvjerljivih dokaza o dohocima od poljoprivrede i turizma, nisu od važnosti na više mjesta ponovljeni žalbeni navodi T. P. da se prihodi od tih djelatnosti ne evidentiraju, ne prijavljuju i ne oporezuju kao drugi dohoci od nesamostalne djelatnosti i da je vještak Z. R. vodio računa samo o poreznim prijavama. Suprotno daljnjim primjedbama iste žaliteljice, sud je proveo sve relevantne raspoložive dokaze na tu okolnost te nije bilo potrebe za određivanjem daljnjih vještačenja, obavljanjem očevida i saslušanjem dodatnih svjedoka.

Prema tome, pravilan je zaključak suda prvog stupnja da opt. M. P. i T. P. tijekom dokaznog postupka nisu učinili vjerojatnim one prihode od turizma i poljoprivrede (odnosno njihovu visinu) koje su pokušali dokazati na raspravi, a na koje se sada pozivaju i u svojim žalbama.

U žalbi T. P. se dalje tvrdi da je M. A.₁, majka T. P., s obzirom na svoje visoke godišnje prihode bila u mogućnosti kupovati nekretnine i novčano pomagati svoju djecu. No, takav stav je u suprotnosti s nalazom vještaka Z. R. koji je vrlo detaljno analizirao sve primitke i izdatke same M. A.₁ te njezine obitelji i potom došao do zaključka o nerazmjerno većoj potrošnji naspram zakonitih prihoda.

Osporavajući pravilnost nalaza i mišljenja vještaka Z. R. žaliteljica dalje ističe da je vještak više puta zbrajao iste troškove tako da su uzeti u obzir prosječni životni troškovi i

troškovi kreditnih kartica, a da je propustio uvrstiti prihode od najma nekretnina, autorskih honorara, poljoprivrednih poticaja, isplate osiguranja te od turizma i poljoprivrede. Suprotno tome, vještak je uzeo u obzir sve one prihode koji su učinjeni vjerojatnima valjanom dokumentacijom. Netočan je žalbeni prigovor o multipliciranju troškova u nalazu vještaka na listovima 13653.-13654. spisa budući da žaliteljica ispušta iz vida da je nalaz na koji se poziva (onaj od 17. ožujka 2016. na listovima 13144.-13744. spisa) upravo u tom dijelu korigiran pisanom dopunom nalaza od 16. veljače 2018. na listovima 16128.-16146. spisa i usmenom dopunom od 26. veljače 2018. u kojima je vještak izostavio dvostruko vrednovanje istih troškova uvažavajući prigovore opt. M. P. i T. P. Slijedom navedenog, na osporavanom nalazu od 17. ožujka 2016. uopće se ne temelji dio presude o proširenom oduzimanju imovinske koristi.

Nastavno, sud prvog stupnja je pravilno zaključio da nije došlo do prodaje obiteljske kuće opt. M. P. na adresi ... kupcu M. Š. i da su dokazi o toj okolnosti posve neprihvatljivi te iskonstruirani od strane obrane, što je detaljno obrazložio na listovima presude od 246. do 253. Na takav zaključak nisu od utjecaja žalbeni navodi opt. M. P. koji ističe da se M. Š. uknjižio kao vlasnik te kuće i time stvorio obvezu plaćanja poreza na promet nekretnina u iznosu 90.000,00 kuna. Žalba dalje sugerira da je opt. M. P. prodajom kuće stekao sredstva od 47.000,00 eura kojima je, istog dana kada je potpisao kupoprodajni ugovor 6. kolovoza 2015., isplatio ostatak kredita ishodenog kod P. b. Z. d.d., o čemu je priložena potvrda banke. Nakon toga zaključuje da ovako značajna novčana sredstva dokazuju da se ne radi o prividnom pravnom poslu.

Međutim, okolnosti istaknute u žalbi M. P. valja promatrati u svjetlu činjenice koju žalitelj propušta spomenuti, a to je da je do navodnog potpisivanja kupoprodajnog ugovora i navodne isplate zadnjeg dijela cijene, kao i upisa u zemljišne knjige došlo za vrijeme trajanja ovog postupka i nakon što je opt. M. P. primio rješenje o provođenju istrage i bio upoznat sa činjenicom provjere njegovih zakonitih prihoda i imovine od strane tijela progona. Osim toga, sam svjedok M. Š. je neistinito iskazivao o trenutku uručenja zadnje rate kupoprodajne cijene od 10.000 eura osobno opt. M. P. jer taj događaj smješta u trenutak (15. srpnja 2015.) dok se optuženik nalazi u istražnom zatvoru (od 2. do 23. srpnja 2015.). Nadalje, isti svjedok nije znao kupoprodaju cijenu, niti je objasnio svoj motiv za kupnju te kuće, čime je takvim nedosljednostima i nelogičnostima njegov iskaz u cijelosti kompromitiran, a kako je to pravilno utvrdio i sud prvog stupnja.

Nadalje, također pravilno sud prvog stupnja utvrđuje da je okolnost prodaje kuće opovrgnuta navodima svjedoka Petra Nikolića koji je porekao da bi bio u tri navrata, i to 1. rujna 2011., 28. svibnja 2012. i 27. veljače 2013. prisutan primopredaji dijelova kupoprodajne cijene od strane M. Š. (iako je na predugovoru i potvrdama s lista 9965. do 9968. spisa naveden kao svjedok isplate) te je naveo da je u jednom navratu potpisao sve te isprave, kao i iskazom svjedokinje G. H. (koja iznajmljuje poslovni prostor u toj kući te je navela da nikada ondje nije vidjela M. Š.), M. P. (bivše supruge opt. M. P. kojoj nije bila poznata prodaja kuće) te okolnošću da je od sredine 2013. prodaja iste kuće bila oglašavana na tržištu nekretnina od strane dvije agencije, iako iz navodnih potvrda na listovima 9967. do 9968. proizlazi da je za tu nekretninu 1. rujna 2011. isplaćeno 45.000 eura, 28. svibnja 2012. isplaćeno 35.000 eura i 27. veljače 2013. isplaćeno 25.000 eura.

Prema tome, dokazi opt. M. P. i T. P. o prodaji kuće M. Š. su evidentno neistiniti (predugovor i potvrde s lista 9965. do 9968. spisa) i neuvjerljivi pa ih prvostupanjski sud s pravom nije prihvatio.

Dakle, niti činjeničnim prigovorima nije dovedena u pitanje pravilnost pobijane odluke o proširenom oduzimanju imovinske koristi od opt. M. P. i T. P. kao druge osobe na koju je imovinska korist prenesena.

U odnosu na odluku o oduzimanju imovinske koristi

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 opt. Z. M.₁, opt. Z. M.₂ i V. H. (ranije M.), kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, nalaze u proturječnosti između usmeno objavljene presude i zapisnika o objavi, dok tu povredu opt. D. V. tretira kao bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. u vezi čl. 459. st. 1. ZKP/08-17, u čemu nisu u pravu, kako je to već obrazloženo u ovoj odluci.

Optuženi Z. M.₁ te druge osobe na koje je prenesena imovinska korist, M. M., I. M.₁ i L. M., kao i A. M. (sada Š.) u svojim žalbama pravilno primjećuju da odredba čl. 79. st. 2. KZ/11 (koja se odnosi na oduzimanje predmeta koji su nastali počinjenjem kaznenog djela ili koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela) nije relevantna za odluku o oduzimanju imovinske koristi. Međutim, ta greška prvostupanjskog suda kojom je citirana odredba koja se odnosi na oduzimanje predmeta uvrštena u pravnu osnovu oduzimanja imovinske koristi na listu 9. presude ne predstavlja povredu kaznenog zakona u smislu primjene zakona koji se ne može primijeniti, niti o prekoračenju ovlasti koje sud ima po zakonu (kako tvrde žalbe opt. Z. M.₁ i A. M./sada Š. kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist), a niti bitnu povredu odredaba kaznenog postupka (kako tvrde u žalbi M. M., I. M.₁ i L. M., a također i u svojoj žalbi A. M./sada Š.). Naime, očito je da se radi o omašci u pisanju, odnosno višku koji je nepotrebno naveden u izreci jer nije sporno da odredba čl. 79. KZ/11 nije primijenjena budući da iz obrazloženja i ostatka izreke proizlazi da nisu oduzeti nikakvi predmeti koji bi nastali počinjenjem kaznenog djela ili koji bi bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela.

Dakle, iz navedenih razloga slijedi da se u konkretnom slučaju ne radi se o povredi kaznenog zakona iz čl. 469. točaka 4. i 5. ZKP/08-17, niti o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17.

Isti žalitelji također smatraju da je sud u tom dijelu izreke trebao precizirati stavke iz čl. 77. i 78. KZ/11 te čl. 560. ZKP/08-17, no propuštaju primijetiti da je sud daljnjim zakonskim razrađivanjem oduzimanja imovinske koristi u izreci jasno naveo relevantne stavke odredaba članaka 77. i 78. KZ/11 pa je i taj žalbeni navod neosnovan. Osim toga, u izreci je jasno raščlanjeno koji dio imovinske koristi je oduzet u okviru proširenog oduzimanja imovinske koristi iz čl. 78. KZ/11, a koji dio u okviru oduzimanja imovinske koristi iz čl. 77. KZ/11, kao što je očito da je primijenjen onaj dio čl. 560. ZKP/08-17 koji se odnosi na osuđujuću presudu.

Vežano za pravnu osnovu izreke žalba A. M. (sada Š.) također ističe da sud "skupno primjenjuje" odredbe KZ/11 u presudi i da nije precizno naznačen temelj oduzimanja imovinske koristi pa da je ostalo nejasno radi li se o oduzimanju imovinske koristi na temelju čl. 77. st. 1. KZ/11 ili na temelju čl. 78. st. 2. i 4. KZ/11. Ovdje žaliteljica propušta primijetiti

da je u sedmom odjeljku lista 15. presude jasno navedena pravna osnova iz čl. 77. st. 1. KZ/11 kao pravni temelj oduzimanja imovinske koristi koju je opt. Z. M.₂ pribavio kaznenim djelom opisanim u točki 3. izreke pobijane presude. Nije točno da se iz izreke presude ne može razabrati na što se odnosi u dva navrata spomenuta "pokretnina iz točke III.4" budući da je iz ostatka sadržaja točke 5. izreke (list 16. presude) koja točka se odnosi jedino na osobno vozilo marke L. R. E., očito da se radi o toj pokretnini.

U odnosu na izreku, žaliteljice M. M., I. M.₁ i L. M., kao druge osobe na koje je prenesena imovinska korist, tvrde da je neprovediva i proturječna unutar sebe jer ne sadrži nalog upućen E. S. B. d.d. da se novčana sredstva prenesu u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske, i to iznos od 78.550,00 eura s računa broj 7407063195 na ime I. M.₁ i iznos od 6.284,51 eura s računa broj ... na ime L. M., već da je nalog za te račune naveden u okviru naloga upućenog H. A. A. b. d.d.

Međutim, unatoč ovome nedostatku kojeg pravilno uočavaju žaliteljice, izreka time nije neprovediva, a niti sebi proturječna u mjeri da se presuda ne može ispitati, budući da je iz njezinog prethodnog dijela vidljivo koji se konkretni oduzeti iznosi novca nalaze na računima E. S. B. d.d., a koji na računu H. A. A. b. d.d. pa je jasno koja će banka provesti odluku u odnosu na koji iznos.

Suprotno tvrdnjama žalbe M. M., I. M.₁ i L. M., kao i žalbe A. M. (sada Š.) nije ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 na način da je izreka proturječna unutar sebe i razlozima presude.

Naime, prigovorom o proturječnosti izreke i razloga presude, ali i prethodno spomenutim žalbenim primjedbama, izdvajaju se pojedini dijelovi izreke o oduzimanju imovinske koristi te ih se dalje raščlanjuje i tumači izvan konteksta smisla i sadržaja cjelovitosti izreke, a slično žalbe na svoj način interpretiraju navode suda iz obrazloženja pobijane presude. Takvim žalbenim postupkom se ustrajno nastoji iskonstruirati bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08-17 koja evidentno nije počinjena. Naime, parcijalni prikaz izreke i obrazloženja, koji se nudi u žalbama, ne odgovara stvarnom stanju budući da je izreku, za njezino pravilno shvaćanje, potrebno promatrati kao cjelinu, a ne u fragmentima. U konkretnom slučaju, iz cjelokupnog sadržaja izreke pobijane presude jasno i nedvosmisleno proizlazi identifikacija svih bitnih elemenata za odluku o oduzimanju imovinske koristi, i to - koristi koja se oduzima, kaznenih djela kojima je pribavljena korist, osoba koje su korist pribavile, osoba od kojih se ta korist oduzima, stvari koje se oduzimaju (koji dio stvari se oduzima od opt. Z. M.₁ i od opt. Z. M.₂, a koji dio od M. M. te I. i L. M., od V. H./ranije M. i od A. M./sada Š.), kao i naloga opt. Z. M.₁ i opt. Z. M.₂ za isplatu protuvrijednosti onog dijela koristi koji nije oduzet u stvarima. Taj dio izreke je u cijelosti sukladan razlozima obrazloženja.

Neosnovan je žalbeni navod A. M. (sada Š.) o "arbitrarnim i nerazumljivim zaključcima o odlučnim činjenicama" i o nedostatku obrazloženja u odnosu na odlučne činjenice. Naime, prvostupanjski je sud vezano za odluku o oduzimanju imovinske koristi koja se odnosi na žaliteljicu iznio svoje argumente (list 266. do 268. presude), a prihvatljivost tih argumenata je pitanje činjenične naravi obrazloženo u nastavku ove odluke u kojem se razmatraju činjenična pitanja.

Isto tako, sud je na listovima 261. do 266. presude dao obrazloženje (uključujući pitanje povezanosti oduzetih stvari i novčanih sredstava opt. Z. M.₁ pribavljenih kaznenim djelom iz točke 4. izreke presude), koje se temelji na ocjeni izvedenih dokaza. Stoga nisu osnovani žalbeni navodi M. M., I. M.₁ i L. M. o arbitrarnim, nerazumljivim i nedostatnim zaključcima bez razumnog i valjanog obrazloženja, koju žaliteljice ponavljaju na više mjesta, a daljnja žalbena razrada ovih žalbenih tvrdnji predstavlja prigovore činjenične naravi o kojima će biti riječi u daljnjem dijelu ove odluke koji se odnosi na činjenice.

Prema tome, nisu ostvarene bitne povrede odredaba kaznenog postupka na način da bi izreka o oduzimanju imovinske koristi bila proturječna unutar sebe i razlozima presude, a da bi razlozi bili nedostatni.

Nije točno da je prvostupanjski sud povrijedio odredbu čl. 560. st. 4. ZKP/08-17 tako da presudu nije dostavio osobama na koju je imovinska korist prenesena kako to prigovara opt. Z. M.₁. Naime, na poleđini lista 18 400. spisa se nalazi dostavnica kojom V. H. (ranije M.) potvrđuje da je putem pošte primila presudu s rješenjem o ispravku. Na istom mjestu se nalaze i podaci o dostavi M. M., I. M.₁ i L. M. putem oglasne ploče nakon neuspjele dostave poštom. Presuda s ispravkom je uredno dostavljena i njihovim opunomoćenicima.

U okviru bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17 opt. Z. M.₁ smatra da je, sukladno čl. 558. st. 3. ZKP/08-17, sud bio dužan ne samo pozvati, nego i ispitati druge osobe na koje je prenesena imovinska korist očito tu podrazumijevajući M. M., I. M.₁, L. M. i V. H. (ranije M.). Žalitelj dalje smatra da je sud propuštanjem ispitivanja tih osoba povrijedio i smisao odredbe čl. 557. ZKP/08-17 po kojoj sud prikuplja dokaze i istražuje okolnosti koje su važne za utvrđivanje imovinske koristi i da bez njihovog ispitivanja nije mogao zaključivati o pitanju njihove dobre vjere prilikom stjecanja imovine koja je predmet oduzimanja.

Prvenstveno valja istaknuti da se obrana Z. M.₁ protivila ispitivanju ovih svjedokinja tako da je na raspravi 10. listopada 2017. navela da "nema potrebe za ponovnim pozivanjem M., L. i I. M. te V. M. budući da su one već pozivane na prošloj raspravi i izabrale su svog punomoćnika, a s obzirom na svojstvo u kojem trebaju biti ispitane nisu dužne pristupiti na raspravu" pa nije jasna intencija ovog žalbenog navoda koji je u direktnoj suprotnosti s navedenim raspravnim očitovanjem obrane opt. Z. M.₁ na dokazni prijedlog USKOK-a da se ispituju M., I. te L. M. i V. M. (sada H.).

Osim toga, iz sadržaja zakonskih odredbi koje navode žalitelji ne proizlazi da se radi o imperativnom ispitivanju drugih osoba na koju je prenesena imovinska korist. Odredba iz čl. 558. st. 3. ZKP/08-17 na koju se žalitelj poziva ne propisuje obvezu, već trenutak ispitivanja osobe na koju je ta korist prenesena prema prijedlogu državnog odvjetnika za oduzimanje imovinske koristi. To je vidljivo iz cjeline odredbe čl. 558. ZKP/08-17, a posebice iz diktije čl. 558. st. 1. ZKP/08-17 u kojem je propisano da će se ta osoba pozvati radi ispitivanja u prethodnom postupku i na raspravu, kao i da će se u pozivu upozoriti da će se postupak provesti bez njezine prisutnosti, a da će joj se uz poziv dostaviti i pouka o pravu na opunomoćenika. Prema tome, sud nije obavezan tu osobu ispitati, već samo pozvati uz upozorenje o njezinim pravima pa okolnost što na raspravi nisu ispitane ove osobe na koje je prenesena imovinska korist ne predstavlja istaknutu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka.

Da iskaz druge osobe na koju je prenesena imovinska korist nije nužan za utvrđivanje pitanja dobre vjere prilikom stjecanja imovinske koristi, ali i bilo koje druge odlučne činjenice, proizlazi iz načela slobodne ocjene dokaza iz čl. 9. st. 3. ZKP/08-17 prema kojem pravo suda da ocjenjuje postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim dokaznim pravilima, ali i odredbe čl. 285. st. 1. toč. 7. ZKP/08-17 koja propisuje da je osoba na koju je prenesena imovinska korist oslobođena obveze svjedočenja o načinu stjecanja imovinske koristi kada se na nju primjenjuju odredbe Glave XXVIII.

Žalbene prigovore vezano za pitanje ispitivanja druge osobe na koju je prenesena imovinska korist sukladno čl. 558. st. 3. ZKP/08-17 iznosi i V. H. (ranije M.) tvrdeći da nije, sukladno spomenutoj odredbi, pozvana na sjednicu optužnog vijeća, pripremno ročište i na raspravu odmah na početku dokaznog postupka. Ovdje vrijedi isto ono što je rečeno u pogledu gotovo identičnog prigovora T. P. Dakle, propust suda da V. H. (ranije M.) pozove na sjednicu optužnog vijeća, na pripremno ročište te na početak dokaznog postupka 27. travnja 2017. nije takav da bi utjecao ili mogao utjecati na presudu. Naime, za raspravu 10. listopada 2017. ista je s poukom u smislu čl. 558. st. 1. ZKP/08-17 uredno pozvana te je po svom opunomoćeniku (koji je tada u spis priložio punomoć) obavijestila sud da neće pristupiti na to ročište. Svojim izostajanjem s rasprave 10. listopada 2017. ista je propustila koristiti svoje pravo iz čl. 558. st. 1. ZKP/08-17 da dade iskaz. Nakon te rasprave opunomoćenik V. H. (ranije M.) je pozivan na sve kasnije rasprave pa joj je na taj način u daljnjem tijeku postupka omogućeno ostvarivanje svih njenih prava sukladno ZKP/08-17 uključujući i eventualno predlaganje da se ista ponovno pozove radi ispitivanja. Dakle, iz zakonskih odredbi proizlazi da njeno aktivno sudjelovanje u postupku (u smislu davanja iskaza i prilaganja dokaza) ovisi o njezinoj inicijativi, a da joj je sud dužan omogućiti korištenje tim pravima, što je u ovom postupku u cijelosti ispoštovano.

V. H. (ranije M.), kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, u svojoj žalbi ističe da sud u presudi na listu 265. i 266. nije smio koristiti njezin iskaz iz istrage s obzirom da su tada izostala upozorenja iz čl. 558. (omaškom u žalbi navedeno: 588.) ZKP/08-13 čime se žalba zapravo poziva na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08-17 u vidu utemeljenja presude na nezakonitom dokazu, iako navodi da bi se radilo o bitnoj povredi iz čl. 468. st. 3. ZKP/08-17.

Uvidom u zapisnik od 6. studenog 2015. (list 9651. spisa) kada je pred USKOK-om ispitana V. M. vidljivo je da su joj tada dana zakonska upozorenja, uključujući i ona iz čl. 558. st. 1., 3. i 4. ZKP/08-13 pa se ne radi o nezakonitom dokazu. Putem tih upozorenja već tada je bila upoznata sa svojom procesnom pozicijom druge osobe na koju je prenesena imovinska korist sukladno aktualnom ZKP/08-13 pa nije točno da se njezin procesni status iz ("običnog") svjedoka kasnije tijekom postupka promijenio u drugu osobu na koju je prenesena imovinska korist.

Postupovne povrede ističe A. M. (sada Š.) navodeći da nije bila pozvana na raspravu 27. veljače 2018., niti na raspravu 14. svibnja 2018. na kojoj je predan prijedlog za oduzimanje imovinske koristi, niti su joj dostavljeni podnesci USKOK-a od 26. veljače i 14. svibnja 2018., a niti ju je sud pozivao na ostale rasprave čime joj je onemogućeno raspravljanje pred sudom u smislu predlaganja dokaza, očitovanja o dokazima protivne strane, ispitivanja optuženika i svjedoka o odlučnim činjenicama za oduzimanje imovinske koristi.

Međutim, žaliteljica ispušta iz vida da je o svojoj poziciji druge osobe na koju je prenesena imovinska korist pribavljena kaznenim djelom za koje postoji sumnja da je počinjeno od strane opt. Z. M.₂, bila obaviještena prilikom ispitivanja u istrazi 5. studenog 2015. (list 9588. i 9589. spisa) kada su joj dana sva zakonska upozorenja sukladno čl. 558. stavcima 1., 3. i 4. ZKP/08-13 Dakle, tada je bila upoznata s pravom da ima pravo predlagati dokaze i da ima pravo na opunomoćenika, a ista je koristila blagodat u smislu čl. 285. st. 1. toč. 2. ZKP/08-13, kao supruga tada okrivljenog Z. M.₂. Nastavno, rješenjem Županijskog suda u Zagrebu broj Kir-Us-357/15. od 6. srpnja 2015. protiv nje je određena privremena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi, a predmet privremene mjere je bila upravo ona imovina koja joj je oduzeta pobijanom presudom - novčana sredstva na računu broj ... otvorenog kod E. S. b. d.d. R. i vozilo marke Land Rover Evoque, registarske oznake ... Na to rješenje je A. M. (sada Š.) podnijela putem svog tadašnjeg opunomoćenika žalbu koja je odbijena kao neosnovana rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske I Kž-Us 98/15.-3. od 30. rujna 2015. Dakle, iz svega navedenog je očito da je A. M. (sada Š.) još u istrazi bila upoznata sa svojom procesnom pozicijom te koja konkretna imovina može biti predmet oduzimanja u slučaju donošenja osuđujuće presude protiv opt. Z. M.₂. Nadalje, prilikom upućivanja poziva za raspravu 10. listopada 2017. dostavljena joj je i pouka o pravima (ovaj sud je to utvrdio uvidom u elektronski sustav: tzv. E-spis) da kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist ima pravo na punomoćnika u smislu čl. 558. ZKP/08-17 Iz zapisnika s rasprave 10. listopada 2017. je vidljivo da je prije izvanraspravnog ispitivanja A. M., kao i svi ostali pristupjeli na tu raspravu, usmeno primila poziv za raspravu 6. studenog 2017., 7. studenog 2017., 20. studenog 2017. i 21. studenog 2017., sve u 9,00 sati i upozorena da drugi poziv neće dobiti. Iz istog zapisnika je dalje vidljivo da je primila upozorenja te da je koristila blagodat nesvjedočenja iz čl. 285. st. 1. toč. 7. ZKP/08-17, dakle, ovaj puta kao osoba na koju je prenesena imovinska korist o načinu stjecanja imovinske koristi. Prema daljnjim zapisnicima s rasprava, A. M. (sada Š.) nije pristupjela niti na jednu od rasprava za koje je usmeno primila poziv.

Prema tome, A. M. (sada Š.) je u postupku bila upoznata sa svojim procesnim pravima te imovinom koja može biti predmet oduzimanja, a koja se, protivno navodima žalbe, nije mijenjala do okončanja rasprave. Također je vidljivo da za raspravu nije angažirala punomoćnika, nije pristupila na rasprave 6., 7., 20. i 21. studenog 2017. za koje je primila poziv, niti je dostavljala u spis dokaze te je na taj način manifestirala izostanak interesa za korištenje svojih zakonskih ovlaštenja i zaštitu svojih imovinskih prava. Slijedom svega navedenog, netočan je žalbeni prigovor da joj sud nije omogućio minimalna jamstva kontradiktornog i ravnopravnog raspravljanja. USKOK-ova izmjena prijedloga za oduzimanje imovinske koristi od 14. svibnja 2018. nije odlučna jer se u tom smislu za žaliteljicu nije ništa izmijenilo prema ranijem stanju (već se izmjena odnosi na rezultate vještačenja Z. R., odnosno na imovinsku korist koju je stekao opt. M. P.). Slijedom navedenog, netočna je njezina žalbena tvrdnja da je pozvana na raspravu 10. listopada 2017. bez pouke o pravima, da nije pozivana na daljnje rasprave, kao i tvrdnja da se u odnosu na nju presuda temelji na podnesku USKOK-a od 14. svibnja 2018.

Iako je u pravu žaliteljica A. M. (sada Š.) kada navodi da joj presuda nije dostavljena odmah po izricanju i izradi pisanog otpravka, ali samom naknadnom dostavom presude, ona ni na koji način nije prekludirana u svom žalbenom pravu. Također je točno da sud A. M. (sada Š.), kao drugu osobu na koju je prenesena imovinska korist, nije pozvao na sjednicu optužnog vijeća, pripremno ročište i na početak dokaznog postupka, no te povrede nisu

utjecale, niti su mogle utjecati na presudu s obzirom da je bila pozvana na raspravu 10. listopada 2017. i od tada mogla koristiti svoje procesne ovlasti u koje je ranije bila upućivana.

Nadalje, suprotno žalbi A. M. (sada Š.), nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 3. ZKP/08-17 na način da bi rasprava bila održana bez osobe čija je prisutnost na raspravi po zakonu obvezna. Naime, po čl. 558. st. 1. ZKP/08-17 postupak se može provesti i bez prisutnosti osobe na koju je imovinska korist prenesena. Prema tome, nije došlo do povrede u smislu čl. 468. st. 3. ZKP/08-17, a niti povrede prava na pravično suđenje iz čl. 29. stavaka 1. i 2. alineje 6. Ustava RH, a niti čl. 6. stavaka 1. i 3.d. Konvencije.

Slijedom svega navedenog, nisu počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka istaknute u žalbama opt. Z. M.₁, M. M., I. M.₁ i L. M. te V. H. (ranije M.) i A. M. (sada Š.) kao drugih osoba na koje je prenesena imovinska korist.

Osporavajući potpunost i pravilnost činjeničnog stanja u odnosu na vrijednost nekretnina i pokretnina koje su predmet oduzimanja, opt. Z. M.₁ navodi da je bilo pogrešno utvrđivati tu vrijednost prema cijeni u vrijeme stjecanja jer se ista mijenjala protekom vremena, a da sud nije proveo odgovarajuće vještačenje na tu okolnost, niti je pribavio svu potrebnu dokumentaciju.

Osim što tijekom postupka nije predloženo vještačenje na te okolnosti, žalitelj nije učinio vjerojatnim da bi protek vremena od stjecanja imovinske koristi opisanog u točki 4. izreke (koje je započelo 21. rujna 2009.) do donošenja presude sam po sebi u znatnijoj mjeri utjecao na vrijednost stvari, nekretnina i pokretnina koje su oduzete kao imovinska korist ostvarena kaznenim djelom, odnosno kao imovina koja potječe od te imovinske koristi. Stoga je neprihvatljiv i ovaj žalbeni navod.

Nadalje, opt. Z. M.₁ u žalbi prigovara da su podaci porezne uprave manjkavi i da sud nije proveo potreban postupak za utvrđenje činjenica relevantnih za odluku o oduzimanju imovinske koristi, propuštajući navesti u kojem dijelu bi osporeni podaci bili nedostatni te koje konkretne činjenice je dodatno trebalo utvrđivati, tako da niti ova žalbena primjedba nije prihvatljiva. Isti žalitelj ističe prigovor da financijsko-knjigovodstveno vještačenje Z. R. i građevinsko vještačenje D. Š. ne predstavljaju valjani temelj za odluku o oduzimanju imovinske koristi od opt. Z. M.₁ i trećih osoba, no propušta primijetiti da se ta odluka uopće ne temelji na navedenim vještačenjima, koja se isključivo odnose na prošireno oduzimanje imovinske koristi od opt. M. P. i T. P.

Slične prigovore navodi i žalba M. M., I. M.₁ i L. M. te žalba A. M./sada Š. kada navode da je USKOK bio dužan "provesti opsežnu financijsku istragu kako bi utvrdio eventualno postojanje nerazmjera zakonitih prihoda i imovine" opt. Z. M.₁ te M. M., I. M.₁, L. M., V. H. (ranije M.) i A. M. (sada Š.), kao i da je sud trebao provesti financijsko i po potrebi, građevinsko vještačenje. Osim ovih načelnih prigovora, žalbe ne navode niti jednu konkretnu pogrešno utvrđenu činjenicu i ne prilažu niti jedan dokaz o nekim zakonitim dodatnim primicima ovih osoba pa su ovakvi paušalni prigovori potpuno neosnovani. U izostanku dokaza o navodnim primicima koji bi bili od utjecaja na odluku o oduzimanju imovinske koristi, nije jasno na temelju čega bi se trebalo provesti financijsko vještačenje. Žalba M. M., I. M.₁ i L. M. također spominje "eventualne" dionice, udjele u trgovačkim društvima i nekretnine, no ne dostavlja niti jednu ispravu u tom pravcu.

Neovisno o tome mogu li se nekretnine kupljene novcem koji je stečen kaznenim djelom smatrati bračnom stečevinom, kako je sud naveo u obrazloženju i je li to u skladu sa relevantnim zakonskim odredbama Zakona o braku i porodičnim odnosima („Narodne novine“ broj 11/1978, 27/1978, 45/1989, 59/1990, 25/1994, 162/1998) ili važećeg Obiteljskog zakona („Narodne novine“ broj 162/98, 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 25/13, 5/15 i 103/15), za odluku o oduzimanju tih nekretnina je bitno da je sud prvog stupnja, povezujući u logičnu cjelinu relevantne okolnosti, pravilno naveo da nekretnine koje je oduzeo (osim onih iz točke III. ove odluke) predstavljaju imovinsku korist stečenu kaznenim djelom. Naime, M. M. na koju glase kupoprodajni ugovori, kao i njezin suprug, opt. Z. M.₁ nisu ih mogli kupiti svojim zakonitim приходима jer vrijednost stvari daleko nadmašuje te prihode, što je M. M., kao supruzi nedvojbeno bilo poznato na temelju čega je pravilno zaključeno da iste nisu stečene u dobroj vjeri od strane M. M. Osim toga, postoji vremenski slijed novca stečenog kaznenim djelom od strane opt. Z. M.₁ iz točke 4. činjeničnog opisa presude i kupnje nekretnina, što ukazuje na njihovu međusobnu povezanost u smislu da oduzeti predmeti predstavljaju protupravno stečenu imovinsku korist. Slična utvrđenja postoje i u odnosu na V. H. (ranije M.) i njoj oduzete stvari. Prema tome, nema sumnje da stvari oduzete od M. M., I. M.₁, L. M. i V. H. (ranije M.), osim onih koje su izuzete pod točkom III. ove odluke, predstavljaju imovinsku korist u smislu kaznenog zakona.

Žalbom M. M., I. M.₁ i L. M. se također osporavaju činjenični zaključci prvostupanjskog suda koji su izvedeni na temelju kupoprodajnih ugovora (pogrešno istaknuto da se radi o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka) navodeći da je sud prihvaćajući vrijednost stvari navedenu u kupoprodajnim ugovorima, na temelju istih trebao zaključiti i o "stvarnom vlasništvu predmetnih nekretnina". Ovdje se ne razlikuje pitanje vlasništva (koje uopće nije dvojbeno kako to žalba nastoji prikazati) i porijekla sredstava kojima su nekretnine kupljene, jer se očito smatra da je na temelju ugovora valjalo zaključiti da je kupoprodajna cijena isplaćena iz sredstava u vlasništvu osoba koje su navedene kao kupci i vlasnici nekretnina. Međutim, prvostupanjski je sud pravilno zauzeo stav da su stvari kupljene iz novčanih sredstava pribavljenih kaznenim djelom opisanim u točki 4. izreke tako da one nisu bile u dobroj vjeri.

Nadalje, pozivajući se na povredu kaznenog zakona, iako se u biti radi o žalbenoj osnovi nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, žalba M. M., I. M.₁ i L. M. smatra da je sud propustio utvrditi nemogućnost oduzimanja stvari ili prava ostvarenih kao imovinska korist zbog čega nedostaje temeljena pretpostavka za nalažanje isplate odgovarajuće protuvrijednosti u novčanom iznosu u smislu čl. 77. st. 4. KZ/11. Niti ovaj žalbeni navod nije utemeljen budući da je iz izreke i obrazloženja jasno vidljivo da je sud oduzeo one stvari za koje je zaključio da predstavljaju imovinsku korist, o čemu je proveden i opsežni dokazni postupak, a za dio imovinske koristi koji nije sadržan u oduzetim stvarima, jer ne postoji mogućnost oduzimanja drugih stvari pribavljenih kaznenim djelom, naložena je opt. Z. M.₁ isplata u novcu.

V. H. (ranije M.), kao druga osoba na koju je prenesena imovinska korist, u žalbi navodi da je nepoznato na temelju čega je prvostupanjski sud utvrdio da su oduzete nekretnine i osobni automobil plaćeni iz sredstava pribavljene imovinske koristi opt. Z. M.₁ iz točke 4. pobijane presude. Suprotno navedenom, sud prvog stupnja je opisao tijek novca kojeg je L. M.₂ podizao sa svojega računa, a koji mu je uplaćivan od strane N. D. s naslova podjele transfernog obeštećenja, iz kojeg proizlazi da je tim sredstvima, između ostalog,

plaćen stan V. M. te pripadajuće garažno mjesto. O činjenici da je vozilo Audi Q5 (koje je kasnije zamijenjeno oduzetim vozilom Audi Q3) plaćeno istim sredstvima, prvostupanjski sud je zaključio na temelju trenutka kupnje vozila 7. listopada 2010. te činjenici da žaliteljica u to vrijeme nije stjecala nikakve prihode, a niti su njezin suprug opt. Z. M.₂ i njezin šogor opt. Z. M.₁ tada imali zakonite primitke iz kojih bi se mogli podmiriti troškovi kupnje nekretnina i vozila. O subjektivnoj okolnosti na njezinoj strani sud je zaključio na temelju bračnog odnosa s opt. Z. M.₂, koji podrazumijeva njezino poznavanje obiteljske materijalne situacije, a imao je u vidu i njezino pasivno držanje tijekom ovog postupka u smislu da nije pristupila na sud radi davanja iskaza, niti prilagala protudokaze koji bi osporili utemeljenost prijedloga USKOK-a za oduzimanje imovinske koristi. Sve ove okolnosti, koje su u pobijanoj presudi detaljnije elaborirane, dovoljne su za zaključak o činjeničnoj utemeljenosti odluke o oduzimanju imovinske koristi od V. H. (ranije M.), kao osobe na koju je imovinska korist prenesena. Kod takvog stanja stvari, nije bilo nužno ispitati V. H. (ranije M.) radi ocjene njezinog subjektivnog elementa.

Prigovarajući činjeničnom stanju A. M. (sada Š.) navodi da niti jednom ispravom ili iskazom nije utvrđeno jesu li opt. Z. M.₂ i žaliteljica u inkriminirano vrijeme uopće bili u braku, niti kada, a da se radi o ključnoj okolnosti njenog statusa kao člana obitelji u smislu čl. 78. st. 4. KZ/11. Ovdje žaliteljica potpuno pogrešno tumači relevantne činjenice budući da njoj nije oduzeta imovinska korist primjenom instituta proširenog oduzimanja imovinske koristi u smislu čl. 78. KZ/11, već se radi o "običnom" oduzimanju imovinske koristi na temelju čl. 77. st. 1. KZ/11 "od osobe na koju je prenijeta ako nije stečena u dobroj vjeri". Dakle, njezin obiteljski odnos s počiniteljem nije pretpostavka za oduzimanje imovinske koristi. Činjenicu bračnog statusa prvostupanjski sud je koristio u smislu bliskosti i poznavanja financijske situacije opt. Z. M.₂ kao podloge za stav o njezinom subjektivnom elementu (čl. 77. st. 1. KZ/11 traži izostanak dobre vjere), a ne kao zakonsko obilježje osobe od koje se ta korist uzima, kako to žalba posve netočno pretpostavlja.

Ista žalba dalje smatra da "krajnje nesuvisao i logički neodrživ postupak zaključivanja iz pobijane presude svjedoči o arbitrarnoj konfuziji pojmova dohotka i ukupnih primanja" podrazumijevajući da se ti izrazi odnose na "zakonite prihode" i "imovinsku korist" iz čl. 78. st. 2. KZ/11 i tako se ponovno koncentrira na činjenična i pravna pitanja instituta koji uopće nije primijenjen u odnosu na žaliteljicu.

Suprotno navedenom, nije bilo zapreke da prvostupanjski sud na temelju potvrda porezne uprave o ostvarenim dohocima u razdoblju od 2005. do 2014. za žaliteljicu i opt. Z. M.₂ (s kojim je u dijelu tog razdoblja bila u braku) zaključio o njihovom imovnom stanju i njihovim legalnim financijskim mogućnostima u trenutku prijenosa novca s deviznog tekućeg računa broj ... koji je otvoren 15. lipnja 2012. (list 4447 spisa) na račun ... i oročenja istog novca 22. listopada 2013. te kupnje vozila 12. kolovoza 2013. (list 2605. spisa). To stoga što nije bilo protudokaza u tom pravcu, odnosno dokaza o njihovim eventualnim drugim zakonitim primicima, primjerice isprava priloženih od strane zainteresiranih osoba ili navoda u obrani opt. Z. M.₂ ili u svjedočkom iskazu A. M./sada Š. (koja se koristila pravom na blagodat iz čl. 285. st. 1. toč. 7. ZKP/08-17). Za takvu svoju odluku prvostupanjski sud je dao valjane razloge na listu 266. do 268. presude, koje prihvaća i ovaj sud. Slijedom navedenog i suprotno žalbi A. M. (sada Š.), sud nije bio dužan prikupljati daljnje podatke o plaćama, drugim dohocima, nasljedstvu, darovima, приходima od stvari i prava, kao i o rashodima, a sa ciljem "cjelovitog utvrđenja opsega stvarne imovine". Žalba dalje ističe da je od vremena radnji na temelju kojih je sud utvrdio stjecanje protupravne imovinske koristi od strane opt. Z.

M.₂ pa do vremena sklapanja ugovora o oročenom depozitu i kupnje vozila Land Rover Evoque prošlo dvije i pol godine. Točno je da postoji razmjerno dulji period od trenutka stjecanja protupravne imovinske koristi od strane opt. Z. M.₂ opisanog u točki 3. presude (od 4. rujna 2007. do 21. svibnja 2009.) do druge polovice 2013. kada je kupljeno vozilo i oročen novac. Međutim, tijekom tog vremena nije prekinut kontinuitet činjenice da niti opt. Z. M.₂, a niti A. M. (sada Š.) ne stječu zakonite primitke iz kojih bi bilo moguće izdvojiti iznos od 6.284,51 euro za oročenje i kupiti vozilo Land Rover Evoque za cijenu od 210.000 kuna. Optuženi Z. M.₂ od 2007. do 2013. nije ostvarivao godišnji dohodak više od 82.978,16 kuna, a prema dopisu Porezne uprave od 19. siječnja 2018. (list 16372.) njegov je račun u blokadi u 2010., kao i tijekom 2011., do srpnja 2012. dok je A. M. u tom razdoblju ostvarivala godišnji dohodak manji od 30.000 kuna. Na taj način je uspostavljena uzročno-posljedična veza između protupravne imovinske koristi koju je stekao opt. Z. M.₂ i stvari oduzetih od A. M. (sada Š.) jer nema sumnje da je opt. Z. M.₂ dio te koristi prenio na A. M. (sada Š.) u vidu novca i vozila.

Slijedom svega izloženog, pravilnost činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda nije dovedena u pitanje uopćenim žalbenim navodima M. M., I. M.₁ i L. M., prema kojima su stavovi suda "grubo arbitrarni", "ograničeni na puku deklaraciju", "nerazumljivi", "lakonski", "protivni postulatima stvarnog i obiteljskog prava" i utemeljeni na pogrešnom zaključivanju vezano za kupoprodajne ugovore, izvratke i račune o stvarima oduzetim od V. H. (ranije M.) te o novcu oduzetom od M. M., I. M.₁ i L. M.

Na kraju se žalba M. M., I. M.₁ i L. M., kao i žalba A. M. (sada Š.) pozivaju na odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I Kž Us-106/2010.-8 od 23. veljače 2012., broj I Kž Us 106/12-13 od 26. studenog 2012. i broj I Kž Us 159/17. od 21. prosinca 2017. navodeći da se svi izloženi žalbeni stavovi temelje na tim odlukama. Međutim, osim što su načelni navodi o ustavnoj zaštiti koju uživa pravo vlasništva nesumnjivo ispravni, žaliteljice propuštaju uvidjeti da se odluka I Kž Us-106/2010.-8 od 23. veljače 2012. odnosi na prošireno oduzimanje imovinske koristi iz čl. 78. KZ/11, a odluke I Kž Us 106/12-13. i broj I Kž Us 159/17. na privremenu mjeru radi osiguranja imovinske koristi iz čl. 557.a ZKP/08-17 pa da se dio obrazloženja tih odluka odnosi na bitno različite pravne situacije.

Prema tome, nisu osnovana niti činjenična osporavanja u žalbama opt. Z. M.₁, M. M., I. M.₁, L. M., V. H. (ranije M.) i A. M. (sada Š.).

Međutim, opt. Z. M.₁, a također i M. M., I. M.₁ i L. M., kao druge osobe na koje je prenesena imovinska korist, su u pravu kada ističu da se kao imovina stečena kaznenim djelom može oduzeti samo ona koja je stečena nakon 21. rujna 2009. apostrofirajući pri tome nekretnine u vlasništvu M. M. upisane kod Općinskog suda u Rijeci, Zemljišnoknjižni odjel D., k.o. S. S., i to kč. br. 137/1 stečena ugovorom od 8. rujna 2008. i kč. br. 118/4 te kč. br. 118/5 stečene ugovorom od 18. svibnja 2009.

Prema ugovoru o kupoprodaji nekretnina sklopljenom između N. B. kao prodavatelja i M. M. kao kupca od 8. rujna 2008. i prema ugovoru o kupoprodaji nekretnina sklopljenom između Š. K. kao prodavatelja i M. M. kao kupca od 18. svibnja 2009., tri navedene nekretnine su stečene prije 21. rujna 2009. kada je, prema činjeničnom opisu točke 4. izreke prvostupanjske presude započelo vrijeme stjecanja protupravne imovinske koristi od strane opt. Z. M.₁. Naime, prema tome ova imovinska korist (predmetne tri nekretnine) nije stečena protupravnom radnjom u smislu čl. 77. st. 1. KZ/11. Kako je sud prvog stupnja sve ove

okolnosti pravilno utvrdio tijekom postupka, njihovim oduzimanjem je povrijedio kazneni zakon na način da je odlukom o oduzimanju imovinske koristi prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu u smislu čl. 469. toč. 5. ZKP/08-17 na štetu opt. Z. M.₁ i M. M., kao druge osobe na koju je prenesena imovinska korist. Stoga je u tom dijelu valjalo preinačiti prvostupanjsku presudu na način kao u točki III. izreke ove odluke.

Iz svih naprijed navedenih razloga, na temelju čl. 483. st. 1. , čl. 486. st. 1, i 482. ZKP/08-19 odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 3. ožujka 2021.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrbetić, v.r.